Talousarvio 2027 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2027 - 2029

Kunnanjohtajan ehdotus

INARI

Voimakas luonnostaan

Sisällys

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS 4
2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT 5
2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset 5
2.1.1 Talousarvion rakenne 5
2.1.2 Talousarvion sitovuus 6
2.1.3 Talousarvion seuranta 7
2.1.4 Tilivelvolliset 7
2.2 Taloussuunnitteluprosessi 8
2.3 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät 9
2.3.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä 9
2.3.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä 9
2.4 Toimintaympäristö 11
2.4.1 Väestö 11
2.4.2 Työllisyys 12
2.5 Kunnan organisaatio, hallinto ja henkilöstö 13
2.5.1 Organisaatio 13
2.5.2 Henkilöstö 14
2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous 19
2.6.1 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2026–2029 19
2.7 Kuntastrategia 23
2.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen 24
2.9 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 25
2.10 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet 26
3. KÄYTTÖTALOUSOSA 27
3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi) 29
3.2 Kunnanhallitus 30
3.3 Yritys- ja kehittämispalvelut 33
3.4 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet 35
3.5 Sivistyslautakunta 37
3.5.1 Varhaiskasvatus 39
3.5.2 Esi- ja perusopetus 43
3.5.3 Lukiokoulutus 46
3.5.4 Kansalaisopisto 48
3.5.5 Kirjasto 49
3.5.6 Kulttuuri 51

3.5.7 Vapaa-aikatoimi 54
3.5.7.1 Liikuntapalvelut 54
3.5.7.2 Nuorisotyö 56
3.6 Tekninen lautakunta 59
3.6.1 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntasuunnittelu 61
3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen 62
3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta 64
3.7 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut 66
3.8 Ympäristönsuojelu 69
3.9. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa 69
3.9.1 Kalatalouden kehittämisrahasto 69
3.9.2 Saariselän kehittämisrahasto 71
3.9.3 Tilapalvelu liikelaitos 72
4. TULOSLASKELMA 74
4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 74
4.2 Valtionosuudet 74
4.3 Poistot 75
5. INVESTOINTIOSA 77
6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA 94
7. KUNTASTRATEGIAN 2030 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 98

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Julkinen keskustelu on vuoden 2026 aikana keskittynyt valtion talouden heikkoon tilaan. Samanaikaisesti tällä hallituskaudella jää toteutumatta kaksi Lapin kuntien näkökulmasta merkittävää uudistusta; matkailijamaksu ja kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus. On tietysti järkevää lykätä uudistuksia, jos niissä on merkittäviä puutteita tai valmistelijoilta loppuu aika kesken. Lykkäykset ja talouden heikko tila yhdistettynä geopoliittisesti epävarmaan tilanteeseen kuitenkin lisäävät tuleviin vuosiin liittyvää taloudellista epävarmuutta. Varsinkin kun valtiolta valuu samanaikaisesti kunnille uusia tehtäviä ilman lisärahoitusta, erityisesti hyvinvointialue- ja TE-uudistuksiin liittyen.

Yleiset suunnittelun lähtökohdat voisivat siis olla paremmatkin. Julkisen talouden tasapainottaminen leikkaa tulevina vuosina kuntien rahoitusta ja kuntatalouden rahoitusaseman arvioidaan pysyvän alijäämäisenä koko ennustekauden. Vallitsevan tilanteen takia vuoden 2027 talousarvion valmistelua on ohjannut poikkeuksellisen voimakkaasti Inarin kuntastrategia ja elinkeino-ohjelma. Talousarviossa on vuodelle 2027 kohdistettu yli viisi miljoonaa euroa investointeihin kuntalaisten hyvinvointiin, paikallisen elinvoiman vahvistamiseen ja tasapainoisen talouden turvaamiseen. Inarin kunnan asukasluvun arvioidaan kasvavan lähivuosina ja asuntojen kysyntä on pysynyt vilkkaana. Hiljattain hyväksytyt Saariselän Välimaan ja Viskitien kaava-alueet tulevat mahdollistamaan uutta rakentamista niin vakituiseen kuin vapaa-ajan asumiseenkin. Voimme olla erittäin tyytyväisiä siitä, että maapoliittisen ohjelman mukainen kaavoitus eteni hyväksymisvaiheessa sujuvasti. Tästä erityinen kiitos kunnan päättäjille ja muiden sidosryhmien edustajille.

Inarin kunnan taloudellinen tilanne on pysynyt haastavissa olosuhteissa melko hyvänä. Tämä mahdollistaa aktiivisen kehittämisen ja myös merkittävien investointien suunnittelun. Nettoinvestointeja suunnitellaan vuosille 2027–2029 keskimäärin noin 8,5 miljoonaa euroa vuodessa, mitä voidaan pitää poikkeuksellisena tilanteena. Luvuissa on mukana mahdollinen monitoimihallin toteutus tai kunnantaloon liittyvät muutokset. Näistä tehdään lopullisia päätöksiä aikaisintaan syksyllä 2028. On myös mahdollista, että taloudellisen tilanteen kiristyessä investointirahoja ohjataan pienempiin kohteisiin. Paljon riippuu tulevan hallituksen ohjelmasta ja päätöksistä.

Edellä kuvatuista haasteista huolimatta, Inarin kunnan talouden perustilanne on vakaa ja myös lähitulevaisuus näyttää kohtuullisen hyvältä, erityisesti jos sitä verrataan monen muun kunnan tilanteeseen. Vallitsevassa tilanteessa on tärkeää keskittyä strategisesti tärkeiden hankkeiden läpivientiin ja katsoa tulevaisuutta useamman vuoden suunnitteluhorisontilla. Myös keskustelua mahdollisista suuriin investointeihin tai valtionosuuksien merkittävään laskuun liittyvistä veroprosenttien muutoksista on hyvä käydä. Näin päätökset voidaan tehdä hallitusti.

Haluan lopuksi kiittää kuntalaisia ja alueen yrittäjiä aktiivisuudesta sekä korostaa osaavan henkilöstön merkitystä Inarin kunnan tulevaisuudelle.

Tommi Kasurinen
kunnanjohtaja

2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset

2.1.1 Talousarvion rakenne

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan vuosittain laadittavalla kolmen vuoden talous- ja toimintasuunnitelmalla. Kuntalain (410/2015) 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnittelun lähtökohtana tulee olla talouden tasapaino. Tavoitteena tulee olla kantokykyinen talous myös pidemmällä aikavälillä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja osoitetaan näihin tarvittavat määrärahat ja miten niiden rahoitustarve katetaan.

Talousarvio koostuu neljästä osa-alueesta:

1) Käyttötalousosa, jossa osoitetaan toimielimittäin tehtävien ja toiminnan tavoitteiden vaatimat toimintatulot ja -menot.
2) Investointiosa, jossa esitetään toimielimittäin suunnittelut investoinnit/hankkeet ja niiden vaatimat investointimenot ja -tulot.
3) Tuloslaskelmaosa, jossa osoitetaan miten koko kunnan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden vaatimat toimintakulut (netto) katetaan. Tuloslaskelmaosassa nettotoimintakulujen (toimintakate) jälkeen esitetään verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -menot. Näiden jälkeen esitetään vuosikate, joka on tärkeä tunnusluku, sillä se osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin (Kuntaliitto 2025). Vuosikatteen jälkeen esitetään poistot ja arvonalentumiset sekä mahdolliset satunnaiset erät.
4) Rahoitusosa, joka osoittaa miten toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirta on muodostunut ja millainen vaikutus tällä on kunnan rahavaroihin ja maksuvalmiuteen.

Tämän talousarviokirjan rakenne on seuraava:

- Kunnanjohtajan katsaus
- Talousarvion yleisperustelut
- Käyttötalousosa, budjettirahoitteiset (peruskunta) ja kohderahoitteiset (liikelaitos ja taseyksiköt)
- Tuloslaskelmaosa
- Investointiosa
- Rahoitusosa ja lainakanta

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 22.6.2026 vuoden 2027 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2027–2029 laadintaohjeet. Kunnanhallitus päätti, että taloussuunnittelukehys vuodelle 2027 on kuluvan vuoden toteuma-arviot, lisättynä indeksikorotuksilla palkkoihin ja hankintoihin sekä erikseen perustellut toiminnalliset muutokset. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa on pohjana käytetty Kuntaliiton viimeisimpiä ennusteita. Taloussuunnittelua vuosille 2027–2029 on lähdetty tekemään oletuksella, että tulovero- ja kiinteistöveroprosentit pysyvät nykyisinä. Valtuusto on sittemmin vahvistanut veroprosentit ja ne pysyvät nykyisinä vuonna 2027.
Vuoden 2027 tilikauden tulos koko kunnan osalta arvioidaan olevan ylijäämäinen n. 0,06 milj. euroa.

Suunnitteluvuodet 2028 n. 0,2 milj. euroa alijäämäinen ja 2029 ylijäämäinen 0,1 milj. euroa.

Valtuustolle esiteltiin 24.9.2026 talousarvion sen hetkistä suunnittelutilannetta, minkä jälkeen valtuusto kävi lähetekeskustelun vuosien 2027–2029 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä.

2.1.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. (Kuntaliitto 2025)

Talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan ei ole sisällytetty lautakuntien ja johtokuntien esityksiä eikä perusteluja. Valtuustoon nähden sitovat tekstit ovat esitysten ja perustelujen pohjalta laatineet kunnanjohtaja, talouspäällikkö, toimialajohtajat sekä liikelaitoksen johtaja.

Valtuustoon nähden sitova asiakirja on ensi vuoden talousarvio ja kuntalain edellyttämä taloussuunnitelma kolmelle vuodelle (suunnitelmakausi). Talousarviota seuraava vuosi on uuden talousarvion laadinnan kehys, jota tarvittaessa taloustilanteen kehittyessä tarkennetaan.

Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton osalta.

Sitovuustasoja valtuustoon nähden ovat seuraavat nettomenot (netto):

1) valtuuston netto (sisältäen mm. vaalit ja tarkastustoimen)
2) kunnanhallituksen alaisen hallinnon (sisältäen kunnanhallituksen oman toiminnan, kunnanhallituksen muun toiminnan, hallinto-osaston ja tietohallinnon), yritys- ja kehittämispalveluiden ja kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden netto erikseen sekä erillisenä taseyksikkönä Kalatalouden kehittämisrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto
3) sivistyslautakunnan alaisen sivistystoimen netto
4) teknisen lautakunnan alaisen teknisen toimen (netto) sisältäen rakennustarkastuksen, eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut sekä ympäristönsuojelu (netto) erikseen. Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut ja ympäristönsuojelu on kirjattu teknisen toimen menokohtaan erillisenä sitovaksi
5) rahoitusosa: antolainojen netto ja pitkäaikaisten lainojen netto
6) tuloslaskelmaosa: rahoitustuottojen ja rahoituskulujen netto
7) Investointiosa: tulojen ja menojen erotus eli nettomenot.

Kunnan liikelaitoksen ja taseyksiköiden sitovuus noudattelee kunnan muita sitovuusmääräyksiä. Eriytetyt taseyksiköt Kalatalouden kehittämisrahasto ja Saariselän kehittämisrahasto ovat hallinnollisesti kunnanhallituksen alaisia. Tilapalvelu liikelaitos on teknisen lautakunnan alainen. Liikelaitoksessa ja taseyksiköissä sitovaa on yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit netto. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää.

Kuitenkin toimielinten alaisuuteen kuuluvia määrärahoja voidaan kunnanhallituksen päätöksellä siirtää sitovuustasojen välillä edellyttäen, että siirrot eivät vaikuta talousarvion loppusummaan.

Varsinainen talousarvio, taloussuunnitelma ja henkilöstöohjelma ovat kaikilta osin sitovia. Kunnan palvelukseen otettavasta tilapäisestä määräaikaisesta (pl. sijaiset) henkilöstöstä on oltava maininta

informatiivisuuden vuoksi henkilöstöohjelmassa (tilapäistä henkilöstöä ei lasketa henkilöstön lukumäärään). Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat sellaisenaan kunnanhallituksessa kunnanjohtajan päätösehdotusta ja valtuustossa kunnanhallituksen ehdotusta, ellei toisin mainita.

Henkilöstömenoja saa käyttää vain henkilöstöohjelman mukaisen henkilöstön, näiden sijaisten ja mahdollisesti erikseen käyttösuunnitelmissa hyväksytyn tilapäisen henkilöstön palkkaukseen. Edellä oleva ei koske työllistämiseen varattujen määrärahojen käyttöä.

Investointiosassa määrärahat myönnetään toimielimille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ole korkeampia kuin varattu määräraha. Maanhankintoihin voidaan käyttää käyttötalouden kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin kirjattavia maamyynnin myyntivoittotuloja.

Investoinneiksi kirjattavan irtaimiston tulee olla hankintahinnaltaan yli 10 000 euroa. Määrärahoja ei saa käyttää muihin kohteisiin, kuin mitä suunnitelmassa on mainittu, jollei toimielin toisin päätä.

2.1.3 Talousarvion seuranta

Kunnanhallitus seuraa koko kunnan ja toimialojen talouden toteumaa neljännesvuosittain. Hallintosäännön 61 §:ssa todetaan, että toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille vähintään neljännesvuosittain. Kunnanhallitus päätti 3.11.2025 pitämässään kokouksessaan muistuttaa, että hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta, tekninen lautakunta, kunnanhallituksen elinvoimajaosto ja tilapalvelu liikelaitoksen johtokunta seuraa talouttaan vähintään neljännesvuosittain ja että edellä mainituille toimielimille ja kunnanhallitukselle tuodaan tiedoksi toimialan talousraportti kuukausittain.

2.1.4 Tilivelvolliset

Kuntalain (410/2015) 125 § mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet (kunnanhallitus, lautakunnat, johtokunnat ja edellä mainittujen jaostot) ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Luottamushenkilöiden kohdalla valtuutetut eivät ole tilivelvollisia.

Kuntalaki velvoittaa tilintarkastajaa esittämään tilintarkastuskertomuksessa vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille, ja valtuusto tekee tästä päätöksen tilinpäätöstä hyväksyessään.

Inarin kunnassa tilivelvollisia ovat:

- toimielinten jäsenet lukuun ottamatta valtuustoa
- kunnanjohtaja
- hallintojohtaja
- sivistysjohtaja
- tekninen johtaja
- tilapalvelupäällikkö
- kehitysjohtaja
- talouspäällikkö

2.2 Taloussuunnitteluprosessi

Vuoden 2027 taloussuunnitteluprosessi on ollut seuraavanlainen:

Kesäkuu
- Taloussuunnittelu alustavasti kunnan johtoryhmässä
- Kunnanhallitus hyväksyy suunnitteluohjeet ja aikataulun

Heinäkuu
- Kuukauden alussa suunnitteluohjeet ja raamipohjat on jaettu toimialoille

Elokuu
- Tilapalvelun sisäisten vuokrien tarkastus
- Investointiesitykset Dynastyyn
- Ensimmäisen 6 kuukauden toteuman perusteella laadittu koko vuoden ennuste talousarvion pohjaksi + toiminnalliset muutokset perusteluineen raamikorteille Dynastyyn
- Alustavat raamit sekä tulos- ja rahoituslaskelma johtoryhmässä

Syyskuu
- Taloussuunnittelutilanne ja alustavat kehykset kunnanhallituksessa (valtuuston lähetekeskustelu aineisto)
- Toimialat aloittavat talousarviolukujen syöttämisen FPM-taloussuunnittelujärjestelmään
- Valtuustossa suunnittelutilanteen esittely sekä valtuuston lähetekeskustelu

Syys/lokakuu
- Valtuuston lähetekeskustelun läpikäynti johtoryhmässä
- Talousarvioraamien lautakuntakäsittelyt

Lokakuu
- Veroprosentit kunnanhallituksessa
- Talousarviokirjan laadinta

Marraskuu
- Veroprosentit valtuustossa
- Kunnanhallituksessa talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman käsittely
- Tiedotustilaisuus lehdistölle

Joulukuu
Talousarvio 2027 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2027–2029 valtuustossa

2.3 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät

2.3.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Valtiovarainministeriön *Taloudellisen katsauksen (syksy 2026)* mukaan Suomen talous kasvaa ennakoitua nopeammin. Bruttokansantuotteen arvioidaan vahvistuvan vuosina 2027–2028 n. 1,7 prosenttiin.

Kotitalouksien kulutus on edelleen varovaista. Ostovoiman paraneminen ja kuluttajaluottamuksen vahvistuminen tukevat kulutuksen kasvua erityisesti vuonna 2027. Hintojen ja korkojen nousu kuitenkin hidastavat kysynnän kasvua.

Investointeja lisäävät erityisesti puolustushankinnat, datakeskukset ja energiasiirtymän hankkeet. Asuntorakentamisen elpyminen on edelleen hidasta, eikä selviä käänteen merkkejä ole nähtävissä.

Työllisyys heikkenee vielä vuonna 2026 ja kasvaa vasta vuodesta 2027. Työttömyysaste pysyy korkeana ja on tänä vuonna yli 10 prosenttia.

Julkisen talouden alijäämä pysyy korkeana myös vuosina 2027–2030, keskimäärin noin 4,5 % suhteessa BKT:hen. Menojen kasvua vauhdittavat erityisesti puolustus- ja korkomenot. Julkinen velka kasvaa edelleen nopeasti. Velkasuhde nousee noin 90 %:iin suhteessa BKT:hen vuonna 2026.

Suomen kansantalous on siirtymässä asteittaisen kasvun vaiheeseen, jota tukevat kulutuksen elpyminen ja investointien kasvu. Talouskasvu jää kuitenkin edelleen melko vaatimattomaksi korkean työttömyyden, heikon asuntomarkkinan sekä julkisen talouden suuren alijäämän vuoksi. Samalla julkinen velka jatkaa kasvuaan koko ennustejakson ajan, mikä heikentää talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

2.3.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Kuntatalouden taloudellinen tilanne pysyy haastavana koko ennustejakson ajan, ja toiminnan sekä investointien rahavirta säilyy alijäämäisenä. Vuonna 2027 toimintamenojen kasvu kiihtyy erityisesti palkankorotusten vuoksi, samalla kun valtionosuudet vähenevät ja vuosikate heikkenee. Verotulot kasvavat edelleen, mutta kasvu tasaantuu aiempaa maltillisemmaksi. Palvelutarpeen lasku ei vähennä menoja samassa suhteessa palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lakisääteisten velvoitteiden vuoksi.

Väestökehitys eriyttää kuntia toisistaan. Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike heikentävät muuttotappiokuntien tulopohjaa ja vähentävät niiden työikäistä väestöä, kun taas kasvukeskuksissa väestön lisääntyminen ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Kokonaisuutena kuntahallinnon investoinnit pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla, vaikka investointinäkymät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, ja tasoa ylläpitävät osaltaan myös vihreän siirtymän investoinnit.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee lähivuosina, mutta tulojen ja menojen epätasapaino vähenee hieman ennustejakson lopulla, kun osa määräaikaisista valtionosuusleikkauksista päättyy ja henkilöstömenojen kasvu hidastuu. Kuntatalouden vuosikate ei kuitenkaan riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta pysyy keskimäärin 1,1 mrd. euroa negatiivisena vuosina 2028–2030. Lainakanta kasvaa vuoden 2026 noin 22,4 mrd. eurosta noin 26,3 mrd. euroon vuoteen 2030 mennessä.

Kuntatalouden kehitykseen liittyy merkittäviä epävarmuuksia, kuten työllisyyskehitys, verotulojen vaihtelu, geopoliittiset riskit sekä kuntien omien sopeutustoimien onnistuminen.

Kuntatalous säilyy rakenteellisesti alijäämäisenä koko ennustejakson ajan. Tulojen ja menojen epätasapaino hieman pienenee, mutta investointien korkea taso ja kasvava velkaantuminen edellyttävät kunnissa edelleen pitkäjänteistä talouden tasapainottamistoimia.

Inarin kunnan toimintakatteen eli nettomenojen arvioidaan vuonna 2027 olevan n. 32,1 milj. euroa, mikä on n. 1,6 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Kunnan verotuloennusteen laatimisessa on pohjana käytetty Suomen Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon ennustetta. Verotulokertymän arvioidaan vuonna 2027 olevan n. 21,2 milj. euroa. Vuonna 2026 verokertymän arvioidaan tässä vaiheessa olevan n. 19,9 milj. euroa. Valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2027 saatavan n. 12,5 milj. euroa. Kuluvan vuoden valtionosuudeksi on arvioitu n. 12,7 milj. euroa. Verotuloja ja valtionosuuksia käsitellään myös asiakirjan tuloslaskelmaosassa. Vuoden 2027 vuosikate on n. 1,3 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen on arvioitu olevan n. 1 milj. euroa.

Vuoden 2027 nettoinvestoinnit ovat n. 4,6 milj. euroa. Vuoden 2027 investointiohjelmassa isoimpina hankkeina ovat Saariselällä Loimurinne, Välimaan asuinalueen rakentaminen, Viskitien vapaa-ajan

asuinalueen 1. vaihe, Laanilantie - Kielapolku kevyenliikenteenväylä, Urkinjotoksen parkkialue, Nellimin sataman yleissuunnitelman osa 2 ja monitoimiareenan suunnittelu.

Saamenkielisten palvelujen tarjoaminen on Inarin kunnalle tärkeää. Laadukkaat saamenkieliset palvelut nähdään Inarin vahvuutena. Palveluiden toteuttamiseen ja kehittämiseen kunta saa valtionavustuksia saamenkielisiin palveluihin. Hallinnon talousarviossa on varattu 48 676 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käännös- ja tulkkauskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriön avustusta vuosittain. Oikeusministeriöltä on vuodelle 2026 saatu avustusta 29 000 euroa.

Sivistyslautakunnan alaisissa toiminnoissa suurimmat saamenkielisen palvelun valtionavustukset kohdistuvat esi-, perus- ja lukio-opetukseen sekä varhaiskasvatukseen, mukaan lukien kielipesätoiminta.
Opetuksen osalta suora valtionapu kohdistuu opetustoimintaan, johon kunta saa keskimääräisen tuntikustannusperusteisen valtionavun, joka kattaa opettajien palkkakulut. Lupa- ja valvontavirasto myönsi Inarin kunnalle lopullisena valtionavustuksena saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen vuodelle 2025 perusopetukseen 1 268 005,66 € ja lukiokoulutukseen 80 417,12 € eli yhteensä 1 348 422,78 €. Inarin kunnan keskimääräinen opetustunnin hinta saamenopetuksessa oli 76,47 € euroa ja opetustuntien määrä 20 422 tuntia. Toteutuneiden tuntien määrä ja kustannukset lasketaan vuosittain ja ne ovat peruste jatkosuunnittelulle. Opetuksessa kiinteistöön tai muita saamenkieliseen opetukseen liittyviä kuluja ei huomioida. Osa oppimateriaaleista saadaan maksutta Saamelaiskäräjien oppimateriaalikeskukselta ja osan kunta ostaa itse.

Varhaiskasvatuksessa saamenkieliseen varhaiskasvatustoimintaan myönnetään käytettävissä olevaa valtionavustusta lapsimäärän mukaisesti, mikä vaihtelee jonkin verran vuosittain. Koko kunnan osalta saamenkielisen varhaiskasvatuksen nettokustannukset ovat vuonna 2027 arviolta 571 958 euroa, johon on laskettu mukaan arvioitu valtionavustus 94 000 euroa. Kielipesätoiminnan nettokustannukset vuonna 2027 ovat arviolta 740 080 euroa. Kielipesätoimintaan on ennakoitu avustusta vuodelle 2027 yhteensä 360 008 euroa.

Kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa lisäosana huomioidaan saamelaisten kotiseutualueen kunnat ja kyseisen lisäosan laskennallinen valtionosuus vuonna 2027 on 519 997 euroa Inarin kunnan osalta (ennakollinen kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaskelma vuodelle 2027, Valtiovarainministeriö syyskuu 2026).

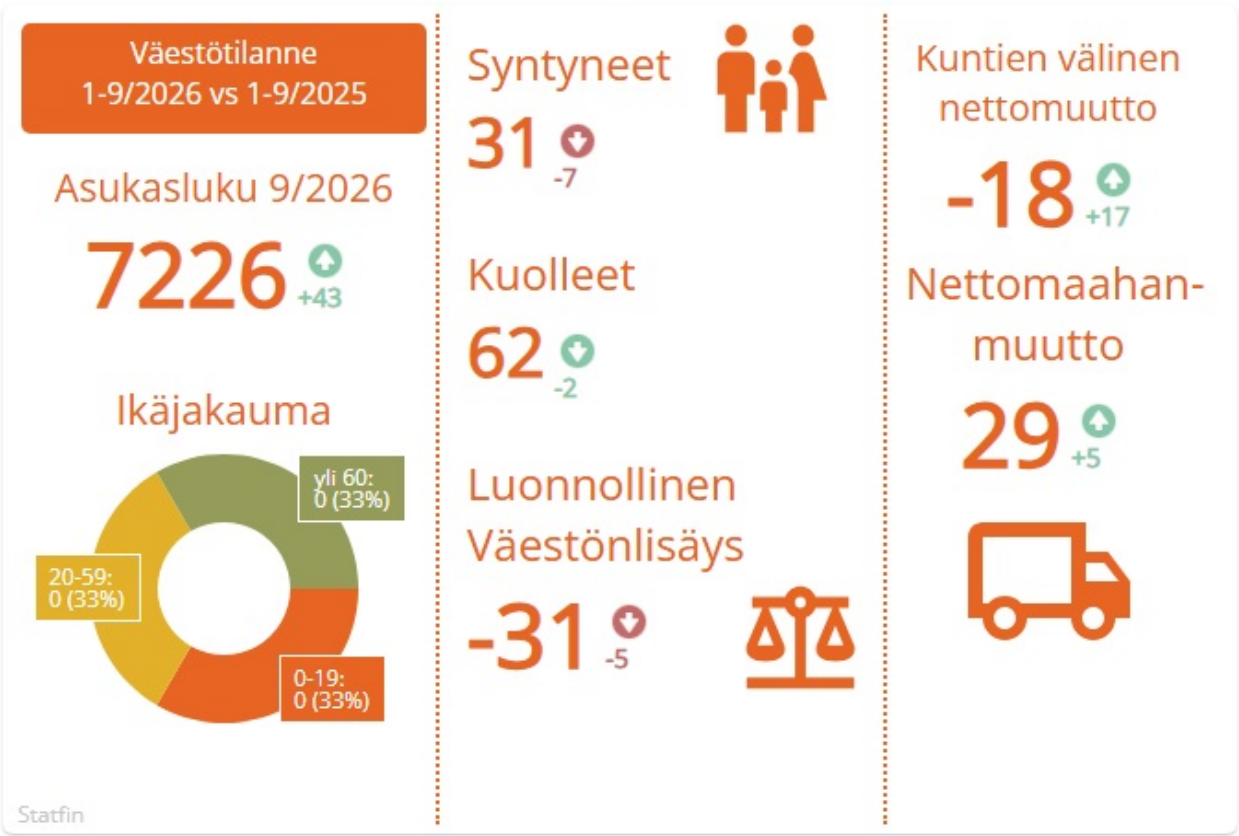
2.4 Toimintaympäristö

2.4.1 Väestö

Ennakkoväkiluku Inarissa syyskuun lopussa oli 7 253 (v. 2025 vastaava ajankohta 7 181). Tilastokeskuksen viimeisimmän 24.10.2024 julkaiseman pitkän aikavälin ennusteen mukaan Inarin kunnan väkiluku olisi 2026 vuoden lopussa 7 279. Ennusteen mukaan Inarin väkiluku nousisi keskimäärin noin 37 asukkaan verran vuodessa vuoteen 2045 asti. Tuolloin väkiluku Inarissa olisi 7 973. Tilastokeskus julkaisee väestöennusteen kolmen vuoden välein ja seuraava julkistus on vuonna 2027.

Väkiluku
7.4K
7.2K
7.0K
6.8K
2016
2018
2020
2022
2024
2026
Statfin

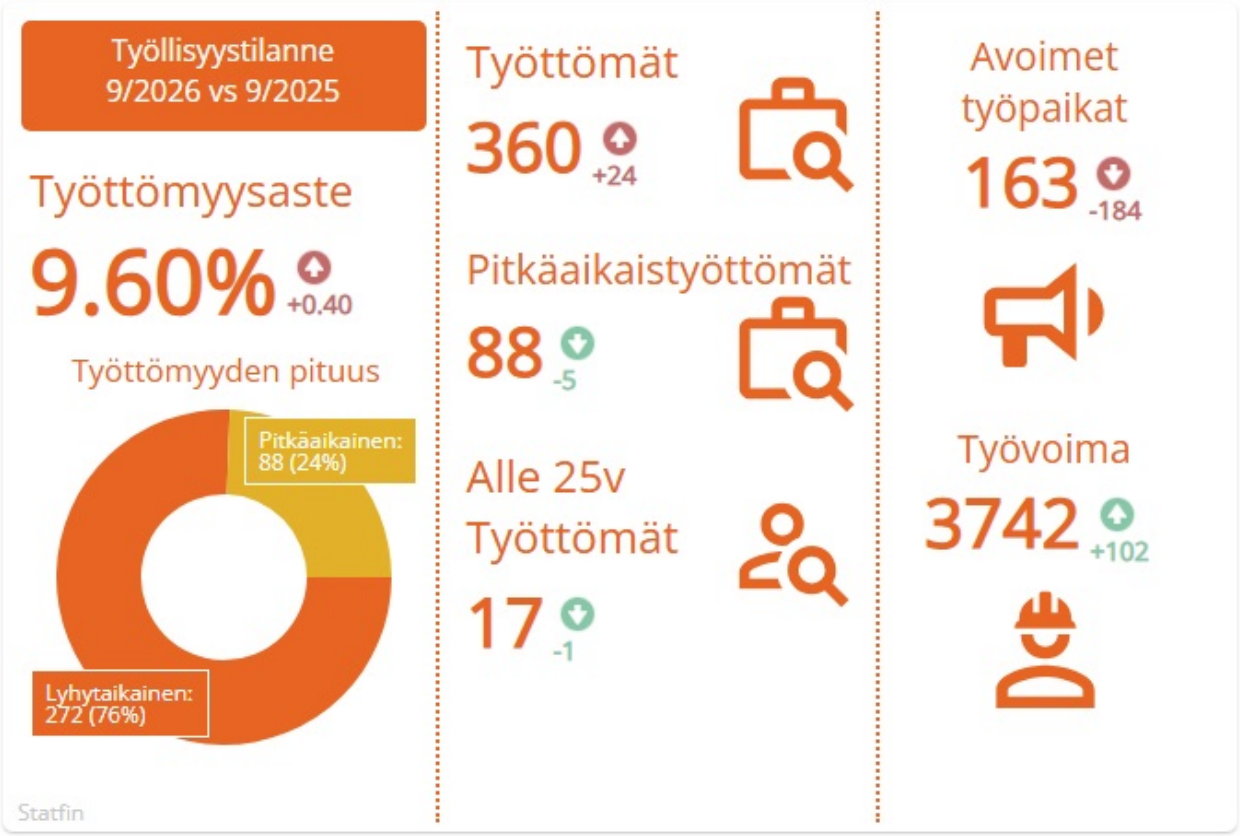

Väkiluku + tilastokeskus ennuste 20...
8.0K
7.5K
7.0K
6.5K
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2030 Enn.
2035 Enn.
2040 Enn.
2045 Enn.
Statfin

Väestötilanne
1-9/2026 vs 1-9/2025
Asukasluku 9/2026
7226
+43
Ikäjakauma
yli 60:
0 (33%)
20-59:
0 (33%)
0-19:
0 (33%)
Statfin
Syntyneet
31
-7
Kuolleet
62
-2
Luonnollinen
Väestönlisäys
-31
-5
Kuntien välinen
nettomuutto
-18
+17
Nettomaahan-
muutto
29
+5

2.4.2 Työllisyys

Työttömyyden kasvu vuodentakaiseen verrattuna hidastui. Koko maassa työttömiä oli 16 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa Lapissa 9,6 % ja koko maassa 11,8 %. Työttömien osuus työvoimasta vaihteli Lapissa Sodankylän 6,2 %:sta Kemin 16,1 %:iin.

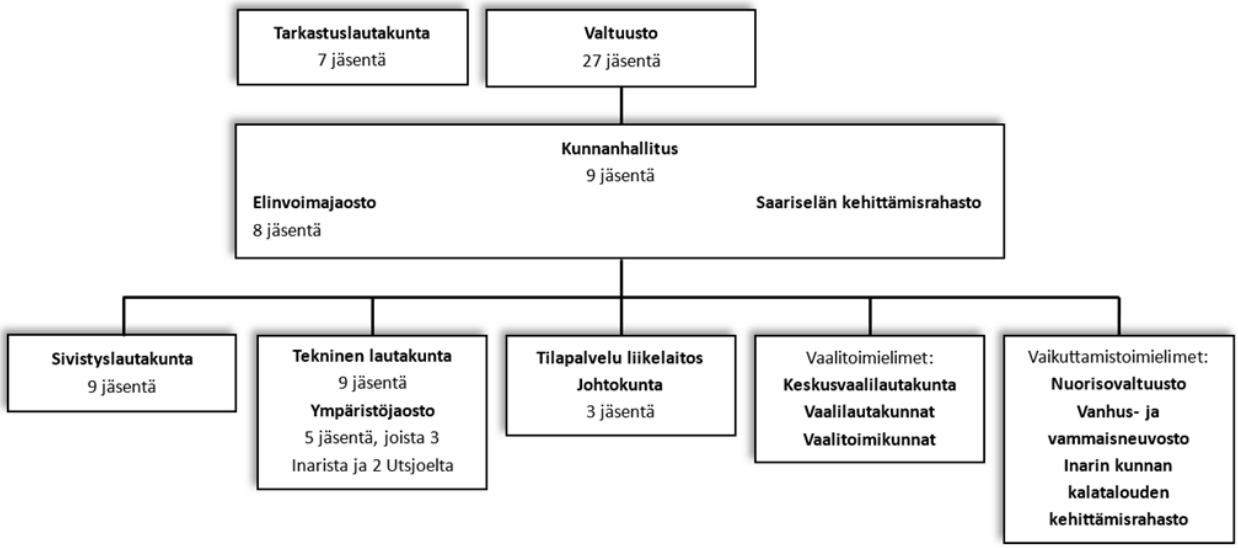
Inarissa työttömyysaste syyskuun lopussa oli 9,6 % (v. 2025 vastaava ajankohta 9,2 %), työttömiä 360 (v.2025 vastaava ajankohta 336) pitkäaikaistyöttömiä 88 (v.2025 vastaava ajankohta 93) ja avoimia työpaikkoja 163 (v.2025 vastaava ajankohta 347).
(ELY-keskus/Työllisyyskatsaus 9/2026)

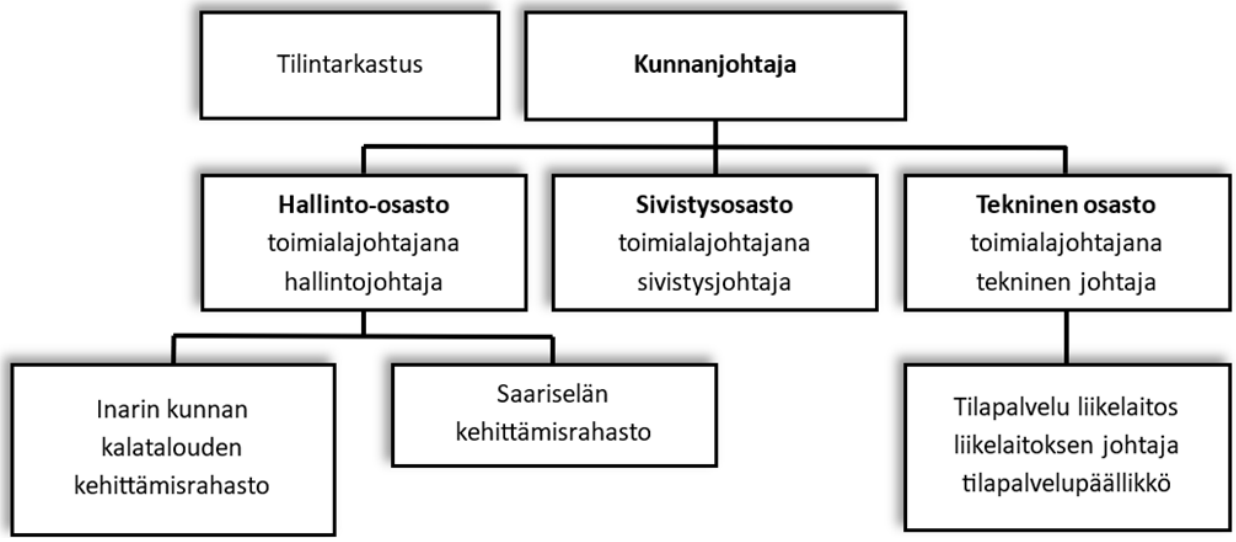
2.5 Kunnan organisaatio, hallinto ja henkilöstö

2.5.1 Organisaatio

1.6.2025 voimaan tulleen Inarin kunnan hallintosäännön 1. luvun 2 §:n mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. **Valtuusto** vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. **Kunnanhallitus** vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. **Kunnanjohtaja** johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.
Kunnan organisaatio koostuu 1) Toimielinorganisaatiosta ja 2) Henkilöstöorganisaatiosta:
1) Inarin kunnan toimielinorganisaatio (Hallintosääntö § 6)

2) Inarin kunnan henkilöstöorganisaatio (Hallintosääntö § 4)

2.5.2 Henkilöstö

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET					
KUNNANHALLITUS	**TP2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
kunnanjohtaja	1	1	1		
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
HALLINTO-OSASTO	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
hallintojohtaja	1	1	1		
viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö	1	1	1		
tiedonhallinnan asiantuntija	1	1	1		
talouspäällikkö	1	1	1		
taloussuunnittelija	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1		
henkilöstösihteeri	1	1	1		
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1		
atk-päällikkö	1	1	1		
YRITYS- JA KEHITTÄMISPALVELUT					
kehitysjohtaja	1	1	1		
kehittämiskoordinaattori	1	1	1		
yritysneuvoja	1	1	1		
hankekoordinaattori	1	1	1		
tapahtumatuottaja			1		
HALLINTO-OSASTO YHTEENSÄ	**14**	**14**	**15**	**15**	**15**
SIVISTYSOSASTO	**TP2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS2028**	**TS2029**
sivistysjohtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1		
Yhteensä	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Perusopetus					
rehtori	1,5	1,5	1,5		
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5		
toimistosihteeri	2,5	2,5	2,5		
opettajaviranhaltija	69	67	66		
*joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	7	6	6		

*joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamen kielen opetuksessa	2	3	3		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	8	8	8		
tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1		
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	1	1	1		
koulunkäynninohjaaja	14	14	14		
Yhteensä	**88,5**	**86,5**	**85,5**	**85,5**	**85,5**
Lukio					
rehtori	0,5	0,5	0,5		
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5		
toimistosihteeri	0,5	0,5	0,5		
opettajaviran haltija	9	9	9		
Yhteensä	**10,5**	**10,5**	**10,5**	**10,5**	**10,5**
Kansalaisopisto					
rehtori	1	1	1		
opettajaviran haltija	1	1	1		
suunnittelijaopettaja	1	1	1		
tuntiopettaja (päätoiminen)	4	4	4		
Yhteensä	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**
Kirjasto					
kirjastotoimen johtaja	1	1	1		
kirjastonhoitaja	2	2	2		
kirjastovirkailija	3	3	3		
kuljettajavirkailija	1	1	1		
Yhteensä	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**
Kulttuuritoiminta					
kulttuurisihteeri	1	1	1		
Yhteensä	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Vapaa-aikatoimi					
vapaa-aikasihteeri	1	1	1		
erityisliikunnanohjaaja	1	1	1		
liikunnanohjaaja	1	1	1		
uinninvalvojauimaopettaja	1	1	1		
liikuntapaikkojen hoitaja	3	3	3		
nuoriso-ohjaaja	2	2	2		
vastaava työpajaohjaaja	1	1	1		

etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1		
työpajaohjaaja	1	1	1		
koulunuorisotyöntekijä			1		
Yhteensä	**12**	**12**	**13**	**13**	**13**
Varhaiskasvatus					
varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1		
varhaiskasvatusyksikön johtaja	1	1	1		
varh.kasv. erityisopettaja	1	1	0		
toimistosihteeri	2	2	2		
Päiväkodit					
päiväkodinjohtaja	3	3	3		
varh.kasv. opettaja *	15	16	16		
varh.kasv. Erityisopettaja	2	2	3		
varh.kasv. Sosionomi	1	1	3		
ryhmäohjaaja	4	4	4		
lastenhoitaja	26	28	26		
joista 2 pohj. saamenkiel. pk. ryhmässä					
päiväkotiapulainen	0	0	0		
josta 0,5 pohj.saamenkiel.pk. ryhmässä					
keittäjä-päiväkotityöntekijä	1	1	1		
Perhepäivähoito ja kielipesät					
perhepäivähoitaja	8	8	7		
joista 1 koltansaamen kiel. kielipesässä ja					
lastenhoitaja	13	11	12		
joista 8 inarinsaamen kielipesässä ja 3 koltansaamen kp					
varhaiskasvatuksen opettaja	2	1	1		
joista 1 inarinsaamen kielipesässä					
Varhaiskasvatus yhteensä	**80**	**80**	**80**	**80**	**80**
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	**209**	**207**	**207**	**207**	**207**
TEKNINEN OSASTO	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Hallinto					
tekninen johtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
Yhteensä	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

Rakennusvalvonta					
rakennustarkastaja	2	2,5	2		
lupasihteeri	1	1	1		
Yhteensä	**3**	**3,5**	**3**	**3**	**3**
Yhdyskuntasuunnittelu					
kaavoitusinsinööri	1	1	1		
mittausinsinööri	1	1	1		
kaavasuunnittelija	2	2	2		
ympäristösuunnittelija		1	1		
suunnitteluavustaja		1	1		
Yhteensä	**4**	**6**	**6**	**6**	**6**
Yhdyskuntarakentaminen					
maanrakennusmestari	1	0	0		
reittimestari	1	1	1		
kunnossapitoinsinööri	1	1	1		
varastonhoitaja-työvalmentaja	1	0	0		
kunnossapitotyöntekijä	8	10	9		
Yhteensä	**12**	**12**	**11**	**11**	**11**
Ympäristöterveydenhoito					
Inari ja Utsjoki v. 2008-isäntäkuntana Inari					
vastaava praktikko eläinlääkäri	1	1	1		
praktikkoeläinlääkäri	4	4	4		
terveydensuojelutarkastaja	1	1	1		
terveysvalvonnan johtaja	1	1	1		
Maaseututoimi					
maataloussihteeri	1	1	1		
Yhteensä	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	**29**	**31,5**	**30**	**30**	**30**
TILAPALVELU-LIIKELAITOS	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
tilapalvelupäällikkö	1	1	1		
toimitilainsinööri	0,6	0,6	1		
TILAPALVELU-LIIKELAITOS YHTEENSÄ	**1,6**	**1,6**	**2**	**2**	**2**
VAKINAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	**254,6**	**255,1**	**255,0**	**255**	**255**
Muutos henkilöä		0,5	-0,1	0	0
muutos, %		1,26	1,14		

MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET

HALLINTO	TP2025	TA2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
hanketyöntekijä, Inarin turvalliset kylät	0,5	0,25			
osallisuuskeskuksen työntekijä	0,65	0,65	0,65		
hanketyöntekijä, Elämysten Inari	0,5	0,5			
elokuvakomissaari			1		
tuotantoneuvoja			1		
HALLINTO YHTEENSÄ	**1,65**	**1,4**	**2,65**		

SIVISTYS	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
tuntiopettaja (päätoiminen)	7	8	8		
* joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	3	3	3		
*joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamen kielen opetuksessa	1	1	1		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamen kielen opetuksessa	1	2	1		
koulunkäynninohjaaja	4	4	4		
erityisopettaja vaka / esiop. ja perusop.			1		
ksm-hanke					
Projektipäällikkö määräaikainen 31.8.2026 asti*	1	1	1		
Projektityöntekijä määräaikainen 31.8.2026 asti *	1	2	2		
Projektiviestijä	0,5	0	0		
*uusi koltansaamen hanke					
Lapin alueellisen nuorisotyön koordinaattori (hanke)	0,5	0,5	0,5		
Harrastamisen Suomen malli - hanketyöntekijä	0,5	0,5	0		
koulunuorisotyöntekijä (hanke)	1	1	0		
hanketyöntekijä, kirjasto	2	1	1		
kulttuurituottaja	1	1	0		
varh.kasv. Sosionomi määräaikainen (hanke 2027 loppuun)	1	1	0,5		
SIVISTYS YHTEENSÄ	**19,5**	**20**	**17**		

TILAPALVELU LIIKELAITOS	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
projekti-insinööri	0,4	1	0		
MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	**21,6**	**22,4**	**19,7**		
KAIKKI VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	**276,15**	**277,5**	**274,7**	**255**	**255**

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta tulee suunnitella ja hoitaa kestävästi ja kokonaisvaltaisesti. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tieto- ja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohdon tarkemmin määrittelemällä tavalla. Valtuusto asettaa omistajapoliittisessa ohjelmassa valtuustokauden mittaiset strategiset omistajatavoitteet, jotka linkittyvät kuntastrategiaan. Omistajapoliittisessa ohjelmassa määritellään yhtiökohtaisesti omistamisen tarkoitus, tavoitteet ja omistusten kehittämistavoitteet.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernille ja seuraa niiden toteutumista osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteen. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate). Konsernijohto ei osallistu yhteisöjen operatiiviseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen

Valtuusto asettaa määräysvallassaan oleville yhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta, omistajapoliittisesta ohjelmasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Lisäksi valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille vuosittain toiminnan ja talouden tavoitteet, jotka johdetaan kuntastrategiasta, omistajapoliittisesta ohjelmasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Inarin kunnan konserniohje ja hyvä hallinto- ja johtamistapa kunnan tytäryhtiöissä on hyväksytty valtuustossa 11.12.2025 ja tullut voimaan 1.1.2026. Konserniohje korvasi aiemman vuonna 2018 voimaan tulleen konserniohjeen.

2.6.1 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2026–2029

Inergia Oy (konserni)

Inarin kunnan 100 %:sti omistama, vähemmistöosuuksia vesihuollossa (Utsjoen kunta) ja jakeluverkossa (Utsjoen sähköosuuskunta). Omistuksen perusteena on omistaa ja hallinnoida emoyhtiön kautta Pohjois-Lapin alueen sähkön jakeluverkkoliiketoimintaa, vesihuoltoliiketoimintaa ja Inarin kunnan alueen kaukolämpöliiketoimintaa sekä ratkaista vesivoiman tuotannon osalta Kirakkakönkään alueen tulevaisuus.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	Luonnon kestävä käyttö	Luontopääoman arvon kasvattaminen Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	Elinkeinojen monipuolistaminen ja	Investointien edistäminen

	ympärivuotisuuden lisääminen	Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen Osaavan työvoiman saanti
SAAMELAISUUS	Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut

Omistajatavoitteet:

- Kilpailukyky, kannattavuus ja tuottavuus:
  - Hinnoittelu pyritään pitämään pääsääntöisesti valtakunnan keskiarvon tasolla siten, että verkosto-omaisuuden arvo säilyy (=korjausvelka ei kasva)
  - Liikevoittotavoite on 15 %
  - Osinko Inarin kunnalle on 50–75 % konsernin vuotuisesta tuloksesta. Tämä vastaa nykyomistusrakenteella noin 60–90 % kokonaisosinkoprosenttia vähemmistöosuuksien takia.
  - Inergian osingonmaksun tulee olla ennustettavaa ja tukea kunnan taloussuunnittelua.
  - Yhtiön kokonaisrahoitus käydään läpi ja tarvittaessa uudistetaan 6/2027 mennessä
- Kestävä kehitys:
  - Pitkän tähtäimen suunnitelmat ulottuvat vähintään 10 seuraavan vuoden ajalle ja suunnitelmien päivitykset käytetään erikseen määritellyillä sidosryhmillä lausuttavina
  - Toiminta-alueita laajennetaan kustannustehokkaasti, varmistaen verkostojen kapasiteetin riittävyyden kasvavan väestön ja matkailun tarpeisiin kiertotalouden hyödyt huomioiden
- Ympäristö:
  - Kasvu ei saa vaarantaa ympäristön hyvinvointia tai luonnonvarojen riittävyyttä tuleville sukupolville
  - Kirakan vaelluskalayhteyden edistäminen

Inarin Kiinteistöt Oy

Inarin Kiinteistöt Oy on kunnan täysin omistama In-House palveluntuottoyhtiö, jonka tarkoituksena on tuottaa laadukasta ja kustannustehokasta palvelua (kiinteistöhuolto, laitoshuolto, rakentamis- ja rakennuttamispalvelut) kunnan omistamille yhtiöille.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	Luonnon kestävä käyttö	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen
ELINVOIMA	Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen	Investointien edistäminen Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen Osaavan työvoiman saanti Saavutettavuus
SAAMELAISUUS	Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut Hyvinvoivat lapset ja nuoret Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet

  - Kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen ja toimiva yhteistyö kuntaorganisaation eri osien kanssa
  - Selkeä ja läpinäkyvä toiminta
  - Konsernirakenteen ja InLiken roolin läpikäynti vuoden 2026 aikana
- Taloudelliset tavoitteet
  - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
  - Inarin Kiinteistöt Oy:n tarkoituksena ei ole tuottaa omistajalleen voittoa, mutta tulos ei saa olla pitkäaikaisesti negatiivinen ja pääomien riittävyydestä on huolehdittava
- Sosiaalinen vastuu
  - Houkutteleva työnantaja
  - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
  - Työturvallisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
  - Energiatehokkuus

Inarin Vuokra-asunnot Oy

Inarin Vuokra-asunnot Oy on Inarin Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa kohtuuhintaista asumispalvelua Inarin kunnassa. Yhtiö huolehtii omaisuuden arvon säilyttämisestä.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	Luonnon kestävä käyttö	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen	Investointien edistäminen Saavutettavuus
SAAMELAISUUS	Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut Hyvinvoivat lapset ja nuoret Ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet
  - Varmistaa kohtuuhintaisesta vuokra-asumisesta alueella
  - Pitää huolta omistamistaan kiinteistöistä
  - Toiminnan selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
- Taloudelliset tavoitteet
  - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
  - Inarin Kiinteistöt Oy:n tarkoituksena ei ole tuottaa omistajalleen voittoa, mutta tulos ei saa olla pitkäaikaisesti negatiivinen ja pääomien riittävyydestä on huolehdittava
- Sosiaalinen vastuu
  - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
  - Energiatehokkuus

Kiinteistökehitys InLike Oy (konserni)

Kiinteistökehitys InLike Oy on kunnan täysin omistama yhtiö. Yhtiö omistaa ja vuokraa liikekiinteistöjä kunnan alueella. Yhtiö pyrkii tukemaan kuntaa yhtiörakenteiden selkeyttämisessä ja yhtiön avulla pyritään varmistamaan tarvittava kiinteistökehitys alueella (uudet hankkeet).

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	Luonnon kestävä käyttö	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen	Investointien edistäminen Osaavan työvoiman saanti Saavutettavuus
SAAMELAISUUS	Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet
  - Varmistaa liikekiinteistöjen saatavuuden kunnassa
  - Pitää huolta omistamistaan kiinteistöistä
  - Toiminnan selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
- Taloudelliset tavoitteet
  - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
  - Yhtiön päätavoite ei ole maksimoida taloudellista tulosta, mutta tuloksen on oltava pitkällä tähtäimellä selkeästi positiivinen ja pääomien riittävyydestä on huolehdittava
- Sosiaalinen vastuu
  - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
  - Energiatehokkuus

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy eli Nuorisokeskus Vasatokka toimii Inarin Riutulassa. Vasatokka on valtionapukelpoinen nuorisokeskus, jonka tehtävä ja tavoitteet tulevat nuorisolaista (1 luku 2 § ja 5 luku 20 §). Yhtiön toiminnasta suurin osa tulee olla yleishyödyllistä nuorisokeskustoimintaa ja rinnalla tehtävän liiketoiminnan mahdollisella ylijäämällä kehitetään nuorisokeskuksen palveluita. Osinkoa ei jaeta. Nuorisokeskustoimintaan haetaan vuosittain yleisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Ministeriö valvoo nuorisokeskustoimintaa ja valtioapukelpoisuutta tarkastellaan vuosittain.

Keskuksen pääasiallisena tehtävänä on nuorisotyön keinoin tarjota nuorille ohjattua toimintaa ympärivuotisesti sille säädettyjen tavoitteiden mukaisesti ja keskuksella on oltava valmius ottaa ryhmiä vastaan koko ajan. Vasatokka on Green Key-sertifioitu toimija. Kansainvälinen nuorisotyön edistäminen Lapin alueella on osa keskuksen toimintastrategiaa vuosille 2025–2027, samoin luontokoulutoiminnan harjoittaminen ja seikkailukasvatuksen vahvistaminen.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	Luonnon kestävä käyttö	Ilmastonmuutokseen vastaaminen
ELINVOIMA	Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen	Vastuullinen ympärivuotinen matkailu
SAAMELAISUUS	Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea
HYVÄ ELÄMÄ	Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Hyvinvoivat lapset ja nuoret Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa

Omistajatavoitteet:

- Talous ja kasvu
    - Talouden vakauttaminen siten, että tulos ei ole alijäämäinen
    - Toiminnan kehittäminen ja kasvattaminen yhtiön strategian mukaisesti
- Kestävä kehitys
    - Positiivisena jatkuva kehitys kuntakonserniasioissa vuosittaisten tavoitteiden mukaan ja läpi leikaten koko toimintaa
    - Tavoitteena lisätä pysyvää luonto- ja ympäristökasvatusta alueella
- Yhteistyö
    - Yhtiö toimii yhteistyössä kunnan sekä Lapin alueen nuoristyön eri toimijoiden kanssa ja tarjoaa palveluitaan kohtuullisin hinnoin toimijoille

Saariselän Siula Oy

Saariselän Siula Oy on kunnan täysin omistama yhtiö ja yhtiö tai sen omistama Siulan kiinteistö pyritään myymään. Valtuusto on 1.2.2024 päättänyt valtuuttaa kunnanhallituksen määrittämään yhtiön myynnin toteuttamistavan, myyntihinnan ja myyntikanavan sekä hyväksymään tai hylkäämään saadut tarjoukset ja määrittämään muun mahdollisen kaupan teknisen toteutuksen.

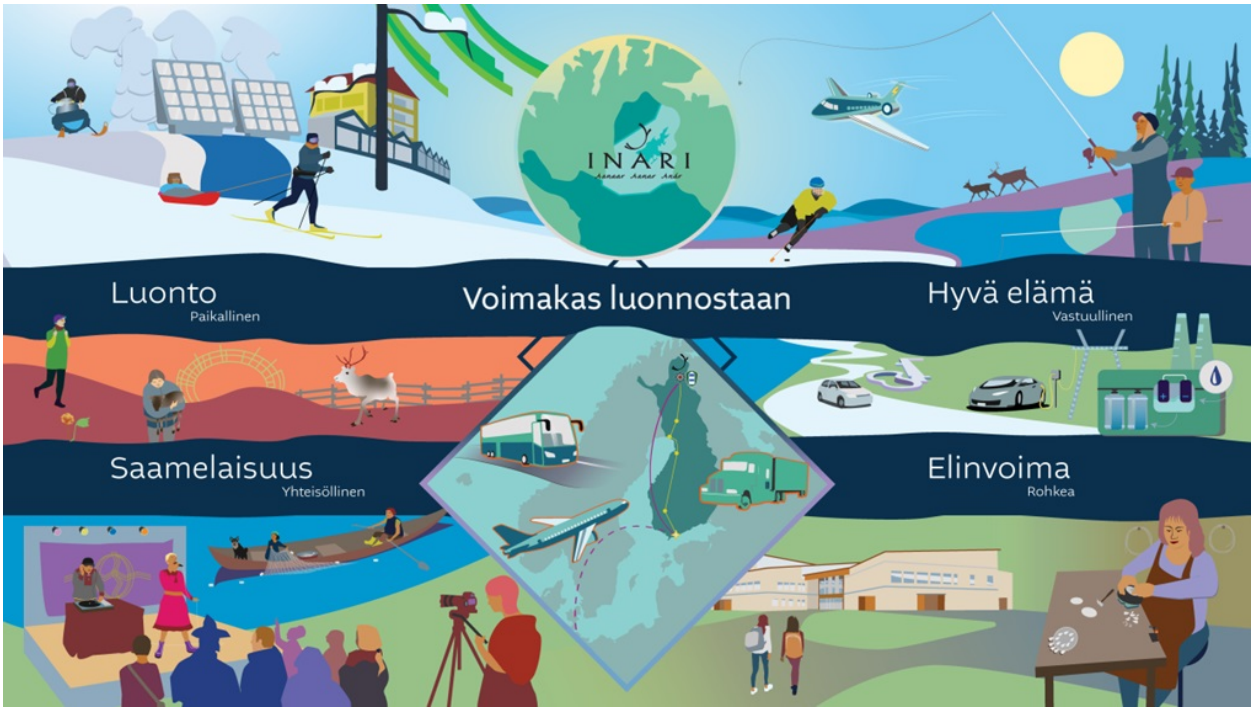
2.7 Kuntastrategia

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee huomioida kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevat palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto on hyväksynyt 11.3.2024 Inarin päivitetyn kuntastrategian ja strategiasta tehtiin väliarviointi keväällä 2026.

Kuntalaiset, alueen yhteisöt, luottamushenkilöt ja kunnan henkilöstö ovat luoneet yhdessä näkemyksen Inarin kunnan tulevaisuudesta: INARI – Voimakas luonnostaan ja INARI - Elinvoiman ja hyvän elämän vastuullinen edistäjä. Strategia ei ole ainoastaan suunnitelma, vaan se on tavoitteellista yhdessä tekemistä.

Kuntastrategian keskeiset painopistealueet ovat luonnon kestävä käyttö, elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden kehittäminen, Saamen kielten ja kulttuurin edistäminen ja sosiaalisesti kestävä kasvu.

2.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § säädetään, että kunnalla on ensisijainen vastuu edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa.

Kuntia halutaan palkita vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työstä, sillä hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan edellytys. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Hyte-kertoimen indikaattorit koostuvat prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja sekä toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, ja niiden avulla mitataan nykytilannetta. Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla, eli niiden avulla mitataan muutosta. Hyte-kertoimen indikaattorit on lisätty talousarviossa kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan alle.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus on kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se on tärkeä osa kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Lisäksi kunnan osallisuusohjelman avulla vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta ja parannetaan vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus (HyTetu-kertomus) tuottaa tietoa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista. HyTeTu-kertomuksessa esitetyt hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun tietoon kunnan toimintaympäristöstä ja tietoa hyödynnetään toimialojen talouden ja toiminnan suunnittelussa. HyTeTu-kertomus auttaa yhteensovittamaan eri alojen asiantuntijoiden näkemykset sekä yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se tarjoaa perusteluja päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resurssit.

Inarin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyö rakentuu vahvasti HyTeTu-kertomus- ja -suunnitelmatyön sekä kuntastrategian ympärille. Laaja HyTeTu-kertomus ja -suunnitelma laaditaan valtuustokausittain ja sen toteutumista seurataan vuosittain. Vuosille 2026–2029 laaditussa laajassa HyTeTu-suunnitelmassa Inarin kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle on valittu seuraavat painopisteiksi: 1) mielen hyvinvointi, 2) terveelliset elintavat ja ylipainon ehkäisy sekä 3) arjen turvallisuus.

HyTeTu-kertomus valmistellaan vuosittain samanaikaisesti kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa. HyTeTu-suunnitelmaa vastaavasti hyödynnetään toimialojen seuraavan vuoden talouden ja toiminnan suunnittelussa. HyTeTu-suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain.

Onnistunut ja suunnitelmallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö edellyttää, että työtä ohjaavat selkeät rakenteet. Kunnan hyvinvoinnin edistämistyötä tukee poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Työryhmään on lisäksi nimetty hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, kehitysjohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö, kunnanhallituksen edustaja sekä hyvinvointikoordinaattori.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä kunnassa koordinoi hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävinä on mm. hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelmallinen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, vaikuttamistoimielinten avustaminen, kuntalaisten osallisuuden edistäminen, hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen laadinta sekä ehkäisevän päihdetyön koordinointi.

2.9 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntaliiton (2025) mukaan sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että:

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan

Kuntalain 14 § mukaan kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosääntöön tulee sisällyttää sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvä tehtävien ja vastuun jako kunnassa.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Se on myös kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. (Kuntaliitto 2025)

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. (KuntaL 123 §.)

Sisäinen valvonta on kunnan toiminnan omaa valvontaa. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää Inarin kunnan ja tytäryhteisöjen toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan tavoitteena on myös erehdysten, virheiden sekä väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja toteaminen sekä kunnan varojen huolellisen hoidon turvaaminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Lähtökohtana riskien tunnistamisessa ovat kunnan strategiset ja muut tavoitteet. Inarin kuntastrategian yksi peruselementti on turvallisuus, johon mm. sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla pyritään. Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm.:

- johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin
- toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun
- toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (KuntaL 123 §). Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallitus puolestaan hyväksyy ohjeet ja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeet ovat tulleet voimaan 26.9.2017. Ohjeistusta päivitetään ja sisäisen valvonnan raportoinnin prosessia tullaan uudistamaan vuosien 2025–2027 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee seurata jatkuvasti tunnistamalla mahdolliset riskit. Johdon ja esimiesten tulee varmistua valvonnan toimivuudesta ja riittävyydestä osana päivittäistä johtamista.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön tulosalueellaan sekä säännöllisestä raportoinnista kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Raportointi tehdään vuosittain – viimeistään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Nopeita toimenpiteitä vaativat asiat raportoidaan välittömästi kunnan johdolle. (Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kohta 3.4.)

2.10 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu noin 0,06 milj. euroa ylijäämäiseksi. Myös vuoden 2026 tilinpäätöksen ennakoidaan olevan noin 0,3 milj. euroa ylijäämäinen. Koska kunnan 2025 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä on noin 20 milj. euroa, kattaa se myös taloussuunnitelmassa vuoden 2028 esitetyn alijäämän. Näin ollen alijäämän kattamista koskevia toimenpiteitä ei tässä kohtaa ole tarpeen määritellä.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

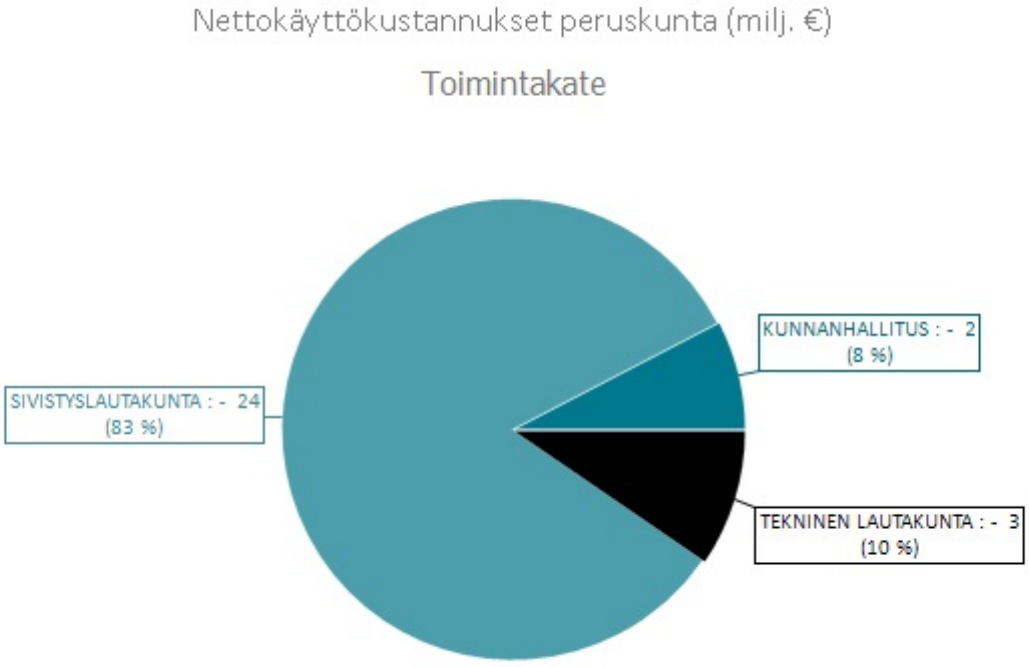
Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat toimielimien ja osastojen määrärahat ja tuloarviot taloudellisen vallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin. Vastaavasti toimielimet jakavat investointiosassa hankeryhmän / hankkeen määrärahat ja tuloarviot kohteisiin sekä antavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tehtäville.

Edelleen johtavat viranhaltijat voivat jakaa toimielimien vahvistamien tehtävien osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Sen jälkeen, kun valtuusto on vahvistanut talousarvion, tulee toimielimen tarvittaessa päättää talousarvion laadintavaiheessa hyväksyttyjen käyttösuunnitelmien tarkistamisesta vastaamaan valtuuston hyväksymää talousarviota. Edelleen myös viranhaltijan tulee tarvittaessa tarkistaa käyttösuunnitelmaehdotuksensa vastaamaan toimielimen hyväksymää tehtävän käyttösuunnitelmaa.

Toimielimet ja projektit vastaavat siitä, että tulot ja tuet kertyvät kunnalle käytettyjen menomäärärahojen suhteessa.

Projekteista on tehtävä selvitys edellisen vuoden toiminnastaan ja tuloksistaan kunnan toimintakertomuksessa.

Vuosi	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Väkiluku	7226	7234	7225	7323	7366	7406

Talous (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	5 418 998	4 917 030	4 573 912	-6,98 %	4 496 766	4 584 094
Toimintakulut	-33 833 026	-36 957 794	-37 570 135	1,66 %	-38 534 633	-39 175 861
Toimintakate	-28 414 027	-32 040 764	-32 996 223	2,98 %	-34 037 867	-34 591 767
VALTUUSTO						
Toimintatuotot	8 582	0	15 000	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-183 787	-173 559	-169 937	-2,09 %	-127 804	-186 460
Toimintakate	-175 205	-173 559	-154 937	-10,73 %	-127 804	-186 460
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	179 675	115 509	129 505	12,12 %	130 374	131 306
Toimintakulut	-2 272 137	-2 528 835	-2 330 791	-7,83 %	-2 317 249	-2 366 583
Toimintakate	-2 092 462	-2 413 326	-2 201 286	-8,79 %	-2 186 875	-2 235 277
Yritys- ja kehittämispalvelut						
Toimintatuotot	242 577	279 000	78 900	-71,72 %	0	0
Toimintakulut	-2 332 658	-3 160 698	-3 171 699	0,35 %	-3 119 812	-3 135 028
Toimintakate	-2 090 080	-2 881 698	-3 092 799	7,33 %	-3 119 812	-3 135 028
KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖHANKKEET						
Toimintatuotot	462 487	271 962	275 761	1,40 %	280 989	286 597
Toimintakulut	-468 920	-464 562	-342 165	-26,35 %	-336 169	-341 270
Toimintakate	-6 433	-192 600	-66 404	-65,52 %	-55 180	-54 673
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	3 406 577	3 110 586	2 902 861	-6,68 %	2 953 015	3 017 176
Toimintakulut	-24 444 284	-26 227 228	-26 804 565	2,20 %	-27 736 174	-28 284 947
Toimintakate	-21 037 706	-23 116 642	-23 901 704	3,40 %	-24 783 159	-25 267 771
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	857 032	947 860	848 260	-10,51 %	858 772	870 047
Toimintakulut	-3 172 885	-3 359 761	-3 605 451	7,31 %	-3 778 294	-3 720 160
Toimintakate	-2 315 853	-2 411 901	-2 757 191	14,32 %	-2 919 522	-2 850 113
Ympäristönvalvonta						
Toimintatuotot	262 067	192 113	323 625	68,46 %	273 616	278 968
Toimintakulut	-843 749	-881 607	-972 768	10,34 %	-943 091	-961 852
Toimintakate	-581 682	-689 494	-649 143	-5,85 %	-669 475	-682 884
Ympäristönsuojelu						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-114 605	-161 544	-172 759	6,94 %	-176 041	-179 562
Toimintakate	-114 605	-161 544	-172 759	6,94 %	-176 041	-179 562

3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)

Toiminta-ajatus:

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa.

Tehtävät:

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**9**		**15**	**0,00 %**		
Toimintakulut	**- 184**	**- 174**	**- 170**	**-2,09 %**	**- 128**	**- 186**
Toimintakate	**- 175**	**- 174**	**- 155**	**-10,73 %**	**- 128**	**- 186**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) € / asukas	- 24	- 24	- 21

Talousarvion perustelut:

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi mahdollisten vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Eduskuntavaaleihin on oikeusministeriö aiempina vuosina suorittanut kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaista vaaleissa äänioikeutettua kunnan asukasta kohden.

Valtuuston määrärahat sisältävät valtuutettujen kokouskustannukset ml. kokouspalkkiot ja matkakustannukset.

Tarkastustoimesta maksetaan tarkastuslautakunnan kokouskustannukset sekä tilintarkastuskustannukset. Valtuuston raamiin ei sisälly henkilöstön palkkauskuluja.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luonto – Luonnon kestävä käyttö	Kuntastrategian mukaiset kärkitoimenpiteet sekä kuntastrategian toteuttaminen: kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.	Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen		Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen		Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu		Kuntastrategien painopistealueiden edistämisen toteutuminen

3.2 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus:

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Tehtävät:

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus

vastaa myös kunnan henkilöstöpolitiikasta ja kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu, henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta ja saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huolehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laaja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma laaditaan valtuustokausittain hytetyöryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla kuntastrategiaan pohjautuen. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**180**	**116**	**130**	**12,12 %**	**130**	**131**
Toimintakulut	**- 2 272**	**- 2 529**	**- 2 331**	**-7,83 %**	**- 2 317**	**- 2 367**
Toimintakate	**- 2 092**	**- 2 413**	**- 2 201**	**-8,79 %**	**- 2 187**	**- 2 235**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 289	- 334	- 301

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallituksen ja hallinnon talousarvio perustuu kuntastrategian painopisteisiin, joita ovat luonto, elinvoima, saamelaisuus ja hyvä elämä. Kuntastrategian yhteydessä hyväksyttyä edunvalvontasuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä mm. konserniyhtiöiden, yrittäjien, Saamelaiskäräjien ja Lapin kuntien kanssa.

Kunnanhallituksen talousarviossa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi hallinto-osaston henkilöstökuluihin, tiedotustoimintaan, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, yhteiskuntasuhteisiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon ja työhyvinvointiin, saamen kielilain täytäntöönpanoon, kunnallisverotukseen, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoon, osallisuuskeskukseen ja IT –kustannuksiin.

Talous- ja palkkahallinnon palvelut on kilpailutettu ja palvelut ostetaan edelleen Sarastia Oy:ltä. Kilpailutuksen myötä ostopalvelujen kustannukset alenevat vuodelle 2027 noin kolmanneksen.

ICT-palvelut hankitaan LapIT Oy:ltä. Hankintalaki muuttui kesällä 2026 siten, että osakeyhtiömuotoisen sidosyksikön omistajan omistusosuuden tulee olla vähintään 10 %, jotta hankintayksikkö (kunta) voi hankkia palveluita sidosyksiköltään. Lain mahdollistama siirtymäaika 30.6.2030 asti on ilmoitettu kunnan osalta käytettäväksi, koska sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä kyberturvallisuuden vaarantumista. Talousarviossa on varauduttu ICT-hankintoihin liittyvien vaihtoehtojen selvittämiseen yhdessä LapIT:n muiden omistajien kanssa. Lisäksi on varattu 50 000 euron määräraha kunnan www-sivujen uudistamiseen.

Toimivien kunnallisten palvelujen varmistamiseksi kunnan henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan mm. selkeillä tehtävänkuvilla, kattavilla työterveyshuoltopalveluilla, kilpailukykyisellä ja ajantasaisella palkkausjärjestelmällä ja joustavalla työnantajapolitiikalla. Myös erilaisiin henkilöstöä koskeviin kehittämishankkeisiin eri toimialoilla suhtaudutaan myönteisesti. Vuodelle 2027 on haettu kahta kehittämishanketta Työsuojelurahastolta ja Kevalta, joiden tavoitteena on mm. kehittää työkykyjohtamista ja johtamiskäytäntöjä, vahvistaa tiimityötä ja kykyä toimia rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Monitoimitalo Kuulaassa sijaitsevan osallisuuskeskuksen toiminta on kunnanhallituksen alaisuudessa. Toimintaan on palkattu osa-aikainen työntekijä määräaikaisesti ja tehtäviin kuuluu mm. hävikkiruoan jako. Osallisuuskeskuksen toiminnan kehittämiseen haetaan aktiivisesti hankerahaa. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä toteutetaan vuosittain mm. osallisuuden ja arjen turvallisuuden edistämisen keinoin.

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu noin 48 000 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu käännös- ja tulkkauskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriöltä valtionavustusta.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Ilmastosuunnitelman hyväksyminen	Kyllä / Ei
Kestävä maankäyttö	Saariselän länsipuolen liikenneratkaisujen edistäminen	Kyllä / Ei
	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen ja hyväksyminen	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen	Investorien ja rakentajien tapaamiset, tonttien ennakkovaraukset

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea	Henkilöstön ja luottamushenkilöiden säännöllinen perehdytys saamen kieliin ja kulttuuriin	Perehdytysmateriaali laadittu / ei laadittu

Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Saamenkielisen viestinnän lisääminen esim. valtuuston kokousten tulkkaus saamen kielille ja verkkoviestintä	Käännöksiin, tulkkauksiin, ilmoituksiin ja viestintään käytetty määräraha Saamenkielisten verkkosivujen uudistaminen Tehdyt toimenpiteet/vuosi Tulkattujen valtuuston kokousten seuraajamäärä
Hyvät väestösuhteet	Turvallisen, avoimen ja oppivan keskusteluilmapiirin luominen	Yhdenvertaisuuskysely valtuustokausittain
Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa	Yhteisen edunvalvonnan ja yhteistyön kehittäminen	Säännöllinen yhteydenpito tapaamisia/vuosi Yhteiset vaikuttamistoimenpiteet kpl/vuosi

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Kuntalaiset saavat tarvitsemansa palvelut kohtuullisessa ajassa	HYTE-kertoimen indikaattorien kehitys Kuntalaiskyselyjen tulokset
	Kunnan henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen	Epassin käyttömäärä Kehittämishankkeiden toteutuminen ja osallistujamäärä Sairauspoissaolojen seuranta

3.3 Yritys- ja kehittämispalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan yritys- ja kehittämispalvelut on osa hallinto-osastoa. Työtä ohjaa kunnanhallituksen elinvoimajaosto. Yritys- ja kehittämispalvelut toteuttaa kuntastrategian Elinvoima -painopistettä ja elinkeino-ohjelmaa 2024–2030. Yritys- ja kehittämispalvelut tukevat investointeihin, yrityspalveluihin, kehittämiseen, työvoimaan ja kansainvälistymiseen liittyvissä asioissa yrittäjiä, yrittäjiksi ryhtyviä ja sidosryhmiä.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ja toimivalta ovat:

1. elinkeino-ohjelman valmistelu ja seuranta
2. yritys- ja kehittämispalvelujen talousarvion valmistelu, seuranta ja käyttösuunnitelman hyväksyminen
3. yritys- ja kehittämispalvelujen hankkeista päättäminen ja seuranta

4. työvoimapalvelujen toteutumisen seuranta ja arviointi sekä harkinnanvaraisista työllisyyspalveluista vastaaminen
5. kuntamarkkinoinnista vastaaminen
6. julkisen henkilöliikenteen palvelujen kehittämisen ohjaus ja seuranta
7. muiden kuntastrategian mukaisten elinvoimatoimenpiteiden edistäminen eri toimialojen tukena

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**243**	**279**	**79**	**-71,72 %**		
Toimintakulut	**- 2 333**	**- 3 161**	**- 3 172**	**0,35 %**	**- 3 120**	**- 3 135**
Toimintakate	**- 2 090**	**- 2 882**	**- 3 093**	**7,33 %**	**- 3 120**	**- 3 135**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 289	- 398	- 422

Talousarvion perustelut:

Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat Inarin kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman 2024–2030 toteuttamiseen. Kehittämistyö on jaettu seitsemän eri tavoitteen edistämiseen. Investointien edistäminen -tavoitteessa hyödynnetään Ivalon ja Saariselän matkailun masterplaneja yhdessä teknisen osaston kanssa investointien, hankerahan ja investoreiden hankkimiseen alueella. Kestäviä asuntoratkaisuja edistetään jalkauttamalla Juuret -asumiskonseptia ja etsimällä erilaisia asumista edistäviä ratkaisuja.

Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen -tavoitteessa keskitytään vuonna 2027 audiovisuaalisten tuotantojen houkutteluun Inariin. Lapin elokuvakomission toimintaan on tulossa muutoksia vuoden 2027 alusta. Lapin elokuvakomission nykyisen taustaorganisaation, Tunturi-Lapin Kehitys ry:n toiminta on päättymässä ja toiminnan jatkumiseksi ratkaisuna on siirtää elokuvakomission toiminta väliaikaisesti Inarin kunnan hallinnoitavaksi vuoden 2027 ajaksi. Tänä aikana arvioidaan toiminnalle tarkoituksenmukaisin pysyvä hallinnollinen ratkaisu. Siirto ei vaikuta Inarin kunnan maksuosuuteen. Audiovisuaalisen toimialan kehittämistä jatketaan ja tv- ja elokuvatuotantojen edistämiseksi haetaan hankerahoitusta. Myös yritysneuvonta keskittyy kyseiseen toimialaan ja sen tarpeisiin. Inarin kunnan tuotantokannustin on haettavissa vuoden 2027 aikana, joka on kokeilun viimeinen vuosi ennen sen vaikuttavuusarviointia. Kunnan elinvoimaa edistäviin uusiin tapahtumiin, toimintaan ja innovatiivisiin kokeiluihin myönnetään harkinnanvaraista avustusta.

Osaavan työvoiman saanti -tavoitteessa keskitytään erityisesti saamenkielisen työvoiman saatavuuteen. Lisäksi nuorten oppisopimusopintoja ja kesätyöllistymistä sekä yrittäjyyttä tuetaan. Inarin kunta on päättänyt Pohjois-Lapin muiden kuntien kanssa kolmevuotisesta opintolainahyvityskokeilusta, jonka odotetaan lisäävän Inarin kiinnostavuutta asuinkuntana sekä paluumuuttoa. Muita yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia järjestetään yhteistyössä kunnan eri toimialojen ja sidosryhmien kesken.

Vastuullinen ympärivuotinen matkailu -tavoitetta edistetään yhteistyössä Lapland North Destinations Oy:n kanssa. Matkailun ja muiden toimialojen välistä yhteistyötä lisätään verkostoitumistapahtumilla ja haetaan luonnontuote- ja käsityöalan yrittäjyyteen kasvua matkailun rinnalla. Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot -tavoitetta edistetään osallistumalla Leader- ja Kalaleader -toimiin yhteistoimintasopimusten mukaisesti. Vuoropuhelua lisätään luontolähtöisten elinkeinojen ja muiden toimialojen välillä järjestämällä verkostotapaamisia, koulutuksia ja tietoiskuja. Luonnontuotealan ekosysteemin kehittämisen tueksi myös yritysneuvontapalveluita suunnataan erityisesti tälle alalle.

Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut -tavoitteessa jatketaan yhteistyötä työllisyysalueen ja Ivalon työllisyyspalveluiden kanssa. Työvoimapalveluiden kohonneita kuluja pyritään pienentämään pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen johtavilla ratkaisuilla ja toisaalta pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemisellä. Tässä toimenpiteessä yritysyhteistyö on erittäin tärkeässä roolissa.

Saavutettavuus -tavoitteessa tehdään edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi ja erityisesti ympärivuotisuutta tukevien reittien edistämiseen. Edunvalvontaa tehdään myös turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi sekä kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella.

Digitaalisuuden ja vastuullisuuden lisäksi poikkileikkaavana teemana on kansainvälisyys sekä nuoret, jotka huomioidaan kaikissa edellä mainituissa tavoitteissa. Norja-yhteistyön rinnalle etsitään muita kansainvälisiä kumppanuuksia. Hanketoiminnassa keskitytään vaikuttavuuteen ja rahoituksen osuus vaihtelee saatavasta rahoituksesta ja hankkeiden etenemisestä riippuen.

Kunnassa on työskennellyt määräaikainen kulttuurituottaja juhlavuoden ajan ja siitä saadun hyvän kokemuksen myötä tapahtumien järjestämiseen ja viestintään perustetaan uusi toimi, jonka tehtävänkuva muodostuu kunnan toimialojen tarpeiden mukaan. Tehtävään kuuluu tapahtumien kehittäminen ja käytännön järjestäminen mm. yhteistyökumppanuuksista sopiminen, monipuoliset käytännön järjestelyt, monikanavainen viestintä sekä markkinointi. Resurssi on kaikkien kunnan toimialojen yhteisesti käytettävissä ja se sijoittuu yritys- ja kehittämispalveluihin.

Yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti viisi henkilöä (kehitysjohtaja, kehittämiskoordinaattori, yritysneuvoja, hankekoordinaattori ja tapahtumatuottaja/nimike tarkentuu) sekä hankehenkilökuntaa vaihdellen. Lapin elokuvakomission hallinnoinnin siirtyessä vuoden 2027 ajaksi Inarin kunnan organisaatioon on lisätty 1,5 henkilötyövuotta yritys- ja kehittämispalveluiden alaisuuteen kattamaan muutoksen myötä Inarin kunnan alaisuuteen siirtyvät elokuvakomissaarin ja tuotantoneuvojan tehtävät.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Uusien yritysten houkuttelu alueelle: av-tuotannot 1. Tuotantokannustinta hakeneiden tuotantojen määrä tai käytetty tuotantokannustin.	1. 4 tuotantoa tai käytetty tuotantokannustinta 150 000 euroa: Tavoite 1,0
Osaavan työvoiman saanti	Nuorten yrittäjyyskasvatuksen lisääminen	Uudet toimenpiteet yrittäjyyskasvatuksen lisäämiseksi
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Luontolähtöisten elinkeinojen verkoston vahvistaminen ja yritysneuvonnan kohdistaminen toimialalle	Kyllä / Ei

Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut	Kunnan elinkeinopalveluiden ja työllisyysalueen yrityspalveluiden toimintamallin rakentaminen	Toimintamalli rakennettu Kyllä / Ei: Tavoite 1,0

3.4 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet

Toiminta-ajatus:

Kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat elinkeinotoiminnan kehittämiseen ja erilaisiin kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin, joita voidaan toteuttaa itsenäisesti tai yhteistyössä esim. sidosryhmien kanssa valtuuston hyväksymän elinkeino-ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**462**	**272**	**276**	**1,40 %**	**281**	**287**
Toimintakulut	**- 469**	**- 465**	**- 342**	**-26,35 %**	**- 336**	**- 341**
Toimintakate	**- 6**	**- 193**	**- 66**	**-65,52 %**	**- 55**	**- 55**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 1	- 27	- 9

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määräraha sisältää toiminta-avustuksen Saamelaismuseo Siidalle (50 000 euroa). Toiminta-avustuksen perusteena ovat mm. museon lakisääteiset tehtävät, kestävän matkailun edistäminen, kuntanäkyvyys sekä yhteistyö saamelaisen kulttuuriympäristökasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja peruskoulun kanssa.

Määräraha sisältää toimialojen yhteiset avustukset (100 000 euroa), yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (35 826 euroa) sekä kunnan maksuosuus Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (74 389 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 20 000 euroa/v) sekä Lappi -brändin ylläpitoon (kunnan osuus 1 200 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 50 000 euroa ennalta suunnittelemattomiin menoihin. Tulot muodostuvat maanmyyntivoitoista.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Osaavan työvoiman saanti	Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky:n edunvalvonnan painopiste	Edunvalvontaohjelman toteuttaminen

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari

Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea	Kunnan toiminta-avustus saamelaisen kulttuurin edistämiseen Saamelaismuseo Siidalle	Toteutunut/ei toteutunut

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Avustusmäärärahan jakaminen	Avustusten kohdentaminen lasten ja nuorten hyvinvointiin
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämän laatu		Avustusten kohdentaminen ikäihmisten hyvinvointiin
Kylien tukeminen	Kyläyhdistysten avustusten oikeudenmukainen jakaminen (aktiivisuuskriteerit)	Palautteet

3.5 Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus:

Sivistyslautakunnan alaisten toimialojen tehtävänä on tuottaa palveluita, joilla turvataan toimivat sivistyspalvelut kaiken ikäisille kuntalaisille. Laadukkaat sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Sivistystoimen palvelut ovat merkittävä osa kuntalaisten hyvän elämän rakentumista. Palvelut luovat kunnalle houkuttelevan ympäristön, joka tuo kunnalle elinvoimaa. Saamen kielten ja kulttuurin perusta on pohjoisessa luonnossa ja perinteissä. Sivistystoimi tukee palveluillaan saamen kielen ja kulttuurin säilymistä ja elinvoimaisuutta. Varhaiskasvatuksen ja koulun tehtäviin kuuluu kasvattaa lapsia ja nuoria vastuullisuuteen ja ymmärrykseen luonnosta ympärillämme.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:

1. perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus
2. perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
3. lukiolain mukainen lukiokoulutus
4. ammatillinen koulutus
5. vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus
6. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö
7. varhaiskasvatus
8. koulujen perustaminen ja lakkauttaminen talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti
9. oppivelvollisuuslain toteutumisen seuranta ja tarvittavat toimenpiteet

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**3 407**	**3 111**	**2 903**	**-6,68 %**	**2 953**	**3 017**
Toimintakulut	**- 24 444**	**- 26 227**	**- 26 805**	**2,20 %**	**- 27 736**	**- 28 285**
Toimintakate	**- 21 038**	**- 23 117**	**- 23 902**	**3,40 %**	**- 24 783**	**- 25 268**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 2 908	- 3 136	- 3 264

Talousarvion perustelut:

Sivistystoimi on kunnan suurin toimiala 23,9 miljoonan euron toimintakatteella ja 206 henkilötyövuodella.

Sivistystoimi toimii ajanmukaisissa tiloissa, jotka perustuvat kunnan lakisääteisiin tehtäviin, varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen sekä toisen asteen tehtäviin tarkoitettuihin tiloihin. Kunta kehittää jatkuvasti toimintojaan ja vuonna 2027 avautuu remontoidut tilat uimahallille, joissa kunta on vuokralaisena.

Kunnan sivistystoimen palvelut on keskitetty pääosin viiteen rakennukseen: Koulu ja kulttuurikeskus Kaarre, Monitoimitalo Kuulas, Sevettijärven koulu ja monitoimitalo, Inarin koulu Šielâ, Ivalon sääsuojahalli-urheilutalo, - ja viiteen päiväkotirakennukseen: Inarissa 2, Ivalossa 2 ja Saariselällä 1. Pienempiä toimintayksikköjä on myös muualla. Kirjasto palvelee pääkirjastolla Ivalossa, Inarissa Sajoksessa ja kirjastoautossa koko kunnan alueella.

Sivistystoimella on menossa perusopetuksen yhteishanke Itä-Lapin kuntien kanssa ”Oikeus turvalliseen oppimiseen”, jolla pyritään edistämään syrjinnästä, kiusaamisesta ja häirinnästä vapaata kouluympäristöä. Henkilöstön viihtyvyyttä pyritään lisäämään kehittämishankkeella.

Koulunuorisotyö-hanke päättyi kesällä 2026. Koulunuorisotyötä jatketaan kunnan omana toimintana, mikäli valtuusto myötää sen toteuttamiseksi määrärahan. Toiminnasta laadittu arviointi on valmistunut ja sen johtopäätökset ovat käytettävissä, kun tehdään päätöksiä toiminnan jatkamisesta.

Pitkän aikavälin tavoitteena on suunnitella ja rakentaa Ivaloon monitoimiareena, jonka valmistelussa ja suunnittelussa sivistystoimella on keskeinen rooli. Sivistystoimi vastaa tarpeiden kokoamisesta ja toimijoiden kuulemisesta. Hallihanke vaikuttaa toteutuessaan tulevaisuudessa koko sivistystoimen vuokratasoon sitä nostavasti.

Talous- ja palkkahallinnon palveluiden kilpailuttaminen toteutettiin 2026. Sarastian hinnan alennus vaikuttaa sivistystoimeen siten, että palveluihin käytettävää rahaa säästyi 80 000 euroa.

Sivistystoimi valmistelee uutta kolttakulttuuriin liittyvää hanketta, jonka kolmivuotiseksi kuntaosuudeksi on kaavailtu 2027–2029 25 000 euroa.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Saamenkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä saamen kielen opetuksen määrä (toteutuneet tunnit ja lapsimäärät) Valtionavustusten toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa €/vuosi

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut	Kiinteistöjen kehittäminen Palveluverkon kehittäminen Yhteistyön toimivuus Lapin hyvinvointialueen kanssa, HYTE-kerroin
	Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Harrastamisen mahdollistaminen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen (HYTE-kerroin) mittareiden kehitys Kehitämme harrastuspaikkoja suunnitelmallisesti Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys MOVE-mittauksen tulokset NUODO-mittauksen tulokset Poissaolot koulusta /oppilas Yksinäisyyden kokemus
	Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista	Kylien toimitilojen käytön kehittäminen yhteistyössä
	Älykäs saavutettavuus	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia

3.5.1 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatus on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on tavoitteellista ja suunnitelmallista lasten kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevaa toimintaa, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Varhaiskasvatukseen osallistuminen edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustehtävässä ja mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään ja opiskeluun.

Tehtävät:

Lakisääteistä varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille lapsille Ivalon, Inarin ja Saariselän päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodeissa. Varhaiskasvatusta toteutetaan suomen, inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen kielillä. Saamenkielistä varhaiskasvatusta järjestetään saamea äidinkielenään puhuvien lasten ryhmissä tai kieltä elvyttävissä saamen kielipesissä. Varhaiskasvatuksessa tapahtuvaa esiopetusta järjestetään Saariselän päiväkodissa. Suomen- tai saamenkielistä perhepäivähoitoa järjestetään mahdollisuuksien mukaan perheen asuinalueella varhaiskasvatushakemuksen mukaisesti. Lisäksi

toimintakautena 2026–2027 ostetaan yksityiseltä ryhmäperhepäiväkodilta 12 varhaiskasvatuspaikkaa.

Lasten kotihoidontukea maksetaan Kelan toimesta alle 3-vuotiaille lapsille ja sisaruksille. Inarin kunta maksaa kotihoidontuen kuntalisää alle 2-vuotiaille lapsille sekä sisaruksille kunnan päättämin ehdoin. Inarin kunnassa järjestetään erityissyistä harkinnanvaraista koululaisten vuorohoitoa tukea tarvitseville 1. luokan oppilaille, mikäli hoitopaikoissa on tilaa.

Varhaiskasvatusta toteutetaan Opetushallituksen (muutosasiakirja 2026) varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 sekä sitä tarkentavan sivistyslautakunnalle valmistelussa olevan Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksen paikallisessa suunnittelussa huomioidaan huoltajien kyselyn tulokset varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laaja-alaisen osaamisen ja oppimisen eri osa-alueiden toteutumisesta Inarin kunnan varhaiskasvatuksessa. Ryhmätasolla vuosittaista toimintaa ohjaa ryhmävarhaiskasvatussuunnitelma, jonka tavoitteet pohjautuvat lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan sivistyslautakunnassa hyväksyttyä kulttuurikasvatussuunnitelmaa (KOPS) yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutukset tukevat toiminnan kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Saamenkielisellä henkilöstöllä on lisäksi saamen kielen ja kulttuurin täydennyskoulutusta. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia sekä työssä jaksamista edistetään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa työyksikköjen toiminnan, ilmapiirin sekä tiimi- ja yhteistyötaitojen kehittämiseksi. Varhaiskasvatuksessa osallistutaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) Valssi-laadunhallintajärjestelmän mukaisiin valtakunnallisiin arviointeihin sekä Lapin kuntien kanssa yhteistyössä toteutettaviin arviointeihin.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**995**	**716**	**649**	**-9,41 %**
Toimintakulut	**- 5 817**	**- 6 444**	**- 7 026**	**9,03 %**
Toimintakate	**- 4 821**	**- 5 728**	**- 6 377**	**11,33 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Todelliset hoitopäivät	34 787	36 000	37 000	38 000	38 000
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31.12	251	240	260	265	265
- joista ostopalvelut/lapsia 31.12	0	0	12	0	0
- joista vuorohoidossa	55	50	60	60	60
Lapsia esiopetuksessa (Saariselän pk)	5	5	2	2	2
Kotihoidon/yksityisen hoidon tuen saajat 31.12.	40	50	55	60	55
- joista kotihoidon kuntalisän saajat/ka	14	25	25	25	25
- joista yksityisen hoidontuen saajat/ka	0	0	0	0	0

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen mukaisesti ottaen huomioon lakisääteisen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvoitteet, lakimuutokset sekä kustannusten nousu.

Inarin kunnan varhaiskasvatuspalvelujen monimuotoisuus näkyy nopeasti muuttuvissa palvelutarpeissa ja kustannuksissa. Matkailuelinkeino lisää vuorohoidon tarvetta sekä varhaiskasvatuspalveluita saavien lasten

määrää. Kolmella eri saamen kielellä järjestettävä varhaiskasvatus, S2-lasten määrä ja tukea saavien lasten määrä lisäävät palvelujen laajuutta. Pitkät etäisyydet vaikuttavat lasten hoitopäivien pituuteen ja lisäävät haastetta palvelujen järjestämiseen.

Inarin kunnan varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä on ollut kasvussa useamman vuoden ajan. Tammikuussa 2027 on varhaiskasvatuksessa arviolta 40 lasta enemmän kuin tammikuussa 2025. Lasten määrän kasvu näkyy tasaisesti koko kunnan alueella, mutta määrällisesti suurin muutos on Ivalon alueella. Syksyllä 2027 esikouluun siirtyvien lasten suuri määrä voi hieman tasoittaa lapsimäärän kasvua. Ivalon alueen lapsimäärän kasvu sekä Eetuntien päiväkodin käyttöikä tulee huomioida tulevassa tilasuunnittelussa.

Vuorohoitoa järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti Saariselän, Ivalon ja Inarin päiväkodeissa, joista ympärivuorokautisesti Saariselällä ja Ivalossa. Ympärivuorokautinen varhaiskasvatus nostaa henkilöstökuluja merkittävästi sekä lisää palvelujen järjestämisen haastetta.

Saamenkielisen äidinkielisen varhaiskasvatuksen sekä kielipesien lasten lukumäärä on kasvanut edeltävästä vuodesta. Samaan aikaan Saamelaiskäräjien äidinkielisen varhaiskasvatuksen ja kielipesien rahoitusperusteiden muutosten myötä, kunnalle myönnetyn valtionapurahoituksen määrä on laskenut. Tämä näkyy kunnan omarahoitusosuuden kasvuna saamenkielisissä palveluissa.

S2- lasten sekä tukea saavien lasten määrän kasvu, lisäävät varhaiskasvatuksessa erilaisia tukitoimia. Erilaisten tukitoimien tarve vaikuttaa henkilöstöresursseihin lisäten henkilöstökuluja.

Kotihoidon tuen kuntalisää saavien määrä on kasvanut, mikä näkyy sekä kuntalisän kustannuksissa että viiveellä tulevassa varhaiskasvatustarpeessa.

Inarin kunnan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin laaditaan sivistyslautakunnalle muutosesitys vuoden 2026 aikana. Asiakasmaksumuutos nostaisi hieman asiakasmaksutuottoa ja vähentäisi laskutukseen käytettävää työaikaa.

Lakimuutos varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteesta astuu voimaan vuonna 2030, jolloin ryhmän työntekijöistä kahden kolmasosan (2/3) tulee olla varhaiskasvatuksen opettajia tai varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja. Tähän on varauduttava muuttamalla vapautuvia lastenhoitajan toimia sosionomin ja opettajan toimiksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä hanke päättyy heinäkuussa 2027. Henkilöstörakennemuutoksen ensimmäinen tavoite on palkata päiväkoteihin varhaiskasvatuksen sosionomeja jatkamaan hankkeen myötä aloitettua toimintamallia. Henkilöstörakennemuutokset tulevat lisäämään varhaiskasvatuksen henkilöstökuluja tulevissa talousarvioissa.

Palveluiden hintojen nousu on vaikuttanut vuoden 2027 talousarvion suunnitteluun ja se näkyy kokonaistalousarviossa merkittävänä nousuna. Ostopalvelusopimus Kuuran koloon lisää kustannuksia noin 270 000 €.

Vuonna 2027 varhaiskasvatuksessa toteutetaan seuraavia taloustoimenpiteitä: Vuorohoidon keskittäminen juhlapyhien aikana, kesän loma-ajan hoidon keskittäminen Ivalon ja Inarin alueella huomioiden lasten kieli ja kulttuuri, yhteiset ostotilaukset mm. tilapalvelun kanssa, asiakasmaksumuutokset sekä sähköisten ohjelmien käytön tehostaminen.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari

Luonto – Luonnon kestävä käyttö	Lasten luontosuhteen tukeminen ikätasoisesti ja kulttuurilähtöisesti - säännölliset metsäretket ja lähiympäristöön tutustuminen (1 krt/vko).	Varhaiskasvatuksessa tehtyjen luontoretkien määrä
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Lasten motorisen kehityksen tukeminen ja liikunnan lisääminen	Liikkuva varhaiskasvatus- tiimin liikuntasuunnitelman käyttöönotto Liikkuva varhaiskasvatus- tiimin perustaminen

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen tavoiteajassa mahdollistaen vanhempien vuoro- tai päivätyön.	Järjestäminen toteutunut/ei toteutunut: Tavoite 1,0 Uusi mittari

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Kielikylpypedagogiikan ja osaamisen vahvistaminen	Henkilöstön kielenhuoltokoulutus Henkilöstön kielikylpypedagogiikan koulutus

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Tiimityön ja työilmapiirin kehittäminen, turvallinen ja myönteinen työilmapiiri	Kehityskeskustelut (yksilö- tai ryhmäkeskustelu 1 x v) Tiimisopimukset Työilmapiirimallin käyttö ja kehittäminen
	Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen kysyntää vastaavasti lapsen omalla äidinkielellä	Varhaiskasvatuspäätökset tehdään lain edellyttämässä aikataulussa. Varhaiskasvatuspaikat pyritään järjestämään lähipalveluperiaatteen mukaisesti pitkien välimatkojen välttämiseksi.

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten tuen ja henkilöstöresurssien oikea-aikainen ja -laajuinen kohdentaminen tukea tarvitseville lapsille	Henkilöstön kelpoisuus Lasten pedagogisten selvitysten määrä Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat (kirjataan yleisen tuen tukitoimenpiteet) Tehostetun ja erityisen tuen päätökset Uusi mittari Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tekemien arviointimateriaalien käyttökerrat Varhaiskasvatuksen opettajan tekemien Kettutestien määrä
	Koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen varhaiskasvatuksessa	Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö/tapaamiset Koulutuksellista ja yhdenvertaisuutta edistävän hankkeen toteuttaminen erityisavustuksella (vv. 2024–2027) Pienin Askelin-menetelmän vakiinnuttaminen varhaiskasvatuksessa Ralla-menetelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa

3.5.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten kasvamista itseään, kanssaihmisiä ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Perusopetuslain edellyttämää esi- ja perusopetusta annetaan kunnan kolmessa koulussa:

1) Inarin koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
2) Ivalon koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
3) Sevettijärven koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9

Esiopetusta voidaan lisäksi antaa Saariselän päiväkodissa.
Esi- ja perusopetuksessa opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan lisäksi inarinsaamen-, koltansaamen- ja pohjoissaamenkielellä (perusopetuslaki, 10§).

Tehtävät:

Esiopetuksen tavoite on valmistaa oppilaita kouluopetukseen. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen oppilas saa perusopetuksesta päättötodistuksen ja siirtyy jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin siirtymistä seurataan vuosittain.

Opetuksen ensisijaisena tehtävänä on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot sekä motivaatio jatko-opintoihin ja siten mahdollisuus omien edellytyksiensä mukaisesti ammattiin ja itsenäiseen elämään. Siihen johtavat osaaminen ja taidot on kirjattu kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan, joka tehdään erikseen esiopetukseen ja perusopetukseen, saamenkieliseen ja suomenkieliseen opetukseen.

Koulut laativat lukuvuosittain toimintasuunnitelman, jota tukevat alisuunnitelmat kuten päihde- ja pelikasvatussuunnitelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja kulttuurikasvatussuunnitelma.

Inarin kunnan kouluissa annettavaa koulutusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan sivistyslautakunnassa hyväksytyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Perusopetuksessa tärkeä laatukriteeri on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Toinen tärkeä laatukriteeri on opetusryhmän koko. Tavoitteena on, että valtuuston hyväksymiä enimmäisryhmäkokoja ei ylitettäisi.

Toteutuneita ryhmäkokoja seurataan lukuvuosittain. Näiden lisäksi opetuksen laatukriteerinä ovat kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön määrä. Tavoitteena on, että Inarin kunnan esi- ja perusopetuksen työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset 100 prosenttisesti.

Työnantaja järjestää koulutuksia, jotka tukevat opetussuunnitelmien kehittämistä sekä monipuolisten opetusmenetelmien hyödyntämistä opetuksessa. Ajanmukainen välineistö edellyttää laitteiston käytön osaamista, jotta panostukselle saadaan hyvä vaste. Kuntastrategian mukaisesti tuetaan osaamista ja koulutusta sekä turvataan toimivat ja kehittyvät esi- ja perusopetuksen palvelut.

Vuonna 2027 valmistellaan opetussuunnitelmaan tulevia uudistuksia ja luodaan sille valtakunnallinen aikataulu.

Oppilasennuste on tällä hetkellä laskeva ja kunnan kokonaisuus huomioiden, sen ennustetaan laskevan olemassa olevilla tiedoilla 5 vuodessa noin 30 oppilasta. Toteutuma on ollut usean oppilaan verran positiivinen syntyvien lasten ennusteesta poikkeava, johtuen vuosittaisesta muuttovoitosta.

Inarin kunnassa alueen matkailu toimii vetovoimatekijänä. Inarin kunnan väestö on kasvussa. Opetushenkilöstön määrää ja tulevien vuosien tarvetta arvioidaan jatkuvasti ja muutokseen tarvittaessa reagoidaan.

Oppimista tukeva koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymin periaattein. Kesäkerho koululaisille on vanhempien työssä toimimista tukevaa palvelua. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on tärkeä osa toimivaa kuntapalvelua.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**1 620**	**1 548**	**1 502**	**-3,02 %**
Toimintakulut	**- 13 100**	**- 13 710**	**- 13 693**	**-0,13 %**
Toimintakate	**- 11 480**	**- 12 162**	**- 12 191**	**0,24 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas			
Esiopetus	- 57,28	- 83	- 83
Perusopetus	- 1 071,89	- 1 509	- 1 515
Iltapäivätoiminta	- 50,96	- 66	- 67

Talousarvion perustelut:

Oppilasmäärä on laskeva ja se aiheuttaa tarvetta tarkastella koulujen henkilöstömäärää. Oppilasennuste syntyneiden perusteella viiden vuoden aikajänteellä on – 30, jota korjaa muuttovoitto erityisen Ivalon alueella jonkun verran.

Saamenkieliseen esi- ja perusopetukseen ennakoidaan käytettäväksi 1 450 000 euroa. Saamenopetukseen käytettävää rahamäärää vastaan Inarin kunta saa myös tuloja saamenopetusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Koulukuljetuksia on kilpailutettu uudelleen Sevettijärven koulun osalta olosuhteiden muuttuessa ja se on nostanut alueen reittien kustannuksia. Lisäksi Inarin koulun alueelle on tullut uusia pitkiä reittejä, jotka vaikuttavat kustannuksiin.

Inarin koulun osalta varaudutaan erityisopetuksen tarpeen kasvuun henkilötyövuoden lisäyksellä.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamen kielen opiskelijoiden määrä kasvaa	Saamen kielellä ja saamen kielen opiskelijoiden määrä
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestäväkasvu	Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Jokaisella on mahdollisuus harrastukseen - koululaiskysely Maistuva kouluruoka: Yhteistyö Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n kanssa - säännölliset tapaamiset Tuemme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvun edellytyksiä, mittareina kouluterveyskysely, MOVE-mittaus, NUODO, ja poissaolot koulusta

	Toimivat peruspalvelut	Panostamme kunnan henkilöstön työhyvinvointiin henkilöstökoulutuksella ja tyhy-kyselyn toimenpiteillä Pidämme yllä vahvat peruspalvelut ja kouluverkon Toteutamme kulttuurikasvatussuunnitelmaa esi- ja perusopetuksessa
	Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Rakennamme yhteistyön ja toimivat yhdyspinnat Lapin hyvinvointialueen toimintojen kanssa - kouluterveyspalveluiden saatavuus turvataan
	Älykäs saavutettavuus	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia - mahdollistetaan vapaa-aikatoimintaan osallistumista

3.5.3 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus:

Lukio-opiskelun aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa sekä paikkaansa maailmassa. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia jatko-opintoihin, elinikäiseen oppimiseen ja työelämään.

Tehtävät:

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteen opintoihin sekä antaa opiskelijoille opiskelutaidot, joita elinikäinen opiskelu vaatii. Ivalon lukiossa tuetaan nuorten kasvua ja identiteetin kehittymistä esimerkiksi siten, että koulussa on mahdollista opiskella inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kieliä äidinkielenä.

Ivalon lukio tarjoaa laadukasta ja yksilöllistä toisen asteen opetusta alueen nuorille. Yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto ja ammatillinen perustutkinto.

Lukuvuonna 2026-2027 kansainvälinen toiminta jatkuu, kun Ivalon lukio osallistuu Ivalon koulun koordinoimaan Erasmus+ liikkuvuus -hankkeeseen. Ivalon lukio on verkostoitunut muiden Lapin lukioiden kanssa ja yhteistyö niiden kanssa jatkuu. Kevätlukukaudella järjestetään korkeakouluviikko Rovaniemen ja Oulun korkeakoulujen kanssa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**99**	**122**	**103**	**-15,59 %**
Toimintakulut	**- 1 492**	**- 1 638**	**- 1 618**	**-1,26 %**
Toimintakate	**- 1 393**	**- 1 517**	**- 1 515**	**-0,11 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 193	- 206	- 207

Talousarvion perustelut:

Lukuvuonna 2026–2027 Ivalon lukion 1. ja 2. vuosiluokat ovat kaksisarjaisia ja 3. vuosiluokka yksisarjainen. Syksyllä 2026 lukion aloitti jälleen suuri ikäluokka. Tämä tarkoittaa sitä, että oppimateriaaleja on hankittava enemmän. Lisäksi opettajien tuntimäärä on hieman noussut, koska 1. ja 2. vuoden opiskelijat on jaettu pakollisissa aineissa kahteen opetusryhmään.

Jotta voidaan taata opiskelijoiden valmistautuminen ylioppilastutkinnon kokeisiin, on heille tarjottava kaikki pakolliset ja valinnaiset valtakunnalliset opinnot lukio-opintojen aikana. Tämä on mahdollista tehdä kustannustehokkaasti siten, että valinnaisia opintojaksoja tarjotaan vuorovuosin kahdelle ikäluokalle kerrallaan. Myös lyhyiden vieraiden kielten, saksan ja espanjan, opiskelu aloitetaan vuorovuosin ja opintojaksot tarjotaan kahdelle ikäluokalle.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamen kielen ja saamen kielellä opiskelevien määrä kasvaa	Opiskelijoiden lukumäärä kasvaa

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Laadukas lukiokoulutus	Suoritettujen tutkintojen määrä
	Opetushenkilöstön kelpoisuus	Sivistyspalveluiden jatkuva seuranta ja tilastointi
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lukiolaisten hyvinvoinnin kehittäminen	Kouluterveyskyselyiden tulosten seuranta Kyselyt opiskelijoille Maistuva kouluruoka: Jatkuva yhteistyö Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n kanssa
Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Opiskeluhuollon kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus

3.5.4 Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus:

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisäävät henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoavat onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Tehtävät:

Kansalaisopiston tehtävänä on toteuttaa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa vapaatavoitteista yleissivistävää koulutusta, joka antaa tilaisuuden itsensä omaehtoiseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Kansalaisopiston tavoitteena on turvata elinikäisen, omaehtoisen oppimisen periaatteen mukaan kuntalaisten monipuolisen kehittymisen, hyvinvoinnin, moniarvoisuuden ja kansanvaltaisuuden toteutuminen.

Opisto kehittää aktiivisesti kurssitoimintaansa asukkaiden toiveita vastaavaksi.

Opisto tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten kanssa, kuin myös Lapin ja valtakunnan alueella toimivien kansalaisopistojen kanssa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**65**	**75**	**65**	**-12,75 %**
Toimintakulut	**- 666**	**- 774**	**- 740**	**-4,42 %**
Toimintakate	**- 601**	**- 700**	**- 675**	**-3,54 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 83	- 96	

Talousarvion perustelut:

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen mukaisesti yhteistyössä sivistysosaston talousasiantuntijoiden kanssa. Kaikkia menokohtia on tarkasteltu huolellisesti ja harkiten. Talousarvion laadinnassa on otettu huomioon kuntalaisten kiinnostus opiston toimintaa kohtaan keskittämällä resursseja niin opetukseen kuin opetusmateriaalihankintoihin.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Saamen kielten opetuksen mahdollistaminen.	Saamen kielten kurssien määrä ja saamen kielten opiskelijoiden määrä.

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten ja nuorten omaehtoisen opiskelun ja harrastamisen mahdollistaminen.	Lapsille ja nuorille suunnattujen kurssien määrä, sekä osallistujien määrä em. kursseilla.
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämän laatu	Ikäihmisten aktiivisuuden, osallisuuden sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen tukeminen.	Ikäihmisten määrä kansalaisopiston kursseilla.
Kylien tukeminen	Opiston kurssitoiminnan tarjoaminen Inarin kunnan kylille.	Kurssien määrä eri kylillä.

3.5.5 Kirjasto

Toiminta-ajatus:

Kirjasto on helposti saavutettava kunnan sivistys- ja kulttuurilaitos, joka pyrkii tavoittamaan kaikki kuntalaiset. Se on matalan kynnyksen yhteisöllinen kohtaamispaikka ja erilaisten kulttuuritapahtumien esteetön keskus. Kirjasto edistää aktiivisesti monilukutaitoa ja kirjallisuuden harrastusta. Joustavana oppimisympäristönä kirjasto tukee elinikäistä oppimista tarjoamiensa etäopiskelu- ja etätyöskentelymahdollisuuksien kautta. Perinteisten aineistojen ja palveluiden ohella kirjasto tarjoaa monipuolisia verkkoaineistoja ja -palveluja. Kattavalla tarjonnallaan kirjasto edistää sivistystä ja aktiivista kansalaisuutta, mikä lisää luottamusta ja hyvinvointia Inarin kunnassa ja koko yhteiskunnassa.

Tehtävät:

Kirjaston toimintaa ohjaa kirjastolaki (29.12.2016/1492) ja Inarin kirjastossa toteutetaan lakiin kirjattuja tehtäviä. Kunnan strategian mukaisesti myös kirjaston arvot ovat yhteisöllisyys, vastuullisuus, rohkeus ja paikallisuus.

Kaikilla on oikeus kirjastopalveluihin. Asiakaslähtöisyyden avaintekijöitä ovat kirjastopalvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja vuorovaikutteisuus.

Inarin kirjaston tavoitteet on päivitetty vuoden 2025 alussa. Kirjasto tulee toteuttamaan asettamiaan tavoitteita vuoden 2027 aikana. Inarin kunnan strategian painopistealueista saamelaisuus sekä hyvä elämä näkyvät kirjaston tavoitteissa. Kirjastossa strategian toiminnallisena tavoitteena on ylläpitää ja edistää saamenkielistä kirjallisuutta kaikilla kolmella saamen kielellä. Lisäksi lapsille ja nuorille pyritään tarjoamaan kirjastonkäytön opetusta sekä satutunteja ainakin yhdellä saamen kielellä.

Inarin kirjastoissa hyvän elämän toiminnallisena tavoitteena on tarjota laadukkaat ja saavutettavat palvelut koko kunnan alueella. Asiakkaita ja sidosryhmiä ohjataan kirjaston, tietolähteiden ja verkkopalveluiden käytössä. Käyttäjiä autetaan löytämään mieluisia sisältöjä kirjaston monipuolisista kokoelmista ja palveluista.

Kirjaston palvelut tuotetaan myös taloudellisesti ja kaikkia osapuolia vastavuoroisesti hyödyttävässä yhteistyössä kunnan sivistystoimen, kunnan koulujen, muiden paikallisten toimijoiden ja Lapin kirjastojen kesken. Kirjastolla on oma, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman kanssa yhdenmukainen lukijuuskasvatussuunnitelma. Lukijuuskasvatussuunnitelman kautta kirjasto tukee varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa ja osallistuu koordinoidusti kunnan kulttuurikasvatukseen. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjasto tuo elämyksiä arkeen erilaisten kulttuuritapahtumien avulla.

Inarin kirjasto osallistuu aktiivisesti Lapin kirjastojen yhteiseen kehittämistoimintaan.

Saavutettavuus ilmenee kirjaston mahdollisuutena tarjota tilojaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa on laaja palveluaika, jota täydentää omatoimiaukiolo melkein vuoden jokaisena päivänä. Sekä Ivalon pääkirjastolla että Saamelaiskirjastolla on käytettävissä omaan tai ryhmätyöskentelyyn varattavia äänieristettyjä tiloja. Kirjastoauton avulla lähipalvelua viedään säännöllisesti maantieteellisesti laajan kunnan eri osiin ja palvellaan kunnan kaikkia kouluja ja päiväkoteja. Kirjastoauton reittejä ja pysäkkiaikatauluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Autossa myydään apteekkituotteita ja välitetään reseptilääkkeitä.

Inarin kirjasto liittyi Kansalliskirjaston ylläpitämään kuntien yhteiseen E-kirjastoon vuoden 2025 alussa yhdessä muiden Lapin kirjastojen kanssa. Lapinkirjasto yhdessä E-kirjaston kanssa ylläpitää ja kehittää kirjastojen verkkoaineistoa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**143**	**92**	**115**	**25,20 %**
Toimintakulut	**- 812**	**- 848**	**- 933**	**9,97 %**
Toimintakate	**- 669**	**- 756**	**- 818**	**8,12 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 92	- 104	- 112

Talousarvion perustelut:

Kirjasto tuottaa näyttelyitä sekä kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia, lukupiirejä ja kirjallisuusiltoja. Vuoden 2027 aikana Saamelaiskirjastossa tullaan kokeilemaan uutta aikuisille suunnattua Kirjallisuustreffit-toimintaa, jossa keskitytään sekä lukemiseen että omien tekstien kirjoittamiseen. Kirjasto jatkaa yhteistyötä Pro Fauna et Flora -festivaalin kanssa. Kirjasto tuottaa lisäksi pedagogisia satutunteja sekä systemaattista eri-ikäisten kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta pääsääntöisesti lapsille ja nuorille. Kirjastonkäytön opetusta annetaan kirjastoautossa inarinsaamen kielellä.

Kirjaston Inari-kokoelmaa ja Tarinoiden Inari -verkkoarkistoa ylläpidetään ja kehitetään paikallisen kulttuuriperinteen säilyttämiseksi. Tarinoiden Inarin sivustoa tullaan uudistamaan vuoden 2027 aikana. Uudistaminen voi vaatia tilapäistä ulkopuolista henkilöresurssia ja taloudellista panostusta kirjaston talousarvion sisällä. Lisäksi sivustoon liitetään vuoden 2027 aikana uutta materiaalia kuunneltavaksi.

Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla sekä webinaareihin osallistumalla. Kirjasto pyrkii kehittämään toimintaansa kehityshankkeilla ja hakee aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseksi. Vuoden 2027 aikana Inarin kirjastossa jatketaan Lupa- ja valvontavirastolta saadulla avustuksella aikuisten lukutaidon kehittämistyötä yhdessä Raahen, Kemin, Vaasan, Hämeenlinnan, Joensuun, Jyväskylän, Mikkelin ja Kouvolan kirjastojen kanssa.

Kirjasto tarjoaa asiantuntevaa asiakas- ja tietopalvelua sekä tilojen aukiolokäyttöä laajentavaa, laajaa omatoimiaikaa. Lukemisharrastusta, monilukutaitoa, yhteiskunnallista osallisuutta, harrastamista ja kulttuurin kokemista edistetään opastus- ja opetuspalveluiden sekä tapahtumien avulla. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa kokoelmaa, johon kuuluu perinteisiä ja verkkoaineistoja, sekä näihin liittyviä palveluita. Kirjaston kokoelmia ja palveluita arvioidaan vuosittain.

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Ylläpitää ja edistää saamenkielistä kirjallisuutta kaikilla kolmella saamen kielellä. Tarjotaan kirjastokäytön opetusta ja pedagogisia satutunteja saameksi.	Saamen kielellä pidetyt pedagogiset satutunnit Saamenkielinen kokoelma

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Kirjastojen monipuoliset, laadukkaat ja saavutettavat palvelut: Tilat ja välineet työskentelyyn, oppimiseen, harrastamiseen, tapahtumiin, kansalaistoimintaan. Laadukas ja opastava asiakaspalvelu sekä toimiva omatoimiaika.	Toimivat laitteet ja välineet, tilojen käyttömahdollisuus, omatoimiaika
	Tarinoiden Inarin sivustoa kehitetään ja uudistetaan käyttäjäystävällisemmäksi.	Uudistetut nettisivut
	Kuntalaiset saavat kirjastopalveluita Ivalon ja Inarin kirkonkylän lisäksi myös kirjastoautossa.	Kirjastoauton pysäkkien määrä
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset osaavat käyttää kirjastoa ja lukevat myös vapaa-ajalla. Lukutaidon valmiuksien tukeminen yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa	Kirjastonkäytönopetusten lukumäärä koululaisille ja opiskelijoille Lukijuuskasvatussuunnitelman mukaisten toimintojen toteutus

3.5.6 Kulttuuri

Toiminta-ajatus:

Inarin kulttuuritoimi edistää monipuolista ja helposti saavutettavaa kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille, vahvistaen kulttuurihyvinvointia, asukkaiden elämänlaatua ja kunnan pitovoimaa. Toiminta tukee paikallisia kulttuurialan toimijoita ja toteutetaan yhteistyössä eri toimialasektoreiden kanssa, huomioiden inarilaisuus, saamelaisuus sekä Inarin kuntastrategian kärkitavoitteet.

Kulttuuritoimintaa järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa paikallisuutta ja

valtakunnallisuutta huomioiden sekä innovatiivisesti kulttuuripalveluita järjestäen. Kulttuuripalvelut sisältyvät Inarin kunnan hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuussuunnitelmaan.

Kulttuuripalveluiden suunnittelussa huomioidaan kuntastrategian Hyvä elämä – sosiaalisesti kestävä kasvu -kärkitavoitetta, joista etenkin hyvinvoivat lapset ja nuoret, sekä ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu on tavoitteena, unohtamatta aikuisväestöä. Kuntastrategian Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen -kärkitavoitetta kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan kulttuuripalveluissa.

Tehtävät:

Inarin kulttuuritoimi noudattaa lakia kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Tehtävänä on tuottaa ja tukea lain mukaisia, helposti saavutettavia kulttuuripalveluita kaikenikäisille kuntalaisille.

Toiminnalla edistetään kulttuuripalveluita, kulttuurista hyvinvointia ja kunnan pitovoimaa. Kulttuuritoimi tukee paikallisia toimijoita ja tekee laajaa yhteistyötä huomioiden inarilaisuuden, saamelaisuuden sekä kuntastrategian kärkitavoitteet (Hyvä elämä – sosiaalisesti kestävä kasvu ja Saamelaisuus). Saamenkielisten palveluiden toteutumista edistetään erityisesti kulttuurikasvatussuunnitelmassa, jota toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen kanssa.

Kulttuuritoimen keskeiset vastuualueet ovat kulttuuripalvelut, tapahtumat ja kulttuuriperinnön huomioiminen, Inariviikkojen koordinointi sekä kunnallisen elokuvateatteritoiminnan, että taidenäyttelytoiminnan järjestäminen. Pyritään selvittämään kulttuuripalveluiden tarpeita ja haetaan niihin mahdollisia keinoja toteuttaa esimerkiksi avustushakemuksilla tai muilla yhteistyötavoilla.

Kulttuuritoimi myöntää vuosittain Inarilaisteko-palkinnon ansiokkaasta kulttuurityöstä sekä opiskelijoiden kulttuuristipendit koulujen kevätjuhlissa. Toiminnassa huomioidaan juhlavuodet ja teemapäivät sekä kuullaan asukkaita kulttuurilain mukaisesti. Kulttuuritoimi järjestää vuosittaiset veteraani- ja itsenäisyyspäivän juhlat kuntalaisille sekä peruskoulujen 4.-luokkalaisten itsenäisyysjuhlan vastaanoton kunnantalolla.

Kulttuuritoimi vahvistaa palvelutarjontaa ja alueellista vaikuttavuutta verkostojen ja yhteistyön avulla. Maakunnallinen yhteistyö: Rovaniemen Alueteatterin jäsenyys sekä edustus maakunnallisessa kulttuurin asiantuntijaryhmässä MAKUA:ssa, joka on Lapin liiton ja Lapin ELY-keskuksen asettama ryhmä, jonka tehtävä on tukea kuntia kulttuurin ja hyvinvoinnin strategisessa ja toiminnallisessa työssä. Kulttuuritoimi on mukana myös Lapin lastenkulttuuriverkostossa ja ostosopimuksilla Konserttikeskus ry:n ja Kulttuurikattila ry:n kanssa.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**61**	**66**	**57**	**-13,74 %**
Toimintakulut	**- 404**	**- 442**	**- 443**	**0,21 %**
Toimintakate	**- 343**	**- 376**	**- 386**	**2,64 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 47	- 53	- 53

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti. Yleinen hintatason nousu heijastuu kulttuuripalveluiden toteuttamiskustannuksiin, kiinteistökuluihin ja palveluiden ostoihin.

Tuottajan työpanosta tarvitaan Inariviikot-tapahtumakokonaisuuden, kunnan tapahtumien ja kulttuurikasvatussuunnitelman viestintä-, ja markkinointitehtäviin, mediasisällöntuotantoon ja tapahtumatuottajien sekä kunnan väliseen aktiiviseen sidosryhmätyöhön. Tuottajan avulla voidaan kannustaa ja opastaa yhdistyksiä sekä yrityksiä tapahtumatoteutuksiin. Tuottajan toimi tuo merkittäviä säästöjä kunnan tapahtumamarkkinoinnin ostopalveluihin. Tuottajan/viestijä-sisällöntuottajan resurssia arvioidaan koko kunnan näkökannalta valtuustotasolla. Tuottajan tehtävänkuvaan saa mahdutettua kuntaspesifisiä työtehtäviä, josta kaikki toimialat voivat hyötyä.

Kulttuuritoimessa jatkaa viisi - kuusi osa-aikaista, määräaikaista elokuvateatterityöntekijää.

Nuorisovaltuustoa osallistava 3 000 €:n kulttuuribudjetti on hyvinvointisuunnitelman mukaisesti mukana talousarviossa. Inarilaisteko-stipendi 1 000 € maksetaan kulttuuripalveluista. Kulttuuritoimi tukee sivistyslautakunnan päätöksellä Saamelaisen lastenkulttuurikeskus Mánnun toimintaa 4 000 €:lla.

Kulttuuritoimi on hakenut Suomen kulttuurirahastolta Laulava Kunta - Kaikki laulaa -tukea, joka olisi suuruudeltaan 7000 € vuodessa kolmen vuoden ajan. Yhteistyökumppaneina hankkeessa ovat Saamelaiskäräjien musiikkikeskus ja Pohjois-Lapin Elävän Musiikin yhdistys ry. Hankkeen tavoitteena on lisätä erityisesti saamenkielistä laulukoulutusta järjestämällä koulutuspäiviä sekä vuosittain kaksi kaikille avointa yhteislaulutilaisuutta. Kulttuuritoimen omarahoitusosuudeksi varataan 4000 € vuodessa. Päätös tuesta saadaan marraskuussa 2026.

Kulttuuritoimi on tehnyt aiesopimuksen Rovaniemen kaupungin Suomen kulttuurirahastosta hakemaan Kulttuurikatiska - taide ja kulttuuri karkuteillä, kulttuurihyvinvointia Lapin alueen ikäihmisille -hankkeeseen. Hankekunnissa toteutetaan etsivän kulttuurisen vanhustyön toimintamallia järjestämällä tapahtumia ja yhteisöresidenssejä, sekä vahvistetaan etsivän kulttuurisen vanhustyön alueellisia verkostoja Makua-verkoston yhteistyötoimintana. Yhteistyötahoina toimivat kaikki Lapin kunnat (21 kpl), jotka osoittavat hankkeelle työpanosta.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Saamenkielisten kulttuurikasvatussuunnitelman työpajojen järjestäminen.	Saamenkielisten kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöjen määrä.

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Monipuoliset kulttuuripalvelut kaikenikäisille kuntalaisille.	Kulttuuritapahtumien määrä. Kulttuuritapahtumien osallistujamäärä.
	Kulttuuritoiminnan merkittävyyden arviointi.	Kulttuuritoimialan TEA viisari-kyselytulos.
	Monipuolinen kunnallinen elokuvateatteritoiminta.	Elokuvateatteritoiminnan vuosittainen katsojamäärä sekä esitysten lukumäärä.

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten- ja nuorten kulttuuripalveluiden saatavuudesta huolehtiminen.	Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman palveluiden tavoittama lasten ja nuorten määrä.
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämän laatu	Ikäihmisille ja erityisryhmille järjestettävät kulttuuripalvelut.	Ikäihmisille ja erityisryhmille järjestettyjen kulttuuripalveluiden sekä niihin osallistuneiden henkilöiden lukumäärä.
	Kulttuurikaveritoiminnan tarpeellisuuden selvittäminen HYTE-suunnitelman mukaisesti.	Kartoitetaan kulttuurikaveritoiminnan tarve.

3.5.7 Vapaa-aikatoimi

3.5.7.1 Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan vapaa-aikatoimen liikuntapalvelut toteuttavat liikuntalain 5 §:n mukaista velvoitetta luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle. Toiminnan keskiössä on monipuolisten liikuntapalvelujen järjestäminen eri ikä- ja kohderyhmille painottuen erityisryhmiin, lapsiin ja nuoriin, urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntapaikkojen kehittäminen ja ylläpito yhteistyössä kunnan muiden toimialojen kanssa. Päivittäisessä toiminnassa painottuu matalan kynnyksen ohjattu liikunta. Liikuntatoiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä koko kunnan alueella.

Tehtävät:

Järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä monipuolisia liikuntapalveluja (jumpparyhmät, liikuntaneuvonta) eri ikä- ja kohderyhmille, huomioiden erityisesti toimintakyvyltään heikommat, lapset, nuoret sekä vähän liikkuvat.

Rakentaa, kehittää ja ylläpitää liikuntapaikkoja yhteistyössä kunnan muiden toimialojen kanssa.

Tukea urheiluseurojen toimintaa tarjoamalla maksuttomasti liikuntapaikat urheiluseurojen käyttöön sekä myöntämällä vuosittain avustuksia toiminnan tukemiseksi.

Toteuttaa Harrastamisen Suomen mallin -kerhoja sekä tarpeen mukaan muita matalan kynnyksen kerhoja, joilla edistetään lasten ja nuorten liikkumista sekä lisätään aktiivista tekemistä arkeen.

Järjestää tapahtumia ja teemapäiviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi vallitsevan tarpeen ja kysynnän mukaan itsenäisesti ja yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Tehdä yhteistyötä kunnan eri toimialojen, Lapin hyvinvointialueen, lähikuntien ja valtakunnallisten tahojen kanssa liikuntapalvelujen toteuttamisessa.

Lisätä yhteistyössä koulun ja teknisen toimen kanssa kävellen ja pyörällä kuljettujen koulu- ja vapaa-ajanmatkojen määrää, huolehtimalla sujuvista ja turvallisista reiteistä, tiedottamalla sekä järjestämällä aiheeseen liittyviä teemapäiviä ja tempauksia.

Tehdä aktiivista yhteistyötä koulujen kanssa muun muassa liikunnallisen välituntitoiminnan järjestämisen

osalta. Osallistua mahdollisuuksien mukaan iltapäiväkerhojen liikunnalliseen toiminnan järjestämiseen sekä vastata yhdessä koulun kanssa 1.–2. luokkalaisten kesäkerhon järjestämisestä.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**127**	**127**	**100**	**-21,01 %**
Toimintakulut	**- 1 217**	**- 1 210**	**- 1 356**	**12,12 %**
Toimintakate	**- 1 090**	**- 1 083**	**- 1 256**	**16,00 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 151	- 147	- 172

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Tuottavuus: Liikuntapalveluiden lipputuotteista ja liikuntapaikoista saatavat vuokratuotot	Myytyjen liikuntapalveluiden lipputuotteiden myyntituotot Vuokratulot liikuntapaikoista

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Monipuolinen ohjaustoiminta, jossa huomioidaan toimintakyvyltään eritasoiset kuntalaiset Liikuntaneuvonta Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa Liikuntapaikkojen ylläpito Osallistutaan valtakunnallisiin arkiliikunnan kampanjoihin Edistetään kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä erilaisten liikunnallisten toimintojen kautta Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen	Erityisryhmille järjestetyn toiminnan määrä Kuntalaisten hyvinvointi Kävijämäärien tilastointi Liikuntaneuvonta-asiakkaat Myönnetyt avustukset 3. sektorin toimijoille Ohjaustoiminnan määrä Palautteen kerääminen

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelman laadinta Lasten ja nuorten liikunnan lisääminen koulussa ja koulumatkoilla Kehitetään lasten ja nuorten matalan kynnyksen liikuntaryhmiä Kehitetään vanhempien ja lasten harrastustoiminnan yhteensovittamista Liikuntakerhot koulupäivän yhteyteen Yhteistyö kunnan muiden toimialojen kanssa Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta aletaan seurata myös liikuntaseurojen osalta Toiminnoista tiedottaminen	Harrastamisen Suomen mallin -kerhojen lukumäärä sekä muun toiminnan kuvaus Järjestetyt yhteistyöpalaverit muiden toimijoiden kanssa Koulumatkojen liikkumista selvittävä kysely Liikuntakummitoiminta Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma laadittu Osallistuvien lasten ja nuorten lukumäärä järjestettyyn toimintaan vapaa-aikatoimessa ja seuroissa

3.5.7.2 Nuorisotyö

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan nuorisotyö toteuttaa nuorisolain mukaista velvoitetta luoda edellytyksiä nuorten hyvinvoinnille, kasvulle ja osallisuudelle. Toiminta tarjoaa nuorille palveluja, turvallisia tiloja ja monipuolisia harrastus- ja toimintamahdollisuuksia. Nuorisotyön kautta vahvistetaan nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia. Painopisteinä ovat ennaltaehkäisevä työ, nuorten tarpeiden kuuleminen, nuorten tukeminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Nuorisotyöhön kuuluu: nuorisotiloilla tehtävä nuorisotyö, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta ja nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen ja ohjaus.

Tehtävät:

Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja elämänhallintaa tarjoamalla nuorille monipuolisia mahdollisuuksia turvalliseen vapaa-ajan viettoon, itsensä kehittämiseen sekä vaikuttamiseen.

Järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja, joissa toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä nuorten kanssa, huomioiden heidän tarpeensa ja toiveensa.

Edistää koulunuorisotyön avulla lasten ja nuorten yhteisöllisyyttä, psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia, ''kiireettömän'' aikuisen läsnäoloa nuorten arjessa, joiden myötä ehkäistään syrjäytymistä ja madalletaan kynnystä saada oikea-aikaista tukea.

Tarjota nuorille nuorten työpajatoiminnan kautta turvallinen ympäristö harjoitella arjen taitoja, kehittää

osaamistaan ja vahvistaa koulu- ja työelämävalmiuksia. Työpajatoiminta on suunnattu erityisesti nuorille, joilla on haasteita arjenhallinnassa, sosiaalisissa suhteissa, elämänsuunnan löytämisessä ja riski syrjäytyä.

Tavoittaa etsivän nuorisotyön kautta ne nuoret, jotka tarvitsevat tukea, mutta eivät ole vielä palveluiden piirissä. Tavoitteena on ohjata nuori hänen tarpeisiinsa sopivien palveluiden piiriin ja vahvistaa sitä kautta nuoren osallisuutta yhteiskuntaan.

Edistää ja ylläpitää nuorisovaltuuston toimintaa. Nuorisovaltuusto toimii nuorten äänenä ja tuo nuorten näkemyksiä esille kunnan päätöksenteossa. Nuoriso-ohjaajan tukemana valtuusto järjestää toimintaa, tekee aloitteita ja myöntää avustuksia nuorten omille ryhmille ja tapahtumille.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**119**	**86**	**69**	**-19,75 %**
Toimintakulut	**- 428**	**- 505**	**- 430**	**-14,85 %**
Toimintakate	**- 310**	**- 420**	**- 362**	**-13,86 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 43	- 58	- 49

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Tavoitteet:

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Nuorten työpajatoiminta tarjoaa matalan kynnyksen palvelua syrjäytymisriskissä oleville nuorille Nuorten tukeminen ja ohjaaminen, sosiaalisten valmiuksien vahvistaminen Koulu- ja työelämävalmiuksien lisääminen Nettiopintopisteen kehittäminen Seinättömän työpajatoiminnan laajentaminen: yritysyhteistyö Yhteistyön kehittäminen paikallisen työllisyysalueen kanssa	Työpajatoiminnan asiakasmäärät Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa Yritysyhteistyökumppanien määrä seinättömässä työpajavalmennuksessa

	Etsivän nuorisotyön kautta nuori ohjautuu oikean palvelun piiriin Aktiivinen yhteistyö muiden palveluiden kanssa Nuorten tietoisuuden lisääminen tarjolla olevista vaihtoehdoista elämänhallinnan tukemiseksi Nuorten tukeminen ja ohjaaminen	Etsivän nuorisotyöntekijän asiakasmäärät Etsivän nuorisotyöntekijän toimenpiteet Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Nuorisotilatyö Ivalossa ja Inarissa Tapahtumien ja tempausten järjestäminen Nuorten osallistaminen ja kuuleminen toiminnan suunnittelussa Turvallisten ja mielekkäiden vapaa-ajanviettopaikkojen kehittäminen Vahvistetaan matalan kynnyksen yhteyttä nuorisotoimesta huoltajiin	Kävijämäärät nuorisotiloilla ja tapahtumissa nuoDuo-tilastoinnin tulokset nuorisotilatyön ohessa järjestetyn kerhotoiminnan määrä Nuorten hyvinvointi, kouluterveyskysely Yhteydenotot huoltajiin
	Koulunuorisotyön toteuttaminen	Koulunuorisotyön toimintoihin osallistuneet Nuorilta kerätty palaute Nuorten hyvinvointi, kouluterveyskysely Toimintojen lukumäärä
	Nuorisovaltuustotoiminnan tukeminen ja kehittäminen Tehdään nykyistä näkyvämmäksi kyselyiden merkitystä ja vaikutuksia yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa	Edustukset kultakin koululta ja SAKK:sta Kokoukset, osallistuminen kunnan päätöksentekoprosessiin, kärkihankelista Myönnetyt toimintakassa-avustukset Nuorisovaltuuston järjestämät tilaisuudet nuorille

3.6 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Tekninen lautakunta vastaa yleisen viihtyvyyden edistämisestä, turvallisen ja terveellisen elinympäristön kehittämisestä ja ylläpidosta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistämisestä. Teknisen toimen alainen henkilöstö huolehtii yhdyskuntasuunnittelusta, kaavoituksesta ja mittauksesta sekä yhdyskuntarakentamisesta, yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennusvalvontatoimesta.

Näissä tehtävissään tekninen lautakunta tukee ja edistää Inarin kuntastrategian ja maapoliittisen ohjelman toteutumista huolehtien luonnon kestävästä käytöstä, investointien edistämisestä, saamen kielen ja kulttuurin näkyvyyden parantamisesta ja toimivista palveluista kuntalaisia osallistaen.

Tehtävät:

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia asemakaavoituksesta ja kaavoituksen ohjaamisesta, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaustoiminnasta, kartoituksesta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Tekninen toimen tehtäviin sisältyy kunnan ilmastosuunnitelman laatiminen ja seuraaminen, maapoliittisen ohjelman viranomaisvalmistelu ja toimeenpano sekä vuonna 2027 kunnan vesihuoltosuunnitelman laatiminen.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**857**	**948**	**848**	**-10,51 %**	**859**	**870**
Toimintakulut	**- 3 173**	**- 3 360**	**- 3 605**	**7,31 %**	**- 3 778**	**- 3 720**
Toimintakate	**- 2 316**	**- 2 412**	**- 2 757**	**14,32 %**	**- 2 920**	**- 2 850**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 320	- 334	- 376

Talousarvion perustelut:

Tekninen toimiala huolehtii oman tehtäväkenttänsä osalta kunnan strategian mukaisesti luonnon, elinvoiman, saamelaisuuden ja hyvän elämän edellytysten täyttymisestä.

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäytön ja ympäristön suunnittelusta asemakaava-alueella, katujen, yleisten alueiden, lähivirkistysreittien sekä moottorikelkkaurien ja reittien rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaus- ja kartoitustoiminnasta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

- Vuonna 2027 saatetaan päätöksen tekoon kunnan ilmastosuunnitelma. Suunnitelma on ylitoimialallinen ja sillä luodaan linjauksia ja toimenpiteitä ja asetetaan tavoite taso. Teknisen toimen osalta ilmastosuunnitelmaan tavoitteena on sisällyttää kaavoituksen kestävän kehityksen mittarit, yleisten alueiden suunnittelun ja kunnossapidon ilmastokriteerit sekä kilpailutuksien ilmasto-, vastuullisuus ja kestävyyskriteerit.

Vuonna 2027 saatetaan päätöksen tekoon valtuustokauden maapoliittisen ohjelman päivitystyö. Tavoitteena on tarkistaa vuoden 2022 linjaukset huomioiden alueidenkäytön ja rakentamisen lainsäädännölliset muutokset ja mahdolliset muuttuneet tarpeet ja tavoitteet.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Ilmastosuunnitelman päätöksen tekoon saattaminen / hyväksyminen	Kyllä / Ei
Kestävä maankäyttö	Inarin kunnan maapoliittisen ohjelman päivityksen päätökseen tekoon saattaminen / hyväksyminen	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Uusien asemakaava-alueiden luovutuskuntoon saattaminen	Kyllä / Ei
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Laaditaan kriittisyys perusteinen toteutusaikajärjestys edellytettävistä asemakaavamuutoksista hankkeen "Matkailun yritysekosysteemin kehittäminen Ivalossa ja Saariselällä" -tuloksien pohjalta.	Kyllä / Ei

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Lisätään saamelaiskulttuurin ja kielten näkyvyyttä opasteita uusittaessa	Saamenkielisten kylttien osuus %: Lähtö 10,0
	Laaditaan ilmastosuunnitelman yhteyteen "ilmastosanasto" kolmella saamen kielillä yhteistyössä saamelaiskäräjien käännöspalveluiden kanssa	Kyllä / Ei

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Varataan riittävät resurssit lakisääteisten palveluiden toimivuuden turvaamiseksi ja seurataan asiakaspalvelukyselyiden tuloksia.	Asiakastyytyväisyys

3.6.1 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus:

Teknisen toimialan yhdyskuntasuunnittelulla vastataan kunnan elinvoiman ja viihtyisän elinympäristön kehittämisestä tarjoamalla monipuolisesti tontteja niin elinkeinojen, julkisten toimintojen kuin asuinrakentamisen tarpeisiin. Kehittämisessä tunnistetaan kylien ja haja-asutusalueen alueelliset ominaispiirteet ja kehittämistarpeet. Yhdyskuntasuunnittelussa osallistetaan kuntalaisia ja asianomaisia, jotta voidaan paremmin huomioida myös sosiaalinen kestävyys. Alueiden kohdekohtaiset luontoarvot tunnistetaan ja kaavoitus perustuu tarkoituksenmukaisiin selvityksiin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja kulttuurimaisemien huomioimiseksi.

Tehtävät:

Yhdyskuntasuunnittelun merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- maankäytön suunnittelutehtävät
- mittaus- ja kartoitustyöt
- tonttien vuokraus ja myynti.

Maankäytön suunnitelmia laaditaan ennakoiden ja priorisoiden kulloisenkin hetken ja tulevaisuuskuvan mukaiset tarpeet tavoitetilan mukaan.

Teknisen toimen toimintaperiaate Inarin kunta strategian 2030 mukaisesti on luoda kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä vastata tarpeisiin monipuolisella tonttitarjonnalla edistämään investointeja. Suunnittelussa huomioidaan luonnon kestävä käyttö sekä maapoliittisen ohjelman linjaukset. Asemakaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus osallisten kanssa. Tekninen toimi tuottaa maankäytön suunnittelun pääasiassa omana työnä.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**537**	**651**	**523**	**-19,70 %**
Toimintakulut	**- 501**	**- 837**	**- 739**	**-11,76 %**
Toimintakate	**36**	**- 186**	**- 216**	**16,09 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Asemakaavapinta-ala (ha)	2 701	2 750	2 795
Vapaat lomarakennustontit	0	0	0
Vapaat asuinrakennustontit	71	95	108
Vapaat teollisuustontit	8	5	8
Vapaat liiketontit	5	2	7

Talousarvion perustelut:

Yhdyskuntasuunnittelulla pyritään järjestämään alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Suunnittelussa turvataan asianosaisten osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun.

Strategian mukaisesti on tunnistettu tarpeita kehittää alueita niiden ominaispiirteiden pohjalta sekä ohjaamaan palvelurakenteen kehittymistä. Vuonna 2026 valmistuneen "Matkailun yritysekosysteemin kehittäminen Ivalossa ja Saariselällä" -hankkeen tuloksia hyödynnetään maapoliittisen ohjelman ja asemakaavamuutosten kautta.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontopääoman arvon kasvattaminen	Kaavoituksessa on otettu käyttöön relevantit kestävän kehityksen mittarit	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Laaditaan kriittisyys perusteinen toteutusaikajärjestys edellytettävistä asemakaavamuutostarpeista hankkeen "Matkailun yritysekosysteemin kehittäminen Ivalo ja Saariselällä" - tuloksien pohjalta.	Kyllä / Ei

3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen

Toiminta-ajatus:

Yhdyskuntarakentamisella huolehditaan ja edistetään turvallisen ja viihtyisän asumisen, vapaa-ajan ja elinkeinotoiminnan edellytyksien täyttymisestä toteuttamalla yhdyskuntasuunnittelun pohjalta asetettuja tavoitteita. Yhdyskuntarakentamisella huolehditaan ja edistetään niin ikään kuntalaisten hyvinvointia ja liikkumista tukevia rakenteita kehittämällä virikkeellistä, kutsuvaa ja viihtyisän kyläkuvaa.

Tehtävät:

Vastuualueen merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- liikunta- ja ulkoilualueiden rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- virkistysreittien rakentaminen ja kunnossapito
- maa- ja metsätilojen hoito
- vesistötulvan ja hulevesitulvan varautumisesta huolehtiminen ja seuranta
- hylättyjen ajoneuvojen siirtämiset
- vastaa öljyvahinkojen jälkitorjunnasta alueellaan.

Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen sekä monipuoliset ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille. Tavoitteena on ohjata liikkumista siten, että

vähennetään vaikutuksia rakentumattomalle alueelle. Tekninen toimi huolehtii katujen talvikunnossapitoa lukuun ottamatta yleisten liikunta- ja lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkikenttien ylläpidosta pääosin omana työnä. Talvikunnossapito hoidetaan ostopalveluna. Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito hankitaan merkittäviltä osin ostopalveluna.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**86**	**63**	**94**	**50,58 %**
Toimintakulut	**- 2 399**	**- 2 204**	**- 2 567**	**16,47 %**
Toimintakate	**- 2 313**	**- 2 142**	**- 2 473**	**15,47 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Kaavateiden pituus (km)	109	110	115
Venepaikkojen lukumäärä	456	340	356
Kunnossapidon piirissä olevien virkistysreittien pituus (km)	20	22	22,5
Moottorikelkkareittien pituus (km)	174	174	294
Moottorikelkkaurien pituus (km)	134	134	14
Työllistettyjen lukumäärä	0	0	
Henkilötyövuodet	9	9	9

Talousarvion perustelut:

Rakennetun ympäristön, kuten kaavatiekilometrien sekä ulkoilualueiden määrä on kasvanut vuosittain. Yhtä aikaa maanrakentamisen ja kunnossapidon haasteena on merkittävä kustannusten nousu. Toimintoja vakauttamalla pystytään vastaamaan välittömiin tarpeisiin ylläpidossa, vaikka ostovoima heikkenee. Infran huoltovelkaa syntyy luonnollisen kuluman, teknisen käyttöiän myötä ja siihen reagoidaan suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti haastavassa tilanteessa.

Yhdyskuntarakentamisella vastataan taajamien yleistenalueiden ulkonäöstä ja niiden laatu on kunnan käyntikortti. Lähivirkistysalueilla on vaikutusta viihtyisyyden lisäksi kuntalaisten hyvinvointiin. Tavoitteena on edelleen ylläpitää yleisilmettä taajamissa sekä asemakaavan asuinalueiden viihtyisyyttä, säilyttää mm. reitistöjen, lähiliikuntapaikkojen ja leikkipuistojen nykyinen ylläpidon taso ja tukea sivukylien latuhuoltoa ja säilyttää aurausavustukset yksityisteille.

Keskeisiä talousarvioon vaikuttavia tekijöitä 2027 on Saariselkä-Ivalo välin kelkkauran ylläpidon ostopalvelusopimus, joka siirtyy kunnanhallituksen kehitys- ja yhteistyöhankkeista tekniselle toimelle. Muutoksen vuosikustannus on -141 960 €. Lisäksi vuonna 2026 aloitettua patoviranomaisen velvoittamaa tulvapenkereiden puuston raivaamista jatketaan 2027–2028.

Keskeiset investoinnit 2027:

- Nellimin sataman kehittäminen vaihe 2, rannan kävelyreitti
- Ivalon linja-autoaseman kevyenliikenteen kulkuyhteys
- Sylvenvaaran leikkikenttä

Hyvinvointia ja kestävien liikkumismuotojen määrän kasvua tuetaan toimeenpanemalla "Inari liikuttaa luonnostaa" kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelmaa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman toimet 2027:

- Anselminpuiston esteettömyyden parantaminen

- Inarin Onnenkukkulan toiminnallisuuksien kehittäminen
- Inarin sataman rantatien esteettömyyden parantaminen
- Sevetin kouluympäristön liikuntamahdollisuuksien parantaminen
- Jänkkävaaran monikäyttöreitit (suunnittelu kesken, haasteena turvalliset risteämät ja maanomistus alueella.)

- Lisäksi tekninen lautakunnan alainen henkilöstö toimeen panee Saariselän kehittämisrahaston investointeja mm:
- Välimaan asuinalue, Viskitie vaihe 1, Loimurinne alue
- EAKR-hanke; Laanilantien kevyenliikenteenväylä Saariseläntie-Kielapolku väli, Urkinjotoksen parkkialue, hanke rahoitus saatu
- Ehdollinen myönnettävälle rahoitukselle; Laanilantie kevyenliikenteenväylä Kielapolku-Laanila
- Saariseläntien, Kiveliöntien ja torialueen valaistuksen uusiminen vaihe 1.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Sopeudutaan ja varaudutaan ilmastonmuutokseen paikallisesti mahdollisuuksien mukaan (tulva, lumi- ja vesisateet, kova pakkanen). Varautumissuunnitelmassa huomioitu sään ääri-ilmiöt	Kyllä / Ei
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Huomioidaan luontomatkailukohteissa niin paikalliset tarpeet ja tavat kuin matkailijat säilyttäen koskematonta luontoa ja keskittäen reitistöjä - moottorikelkkaurien reittitoimitus käynnistetään Saariselkä - Ivalo välille	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Uusien asemakaava-alueiden luovutuskuntoon saattaminen.	Uusien luovutettavien tonttien määrä 2027

3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta tukee alueen investointien toteuttamista palveluhenkisellä neuvonnalla ja ohjaamisella. Edistää hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista.

Rakennusvalvonta huolehtii rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen edellytysten toteutumista kaavojen mukaisuuden valvonnalla. Rakennusvalvonnalle kuuluu hyvän taajamakuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä.

Tehtävät:

Rakennusvalvonnan merkittävimmät vastuualueet ovat:

- huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä
- pyrkiä nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa valvoen rakentamisen laatua lakien ja asetusten vaatimalla tavalla
- valvoa kaavojen noudattamista
- valvoa rakennetun ympäristön kunnossapitoa
- auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakentamislupa-asioissa
- rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Rakennusvalvonta tukee asiakaskeskeisellä neuvonnalla hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuunsaattamista. Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavojen toteutumista, hyvän kyläkuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä. Rakennusvalvonta vastaa lisäksi rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Rakentamisen lainsäädännön uusiutumisen myötä vuoden 2025 alusta alkaen ei alle 30 neliöisille *muille kuin asuinrakennuksille* ja alle 50 neliöisille katoksille ole tarvinnut enää hakea rakennusvalvontaviranomaiselta lupaa eikä jättää ilmoitusta. Tilastollisesti vuonna 2024 näitä oli kaikista luvista noin kolmannes. Rakennuslupien ja toimenpidelupien voimassaolo on viisi ja kolme vuotta, joten tilastollisesti suunnitteluvuoden eivät ole vertailukelpoisia tunnuslukujen valossa, sillä osa aiemmin luvitetuista valmistuu tulevina vuosina.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%
Toimintatuotot	**234**	**234**	**231**	**-1,28 %**
Toimintakulut	**- 273**	**- 319**	**- 300**	**-5,96 %**
Toimintakate	**- 39**	**- 85**	**- 69**	**-18,88 %**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Myönnetyt luvat yhteensä (kpl)	266	150	150
Valmistuneet kerrosalat (m2)	23 645	10 000	10 000
Rakennus- ja toimenpideluvat (kpl)	158		
Rakennuslupakatselmukset (kpl)	462	350	350

Talousarvion perustelut:

Inarin kunnan rakennusjärjestys päivitetään astuvaksi voimaan 2027 vuonna 2025 voimaan tuleen rakentamislain pohjalta. Rakentamislakiin esitetään edelleen muutoksia. Jatkuva muutos ja oletetuista muutoksista johtuva epävarmuus on lisännyt asiakasneuvonnan tarvetta, joka on muutosten takia myös haastavaa. Tilanne edellyttää jatkuvaa ennakkotapausten seurantaa ja edellyttää jatkuvaa kouluttautumista. Tämän lisäksi vuonna 2027 toteutetaan valtakunnallisesti yhtenevää tietomallimuotoa palvelevaan ohjelmistoon siirtyminen kilpailutuksen kautta.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, rakentamisen määrän pysyminen ennallaan	Rakennetut kerrosneliöt: Lähtö 15 000,0

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Rakentamisen lupien käsittelyajan säilyttäminen nykyisellä tasolla.	Rakentamisluvan käsittelyaika: Lähtö 30,0, Tavoite 30,0

3.7 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut

Toiminta-ajatus:

Toimiala vastaa Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta-alueen terveysvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta sekä maaseutuhallinnosta. Tulosalueen tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä tarjota laadukkaat palvelut alueen toimijoille ja kuntalaisille.

Tehtävät:

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja. Kunnan vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen.

Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkintähuollossa kunnalle määrätyt eläinlääkäripalvelut, eläinten hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkintähuoltoon sisältyvä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonta, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen.

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät yhteistoiminta-alueella sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Erityispiirteenä ovat luontais- ja poroelinkeino- sekä kolttalain mukaiset tehtävät.

Tulosalueen toimielimenä ja viranomaisena toimii teknisen lautakunnan ympäristöjaosto.

Ympäristöterveydenhuolto 2027:
Ympäristöterveydenhuollon uusi nelivuotinen valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2025–2028. Suunnitelma sisältää toimialakohtaiset valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat. Vuoden 2027 tarkastussuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti ja valvontaa kohdennetaan korkeamman riskin kohteisiin sekä kohteisiin, joissa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Tavoitteena on 80–100 %:n toteuma paikalliseen valvontasuunnitelmaan nähden. Toimijoiden ja kuntalaisten neuvontaan sekä ohjaukseen varataan riittävät resurssit.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen ohjaus siirtyi 1.1.2026 terveydensuojelun ja tupakkalain osalta Lupa- ja Valvontavirastolle (LVV), elintarvikevalvonnan ja eläinlääkintähuollon osalta Ruokavirastolle.

Eläinlääkintähuolto 2027:

Tuotetaan kunnalle määrätyt lakisääteiset peruseläinlääkäripalvelut ja valtion virkaeläinlääkärin palvelut koko yhteistoiminta-alueella laadukkaasti ja riittävin resurssein 1.1.2026 voimaan tulleen eläinlääkintähuoltolain mukaisesti. Koska alueellamme ei ole yksityisiä palveluntarjoajia, niin kunnallinen eläinlääkintähuolto tarjoaa tarvittaessa myös perustason ylittäviä palveluita, kuten mm. röntgenkuvaukset (tuotanto- / harraste-eläimet), koirien sterilisaatiot ja sektiot, hammaskirurgiaa ja laboratoriopalveluita.

Vastaava praktikkoeläinlääkäri / valvontaeläinlääkäri huolehtii, että kunnalle määrätyt työt ja valvontatehtävät toteutetaan eläinlääkintähuollon valvontaohjelman 2025-2028 ja vuodelle 2027 suunnitellun tarkastussuunnitelman mukaisesti. Eläinten hyvinvoinnin valvonnan tarve on kasvanut huomattavasti valjakkokoiratarhojen lisääntymisen ja niihin kohdistuneen mediajulkisuuden myötä. Myös ns. epäilyyn perustuvat ilmoitukset ja laittomat maahantuonnit ovat lisääntyneet. Jotta kaikki valvontatehtävät saadaan tehtyä viivytyksettä ja työturvallisuus huomioiden, niin vuodelle 2027 rekrytoidaan 50 % valvontaeläinlääkäri vakituisen valvontaeläinlääkärin työpariksi.

Maaseututoimi 2027:
Maaseututoimi hoitaa Inarin ja Utsjoen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät yta-sopimusten mukaisesti sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät (EU-viljelijätuet) ohjeiden ja määräysten mukaan.
Riistavahinkolain mukaiset petovahinkoasiat (porovahingot) ovat lisääntyneet ja niiden käsittelyyn pyritään varaamaan enemmän resursseja. Myös petovahinkotarkastuksiin varataan riittävät resurssit joko ostopalveluna tai määräaikaisena lisäresurssina. Panostetaan ammattitaitoiseen asiakkaiden ohjaukseen ja neuvontaan.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**262**	**192**	**324**	**68,46 %**	**274**	**279**
Toimintakulut	**- 844**	**- 882**	**- 973**	**10,34 %**	**- 943**	**- 962**
Toimintakate	**- 582**	**- 689**	**- 649**	**-5,85 %**	**- 669**	**- 683**

Tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Ympäristöterveyshuollon tarkastukset (etl, tsl, tupl, aster) näytteet	159	150	150
Eläinlääkintähuollon käynnit	4 496	4 200	4 350
- Hyötyeläimet	427	300	350
- Lemmikit	4 069	3 900	4 000
- Valvontakäynnit	69	50	65
Maaseutuhallinnon tuki- ja korvauspäätökset (+lausunnot ja tarkastukset)	457	400	400

Talousarvion perustelut:

Elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa määritellyille kohteille asetettu veroluonteinen valvonnan perusmaksu ja päivitetty maksutaksa ovat lisänneet valvonnasta ja eläinlääkintähuollosta kertyviä maksutuottoja. Myyntituottoja kertyy Utsjoen kunnan maksamista yhteistoimintaosuuksista sekä valtion maksamista valvontaeläinlääkärin virkatehtävistä. Valtion maksamien korvausten suuruus vaihtelee sen mukaan kuinka vastaavan praktikon kuukausittaiset tehtävät jakaantuvat (kunta/valtio). Vuoden 2027 lisäresurssi valvontaan (valvontaeläinlääkäri 50 %) ei vaikuta talousarvion toteumaan, koska ko. viran kulut peritään kokonaisuudessaan valtiolta.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kiertotalouden edistäminen	Elintarvikealan toimijoiden ohjaus ja neuvonta elintarvike- ja ruokahävikin vähentämiseksi.	Ohjaus- ja neuvontakäynnit, koulutus

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Ohjausta ja neuvontaa liha- ja kala-alan toimijoille sekä muille luonnontuotealan toimijoille paikallisen jatkojalostuksen kehittämiseksi. Ohjaus, neuvontaa ja säännöllistä valvontaa matkailukohteisiin. Porotalouden ja viljelijöiden neuvonta- ja ohjaus tuki- ja rahoitusasioissa.	Valvontakäyntien määrä

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Varmistetaan, että toimipisteissä on saamenkieliset opasteet.	

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Varmistetaan, että eläinlääkintähuollolla, terveysvalvonnalla ja maaseututoimella on riittävät resurssit ja asianmukaiset tilat lakisääteisten palveluiden tuottamiseen.	Uusi praktikkoeläinlääkärin virka Määrärahat riistavahinkotarkastajan rekrytointiin
Älykäs saavutettavuus	Opastetaan ja ohjataan kuntalaisia ja toimijoita sähköisten palveluiden käyttöön (mm. ajanvaraus, some, eri toimialojen sovellukset jne.). Kehitetään olemassa olevia sähköisiä palveluita.	

3.8 Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuotetaan ostopalveluna Arktisen Lapin ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueen toimesta.

Yhteistoiminta-alueeseen kuuluu Sodankylän, Inarin, Muonion, Enontekiön ja Utsjoen kunnat ja hallinnollisena isäntäkuntana toimii Sodankylän kunta.

Tehtävät:

Arktisen Lapin ympäristön suojelun tehtäviin kuuluu kunnille säädetyt ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät, kuten lupahakemusten ja ilmoitusten käsittely, valvontatarkastukset, ympäristön tilan seuranta, lausuntojen laatiminen, määräysten antaminen sekä kuntalaisten neuvonta.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot				0,00 %		
Toimintakulut	- 115	- 162	- 173	6,94 %	- 176	- 180
Toimintakate	- 115	- 162	- 173	6,94 %	- 176	- 180

Talousarvion perustelut:

Yhteistoiminta-alueen talouden ja toiminnan toteumaa ja suunnittelua seurataan vuosittaisissa kuntaneuvotteluissa talousarvio- ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan kustannukset on jaettu alun perin asukaslukuun perustuvien prosenttiosuuksien mukaisesti toteutuneista kuluista. Kustannusten jako on muutettu aiheutumisperusteiseksi (kuntakohtainen valvontakohteiden määrä) 1.1.2024 alkaen.

3.9. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoin talousarvioon sekä tehtäviin, joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosassa esitetään tehtävän palvelusuunnitelman kuvaus, tehtävän tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, tehtävän tulosbudjetti ja tehtävän kokonaiskustannukset.

3.9.1 Kalatalouden kehittämisrahasto

Toiminta-ajatus:

Rahaston keskeisenä tavoitteena on huolehtia rahaston varojen tuotolla kunnan ja valtion (MMM) 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen toteuttamisesta ja toissijaisesti Inarin kalatalouden kehittämisestä ja hoidosta. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Rahaston erityistavoitteet

- Kalatalouden kehittämisvarat on eriytetty kunnan varoista. Osa varoista on sijoitettu Inarin kalanviljelylaitokseen ja lainattu Inergia Oy:lle Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Muutoin sijoitettujen varojen hoito on kilpailutettu. Tavoitteena on saada sijoitetuille varoille vähintään kolmen prosentin tuotto.
- Kalatalouden kehittäminen rahoitetaan rahaston varoilla ja niistä saatavilla tuotoilla.
- Rahaston toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin varoihin ja niistä saataviin tuottoihin.
- Rahaston käytännön tehtävät toteutetaan kuntakonsernin omana työnä.

Tehtävät:

Rahaston tehtävä on Inarin kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välisen sopimuksen mukaisesti kehittää alueen kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä. Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahasto saa tuottoa sijoitetusta n. 4,4 milj. euron pääomasta. Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja n. 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luonnonvarakeskukselle (Luke) 20 vuodeksi ja vuokra 8 %:n pääomasta. Vuokrasopimus päättyy vuoden 2030 alussa. Inarin kunta maksaa korkoa liittyen Kalatalousrahaston maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäriliittymismaksuun. Kalatalousrahasto on maksanut aikanaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäriliittymismaksun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle korkoa samoin perustein kuin Luke maksaa tuottoa kalanviljelylaitokseen sijoitetulle pääomalle eli 8 %. Inergia Oy:lle on lainattu n. 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon (kunnanhallituksen päätös 4.9.2023 § 170: laina muutettu kuuden vuoden tasalyhenteiseksi lainaksi, lyhennys 200 000 euroa/vuosi, (12 kk euribor+1,2 % marginaali). Loput n. 1,3 milj. euroa on sijoitettu Elite Alfred Berg Oy:n kautta.

Rahastolla on hallitus, johon kuuluu kunnan edustajien lisäksi edustajat Maa- ja metsätalousministeriöstä, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta, Inarin kalatalousalueelta ja Saamelaiskäräjiltä. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	229	241	222	-7,88 %	226	230
Toimintakulut	- 331	- 326	- 340	4,21 %	- 346	- 353
Toimintakate	- 102	- 85	- 118	38,52 %	- 121	- 123

Talousarvion perustelut:

Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin. Menot katetaan Inarin kunnan kalatalouden kehittämisrahaston säännön mukaisesti rahaston tuotolla ja muilla tarkoitukseen saatavilla varoilla, Inarin kalanviljelylaitoksen vuokralla ja sijoitusten tuotolla sekä tarvittaessa rahastoa purkamalla.

Menot ovat yhteensä 340 134 euroa. Ostoissa suurin menoerä on energian osto, johon varataan n. 152 000 euroa. Rahaston ja Inarin Kiinteistöt Oy:n välisen sopimuksen kustannuksiin varataan rakennusten, alueiden sekä koneiden ja kaluston rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin n. 66 400 euroa. Pieniä, alle 10 000 euron, yllättäviä kunnossapito yms. toimenpiteitä on mahdollista tehdä talousarvion puitteissa. Palkkakustannukset

sisältävät luottamushenkilöiden palkkiot. Kuluihin sisältyy myös Inarin kalanviljelylaitoksen käyttökustannukset siltä osin, kun ne kuuluvat rahastolle. Poistot on arvioitu ensi vuonna olevan n. 117 700 euroa.

Hallintosäännön mukaan rahasto kuuluu kunnanhallituksen alaiseen hallinto-osastoon. Rahastolla ei ole omaa henkilöstöä. Kalatalouden kehittämisrahaston elinkeinollinen toiminta kuuluu elinvoimajaoston tehtäviin ja toimivaltaan.

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kiertotalouden edistäminen	Edistetään raaka-aineiden tehokasta hyödyntämistä	Kaupallisten kalastajien määrän kehittyminen

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Inarin kalatalouden kehittäminen ja kalatuotteiden jalostusasteen nostaminen	Kalankäsittelylaitosten käyttäjämäärä Paikallisten kalatuotteiden määrän kehittyminen

Talous (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**228 899**	**241 291**	**222 267**	**-7,88 %**	**225 863**	**229 720**
Myyntituotot	8 019	6 096	6 181	1,39 %	6 299	6 424
Maksutuotot	33 681	45 000	33 000	-26,67 %	33 000	33 000
Muut toimintatuotot	187 199	190 195	183 086	-3,74 %	186 564	190 296
Toimintakulut	**-330 681**	**-326 384**	**-340 134**	**4,21 %**	**-346 432**	**-353 179**
Henkilöstökulut	-225	-464	-582	25,43 %	-599	-611
Palvelujen ostot	-127 359	-127 800	-138 387	8,28 %	-140 844	-143 481
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 829	-198 120	-200 894	1,40 %	-204 712	-208 805
Muut toimintakulut	-268	0	-271	0,00 %	-277	-282
Toimintakate	**-101 782**	**-85 093**	**-117 867**	**38,52 %**	**-120 569**	**-123 459**
Rahoitustuotot- ja kulut	**155 969**	**133 794**	**48 548**	**-63,71 %**	**47 760**	**44 760**
Korkotuotot	25 832	33 794	19 760	-41,53 %	16 760	13 760
Muut rahoitustuotot	463 218	100 000	207 788	107,79 %	210 000	210 000
Muut rahoituskulut	-333 082	0	-179 000	0,00 %	-179 000	-179 000
Vuosikate	**54 187**	**48 701**	**-69 319**	**-242,34 %**	**-72 809**	**-78 699**
Poistot ja arvonalentumiset	**-113 336**	**-119 700**	**-117 677**	**-1,69 %**	**-103 748**	**-74 036**
Suunnitelman mukaiset poistot	-113 336	-119 700	-117 677	-1,69 %	-103 748	-74 036
Tilikauden tulos	**-59 149**	**-70 999**	**-186 996**	**163,38 %**	**-176 557**	**-152 735**
Tilikauden yli/alijäämä	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**

3.9.2 Saariselän kehittämisrahasto

Toiminta-ajatus:

Toiminnan sisältö on määritelty valtuuston 27.3.2014 hyväksymässä säännössä: Rahaston tarkoituksena on Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisen sopimuksen 29.11.2011 kohdan 6 mukaisesti; kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot kunta sitoutuu käyttämään Saariselän laskettelu - ja hiihto - olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen. Rahaston tarkoituksena on vastata ensi vaiheessa Saariselän rinnealueen asemakaavan kunnallistekniikan toteutuksen rahoituksesta.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**797**	**35**	**35**	**0,00 %**	**35**	**35**
Toimintakulut	**- 64**	**- 196**	**- 60**	**-69,39 %**	**- 120**	**- 46**
Toimintakate	**734**	**- 161**	**- 25**	**-84,47 %**	**- 85**	**- 11**

Talousarvion perustelut:

Saariselän kehittämisrahaston tuotto-odotus perustuu Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisiin maankäyttökorvaussopimuksiin tai vastaaviin Saariselkään liittyviin sopimuksiin. Saariselän kiinteistökaupan kehittyminen vaikuttaa merkittävästi Saariselän kehittämisrahaston taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Investointihankkeet koko suunnittelukaudelle selvitetään tämän asiakirjan investointiosassa.

Talous (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**797 084**	**35 000**	**35 000**	**0,00 %**	**35 000**	**35 000**
Muut toimintatuotot	797 084	35 000	35 000	0,00 %	35 000	35 000
Toimintakulut	**-63 550**	**-196 025**	**-60 000**	**-69,39 %**	**-120 000**	**-46 000**
Palvelujen ostot	-63 550	-196 025	-60 000	-69,39 %	-120 000	-46 000
Muut toimintakulut	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	**733 534**	**-161 025**	**-25 000**	**-84,47 %**	**-85 000**	**-11 000**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**-12 588**	**-12 588**	**0,00 %**	**-48 938**	**-96 375**
Korkokulut	0	-12 588	-12 588	0,00 %	-48 938	-96 375
Vuosikate	**733 534**	**-173 613**	**-37 588**	**-78,35 %**	**-133 938**	**-107 375**
Poistot ja arvonalentumiset	**-227 791**	**-367 500**	**-218 294**	**-40,60 %**	**-185 550**	**-157 718**
Suunnitelman mukaiset poistot	-227 791	-367 500	-218 294	-40,60 %	-185 550	-157 718
Tilikauden tulos	**505 743**	**-541 113**	**-255 882**	**-52,71 %**	**-319 488**	**-265 093**
Tilikauden yli/alijäämä	**505 743**	**-541 113**	**-255 882**	**-52,71 %**	**-319 488**	**-265 093**

3.9.3 Tilapalvelu liikelaitos

Toiminta-ajatus:

Tilapalvelu liikelaitos tuottaa hallintokuntien toimintojen tarpeisiin soveltuvia kohtuuhintaisia toimitiloja. Inarin Kiinteistöt Oy tuottaa Tilapalvelun rakennuksiin kiinteistö- ja laitoshuollon palvelut Inarin Kiinteistöt Oy:n ja Tilapalvelun välisen toistaiseksi voimassa olevan palvelusopimuksen mukaisesti, jonka liitteitä (esim. kiinteistöhoidon ja laitoshuollon palvelunkuvaus, em. mitoitus) päivitetään tarvittaessa. Tilapalvelu liikelaitos pyrkii tehostamaan kiinteistöjen käyttöasteita yhdessä käyttäjien kanssa ja pyrkimään eroon vajaalla käytöllä olevista tiloista.

Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**7 718**	**7 974**	**8 180**	**2,59 %**	**8 337**	**8 504**
Toimintakulut	**- 7 165**	**- 6 969**	**- 7 185**	**3,11 %**	**- 7 325**	**- 7 471**
Toimintakate	**553**	**1 005**	**995**	**-1,03 %**	**1 012**	**1 033**

Talousarvion perustelut:

Peruskunnalle, Lapin hyvinvointialueelle ja Pohjois-Lapin Ruoka Oy:lle vuokrattujen tilojen vuokriin sisältyvät energian, veden, jätehuollon, vakuutusten sekä rakennusten ja alueiden kunnossapidon lisäksi laitoshuolto kiinteistökohtaisesti sovitun mitoituksen mukaan, kiinteistönhoito- ja talonmiespalvelut sopimuksen mukaan

sekä pääomakustannukset.

Peruskunnan osalta vuokratuloja ja käyttömenoja vuodelle 2027 nostaa indeksikorotukset. Lapin hyvinvointialueen vuoden 2027 vuokrat määritellään markkinaehtoisesti todellisten kulujen mukaan. Vuokraneuvottelut Lapin hyvinvointialueen kanssa ovat kesken, joten todellinen vuokra ei ole tiedossa. Suuri kuluerä on yläaste, joka jää vähäisen vuokraustoiminnan jälkeen n. 90 000 € tappiolliseksi.

Kiinteistönylläpitokulujen nousua leikataan palvelutasoa alentamalla sekä ilmanvaihdon että lämpötilojen säädön optimoinnilla sähkö- ja kaukolämpökulujen pienentämiseksi. Energia- ja vesimaksut nousevat hieman indeksikorotusta enemmän, noin 5 %. Energian hinnan todellista nousua on vaikeata arvioida energiamarkkinoiden toimintamekanismien vuoksi.

Talous (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**7 718 441**	**7 973 811**	**8 180 127**	**2,59 %**	**8 336 594**	**8 504 426**
Myyntituotot	38 154	59 613	60 840	2,06 %	61 996	63 236
Maksutuotot	0	3 681	0	-100,00 %	1 043	2 166
Tuet ja avustukset	931	0	0	0,00 %	0	0
Muut toimintatuotot	7 679 356	7 910 517	8 119 287	2,64 %	8 273 555	8 439 024
Toimintakulut	**-7 165 130**	**-6 968 624**	**-7 185 327**	**3,11 %**	**-7 324 537**	**-7 471 128**
Henkilöstökulut	-155 679	-222 747	-235 768	5,85 %	-242 841	-247 698
Palvelujen ostot	-3 273 084	-2 914 916	-3 002 023	2,99 %	-3 059 077	-3 120 058
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 314 789	-1 518 011	-1 499 732	-1,20 %	-1 535 310	-1 567 728
Muut toimintakulut	-2 421 578	-2 312 950	-2 447 804	5,83 %	-2 487 309	-2 535 644
Toimintakate	**553 311**	**1 005 187**	**994 800**	**-1,03 %**	**1 012 057**	**1 033 298**
Rahoitustuotot- ja kulut	**-120 822**	**-132 290**	**-102 139**	**-22,79 %**	**-514 078**	**-600 723**
Muut rahoitustuotot	171	0	0	0,00 %	0	0
Korkokulut	-120 968	-132 290	-102 139	-22,79 %	-514 078	-600 723
Muut rahoituskulut	-25	0	0	0,00 %	0	0
Vuosikate	**432 489**	**872 897**	**892 661**	**2,26 %**	**497 979**	**432 575**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 056 751**	**-1 131 250**	**-935 588**	**-17,30 %**	**-928 469**	**-927 443**
Suunnitelman mukaiset poistot	-933 350	-1 131 250	-935 588	-17,30 %	-928 469	-927 443
Arvonalentumiset	-123 400	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden tulos	**-624 262**	**-258 353**	**-42 927**	**-83,38 %**	**-430 490**	**-494 868**
Tilikauden yli/alijäämä	**-624 262**	**-258 353**	**-42 927**	**-83,38 %**	**-430 490**	**-494 868**

4. TULOSLASKELMA

4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit

Talousarvio ja -suunnitelma on valmisteltu seuraavien veroprosenttien pohjalta:

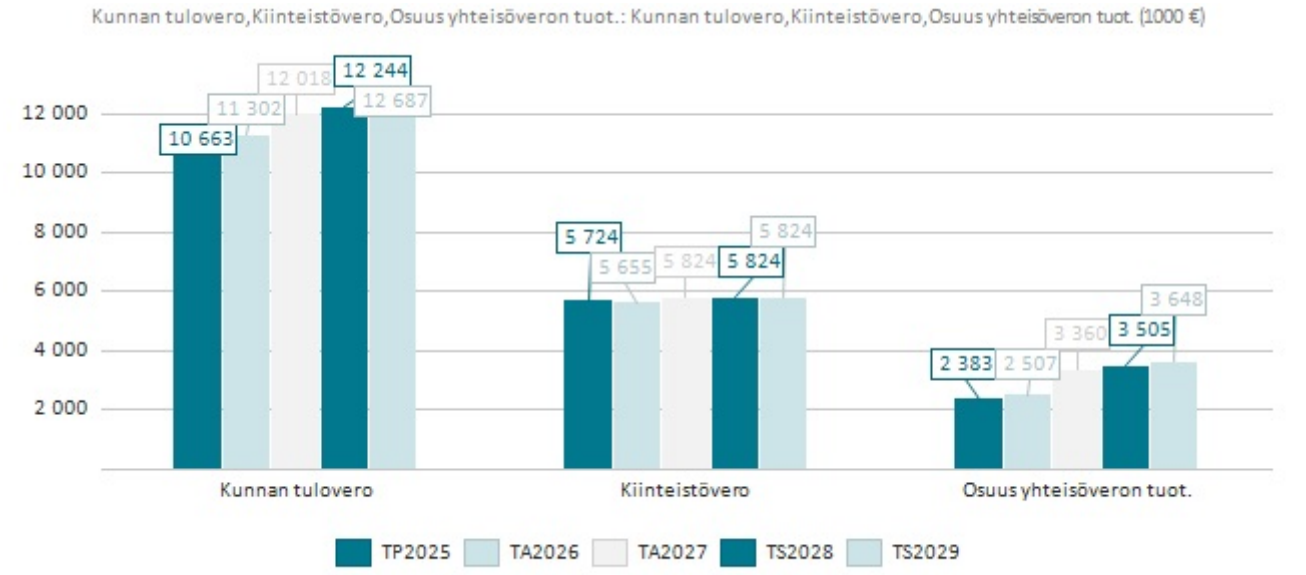
Tuloveroprosentti v. 2027 on 6,40.

Kiinteistöveroprosentit v. 2027:

1. yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,35 %, maa-alueet 1,35 %
2. vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 %
3. muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15 %
4. rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00 %
5. yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
6. voimalaitosrakennuksen veroprosentti on yleinen kiinteistöveroprosentti

Verotuloja arvioidaan ensi vuonna kertyvän kaikkiaan n. 21,2 milj. euroa. Kunnallisveroa (ansio- ja pääomaverotuloa) arvioidaan kertyvän n. 12 milj. euroa. Yhteisöveroa arvioidaan saatavan n. 3,4 milj. euroa. Kiinteistöveroa n. 5,8 milj. euroa.

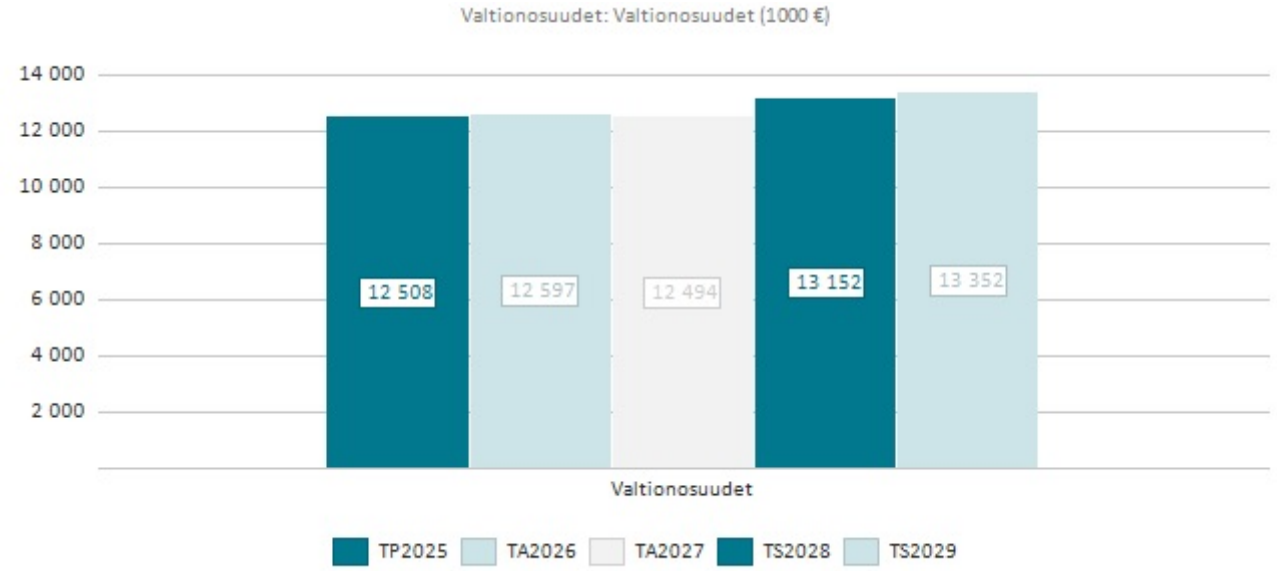
Talous (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Verotulot	**18 771**	**19 464**	**21 202**	**8,93 %**	**21 573**	**22 159**
Kunnan tulovero	10 663	11 302	12 018	6,33 %	12 244	12 687
Kiinteistövero	5 724	5 655	5 824	2,99 %	5 824	5 824
Osuus yhteisöveron tuot.	2 383	2 507	3 360	34,02 %	3 505	3 648

4.2 Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton mukaan Inarissa kertyvän ensi vuodelle n. 12,5 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle valtionosuuksia on arvioitu saatavan n. 12,7 milj. euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2027 valtionosuusrahoituksesta saadaan perinteisesti joulukuun lopussa.

Valtionosuudet (1 000 €)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Valtionosuudet	**12 508**	**12 597**	**12 494**	**-0,82 %**	**13 152**	**13 352**
Peruspalveluiden valtionosuus	12 272	12 597	12 494	-0,82 %	13 152	13 352
Valtionosuuden tasaus	- 6			0,00 %		
Muut valtionosuudet	- 523			0,00 %		
Verotulojen menetysten korv.	765			0,00 %		

4.3 Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot ovat koko suunnittelukaudella keskimäärin n. 2,0 milj. euron tasolla. Alle 10 000 euron hankintoja ei oteta poistopohjaan.

Tuloslaskelma ulkoinen, koko kunta

Talous (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**9 022 144**	**7 643 323**	**7 300 813**	**-4,48 %**	**7 275 230**	**7 417 867**
Myyntituotot	494 271	416 538	456 358	9,56 %	408 402	415 957
Maksutuotot	882 309	728 662	817 268	12,16 %	828 424	840 394
Tuet ja avustukset	3 090 760	2 888 893	2 520 489	-12,75 %	2 470 742	2 518 101
Muut toimintatuotot	4 554 804	3 609 230	3 506 698	-2,84 %	3 567 662	3 643 415
Toimintakulut	**-36 251 108**	**-38 925 018**	**-39 445 103**	**1,34 %**	**-40 506 609**	**-41 110 795**
Henkilöstökulut	-16 642 379	-18 189 656	-18 474 729	1,57 %	-18 945 670	-19 324 583
Palvelujen ostot	-12 376 484	-13 051 557	-13 156 966	0,81 %	-13 340 340	-13 460 192
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 546 527	-2 889 710	-2 690 626	-6,89 %	-2 746 681	-2 803 328
Avustukset	-1 129 614	-1 283 962	-1 407 850	9,65 %	-1 264 884	-1 270 820
Muut toimintakulut	-3 556 104	-3 510 134	-3 714 932	5,83 %	-4 209 034	-4 251 872
Toimintakate	**-27 228 964**	**-31 281 695**	**-32 144 290**	**2,76 %**	**-33 231 379**	**-33 692 928**
Verotulot	**18 770 669**	**19 464 463**	**21 202 000**	**8,93 %**	**21 573 000**	**22 159 000**
Valtionosuudet	**12 507 539**	**12 597 151**	**12 493 921**	**-0,82 %**	**13 152 000**	**13 352 000**
Rahoitustuotot- ja kulut	**619 804**	**518 329**	**558 821**	**7,81 %**	**109 744**	**-27 338**
Korkotuotot	56 938	66 034	60 000	-9,14 %	57 000	54 000
Muut rahoitustuotot	1 048 214	670 000	822 788	22,80 %	825 000	825 000
Korkokulut	-133 267	-187 705	-124 967	-33,42 %	-573 256	-707 338
Muut rahoituskulut	-352 080	-30 000	-199 000	563,33 %	-199 000	-199 000
Vuosikate	**4 669 048**	**1 298 248**	**2 110 452**	**62,56 %**	**1 603 365**	**1 790 734**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 634 682**	**-2 706 554**	**-2 241 431**	**-17,19 %**	**-2 040 326**	**-1 827 927**
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 331 880	-2 706 554	-2 241 431	-17,19 %	-2 040 326	-1 827 927
Arvonalentumiset	-2 302 802	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden tulos	**34 366**	**-1 408 306**	**-130 979**	**-90,70 %**	**-436 961**	**-37 193**
Tilinpäätössiirrot	**59 149**	**70 999**	**186 996**	**163,38 %**	**176 557**	**152 735**
Rahastojen muutos	59 149	70 999	186 996	163,38 %	176 557	152 735
Tilikauden yli/alijäämä	**93 515**	**-1 337 307**	**56 017**	**-104,19 %**	**-260 404**	**115 542**

5. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointisuunnitelmassa on koottuna kaikki tulevat investoinnit, joista elinkeino-ohjelmaan liittyvät investoinnit on merkitty vihreällä värillä. Kokonaisuudesta tulee ilmi mikä määrä investoinneista on ns. perusinvestointeja ja mikä määrä liittyy elinvoiman kehittämiseen.

ELINKEINO-OHJELMAN POHJALTA LAADITTU KUNTAKONSERNIN INVESTOINTISUUNNITELMA 2027 - 2029

Kunnanhallitus

Maa-alueiden uushankinta	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-1 430 764	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	-1 430 764	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Maa-alueiden myynti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	511 457	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	511 457	150 000	150 000	150 000	150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Osaavan työvoiman saanti

Maan myynnillä ja ostolla lisätään tonttitarjontaa ja lisätään kaavoitusta.

Kunnanhallitus yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	511 457	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-1 430 764	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	-919 307	0	0	0	0

Yritys- ja kehittämispalvelut

Kylien pienet investointihankkeet	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-18 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-18 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Mahdolliset kylien pienet investointihankkeet, kuntarahan omavastuuosuus 10 % julkisesta tuesta.

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Lisätään kylissä asumisen viihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Yritys- ja kehittämispalvelut yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-18 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-18 000	0	0	0

Sivistyslautakunta

Inarin päiväkoti kalusto	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-39 181	0	0	0	0
Investoinnit netto	-39 181	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen päiväkodin kalustus (Urbi ja kielipesät)

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Kalusto Inarinsaamen kielipesä Piervál	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-13 281	0	0	0	0
Investoinnit netto	-13 281	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen päiväkodin kalustus (Urbi ja kielipesät)

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Kalusto Inarin päiväkoti Urbi	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-22 419	0	0	0	0
Investoinnit netto	-22 419	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Kalusto Inarinsaamen kielipesä Piäju	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-13 281	0	0	0	0
Investoinnit netto	-13 281	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Kirjaston modernisointi 2024–2025	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-28 463	0	0	0	0
Investoinnit netto	-28 463	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Työskentelytila 2025

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Urheilutalon kuntosalitila	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-3 945	0	0	0	0
Investoinnit netto	-3 945	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Ulkokuntoilulaitteet Jänkkävaara 2025	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-23 976	0	0	0	0
Investoinnit netto	-23 976	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Ulkokuntoilulaitteet Jänkkävaara 2025

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Sevettijärven monitoimitalon teknisen työn tilalaitteet	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-60 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-60 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Siirretään 2025 vuodelle varattu määräraha vuodelle 2026 vesivahingon vuoksi.

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Verhot koulu- ja kulttuurikeskus Kaarre	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kaarteeseen hankitaan verhot, joilla rajataan tilojen lämpenemistä auringossa

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Urheilukentän välineiden hankinta vapaa-aikatoimi	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Hyppypatjojen uusiminen, yleisurheiluvälineistön uusiminen

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Ulkoliikuntavälineiden uusiminen Ivalon päiväkoti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-50 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Eetuntien päiväkodin ulkoliikuntavälineiden uusiminen

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Traktori	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-100 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Uusi traktori Ivalon urheilukentälle

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Salibandymatto Vapaa-aikatoimi / sääsuojahalli	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Sivistyslautakunta yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-144 546	-250 000	-20 000	0	0
Investoinnit netto	-144 546	-250 000	-20 000	0	0

Tekninen lautakunta					
Budjetointikohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-633 000	-600 000	-1 010 000	-1 110 000
Investoinnit netto	0	-633 000	-600 000	-1 010 000	-1 110 000

Hanketavoitteet:

2026: Esteettömät ulko-WC:t, historiataulujen toteutus,
Mellapolun kevyenliikenteen väylä, Eenokinpolun kevyen liikenteen väylä
Asfaltoinnit: Neitamontien alku ja kevyenliikenteen väylä, Neitamontien
valaistus ja vanhojen valaisimien uusinta, tulipaikkojen uusinta,
Hautausmaan kulkuyhteyden rakentaminen, Kultahipun rannassa olevan
jokilaiturin uusiminen, Koppelon sataman septi-imulaitteisto
2027: Neitamontien alun kevyenliikenteenväylä ja valaistus. Pyöräilyn edistämisohjelma: Jänkkävaaran monikäyttöreitit, Anselminpuisto, Onnenkukkula ja Sataman rantatie. Linja-autoaseman klv, Sylvenvaaran leikkikenttä. Katuvalojen saneerausta.

2028: Peuratien, Kermikäntien ja Hukkaperän saneeraus.
2029: Vilttotie ja Kittilänratsutien saneeraus. Onnenkukkulan lähivirkistysalue.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Osaavan työvoiman saanti
- Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen
Lisää asuntotontteja ja liiketontteja sekä parantaa nykyistä infraa.
- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Nellimin satama	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-11 120	-200 000	-200 000	0	0
Investoinnit netto	-11 120	-200 000	-200 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026 lisälaiturit, uimapaikka, parkkialue
2027 yleissuunnitelman osa 2

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot
- Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen
Tukee matkailua ja ammattikalastusta.

Inarin satama	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-254 882	0	0	0	0
Investoinnit netto	-254 882	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättyvä hanke

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Tukee matkailua ja ammattikalastusta.

Mukkavuopajan virkistysalue	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	150 000	0
Investointikulut	0	0	0	-300 000	0
Investoinnit netto	0	0	0	-150 000	0

Hanketavoitteet:

2028 suunnittelun perusteella hankkeistus esim. kuntorata, maatrampoliinit

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Inarin urheilualueen kunnostus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-28 484	0	0	0	0
Investoinnit netto	-28 484	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättyvä hanke

Ivalon urheilukentän WC	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-15 813	0	0	0	0
Investoinnit netto	-15 813	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättyvä hanke

Näätämön WC	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-87 638	0	0	0	0
Investoinnit netto	-87 638	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättyvä hanke

Sevetin kävelyreitti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-200 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-200 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kävelyreitti Sevetin kylän asutuksen ja koulun välille.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Lisää asukkaiden lähireittejä ja toimii myös matkailua tukevana reittinä.

Veskoniemen sataman laituri	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-55 900	0	0	0	0
Investoinnit netto	-55 900	0	0	0	0
Hanketavoitteet:					
Päättyvä hanke					

Kevyenliikenteen silta Ivalojoen yli	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-10 000	0	0	0	0
Investoinnit netto	-10 000	0	0	0	0
Hanketavoitteet:					
Tilinpäätös 2025 kulu 10.000 oikaistu vuonna 2026 käyttötalouteen					
Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:					
- Saavutettavuus					
- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen					

Tervetuloa Inariin kyltit	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-6 184	-57 000	0	0	0
Investoinnit netto	-6 184	-57 000	0	0	0
Hanketavoitteet:					
Inari 150: historiataulut, päättyvä hanke					
Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:					
-Ei sovellu					

Katuvalokeskuksen ohjaus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-700	0	0	0	0
Investoinnit netto	-700	0	0	0	0
Hanketavoitteet:					
päättyvä hanke					

Saarineitamontien kevyen liikenteen väylä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-92 475	0	0	0	0
Investoinnit netto	-92 475	0	0	0	0
Hanketavoitteet:					
päättyvä hanke					

Asfaltoinnit 2025	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0

Investointikulut	-221 515	0	0	0	0
Investoinnit netto	-221 515	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

sis. Kiinteät rak./laitteet budjettiin

Jänkkävaaran ulkoilualueen kunnostus 2025-2026	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-250 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-250 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Neitamontien rakentaminen	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-107 951	0	0	0	0
Investoinnit netto	-107 951	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättyvä / jatkuu mahd. 2029 /sis. Kiinteät rak./laitteet

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Jänkkävaaran latuvalaistus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-297 080	0	0	0	0
Investoinnit netto	-297 080	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättyvä hanke

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Ivalojoen uusi silta	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	1 000 000	1 000 000
Investointikulut	0	0	0	-2 000 000	-2 000 000
Investoinnit netto	0	0	0	-1 000 000	-1 000 000

Hanketavoitteet:

selvitetään hankerahoitus 2027

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Eenokinpolku	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-150 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-150 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

KÄPY - päättyvä hanke

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Inarin tori	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-45 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-45 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Sarviniementie	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0	-500 000
Investoinnit netto	0	0	0	0	-500 000

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Sevettijärven koulun alue	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-75 000	-75 000	0
Investoinnit netto	0	0	-75 000	-75 000	0

Hanketavoitteet:

Liikuntamahdollisuuksien lisääminen koulun ympäristössä

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Tekninen lautakunta yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	1 150 000	1 000 000
Investointikulut	-1 189 742	-1 535 000	-875 000	-3 385 000	-3 610 000
Investoinnit netto	-1 189 742	-1 535 000	-875 000	-2 235 000	-2 610 000

Kalatalouden kehittämisrahasto					
Kalahallin laajennus, siirto vuodelta 2022	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	9 804	0	0	0	0
Investointikulut	-449 460	0	0	0	0
Investoinnit netto	-439 656	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Hankkeen kustannukset jakaantuvat kahdelle vuodelle.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot

Tukee ammattikalastusta.

Inarin kalahallin perkuukone	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	18 200	0	0	0	0
Investointikulut	-22 750	0	0	0	0
Investoinnit netto	-4 550	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kirjattu osa vuodelle 2025. Kauppa purettu kesä 2026.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot

Tukee ammattikalastusta.

Veskoniemen kalahallin perkuukone	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	41 520	0	0
Investointikulut	0	0	-51 900	0	0
Investoinnit netto	0	0	-10 380	0	0

Hanketavoitteet:

Perkuukoneen hankinta siirtyy vuodelle 2027

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot

Tukee ammattikalastusta.

Kalankäsittelylaitosten aurinkovoimalat	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	53 200	0	0
Investointikulut	0	0	-66 500	0	0
Investoinnit netto	0	0	-13 300	0	0

Hanketavoitteet:

Inarin ja Veskoniemen kalankäsittelyhalleihin

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Kalatalouden kehittämisrahasto yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	28 004	0	94 720	0	0
Investointikulut	-472 210	0	-118 400	0	0
Investoinnit netto	-444 206	0	-23 680	0	0

Tilapalvelu liikelaitos					
Monitoimiareena	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-200 000	-6 200 000	-6 200 000
Investoinnit netto	0	0	-200 000	-6 200 000	-6 200 000
Hanketavoitteet:					
2026 hankeselvitys (käyttötalouden kulu), 2027 toteutussuunnittelu,					
2028-2029 rakentaminen					
Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:					
- Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen					
Toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö.					

Kunnantalo	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0	-200 000
Investoinnit netto	0	0	0	0	-200 000
Hanketavoitteet:					
2027 hankeselvitys, 2029 toteutussuunnittelu,					
2030-2031 rakentaminen/remontoiminen (4,2-9,6 M€)					

Toimintakeskus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-75 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-75 000	0	0
Hanketavoitteet:					
2027: vesikaton uusiminen					
Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:					
-Ei sovellu					

Kirjasto	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-5 000	-100 000	0	0
Investoinnit netto	0	-5 000	-100 000	0	0
Hanketavoitteet:					
2027: jäähdytys 25 000e, vesikaton uusiminen 75 000e (jos perusteellinen					
peruskorjaus/uudisrakennus 2026 esiselvitys 5 000e, 2027 toteutussuunnittelu 70 000e)					

Inarin suomenkielinen päiväkoti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-141 851	0	0	0	0
Investoinnit netto	-141 851	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Muutokset päiväkotikäyttöön valmistuminen 3/2025

Inarin suomenkiel. pvkodin jätteiden syväkeräys	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: jätteiden syväkeräys yhdessä saamenkielisen päiväkodin kanssa

Budjetointikohde / korjausinv / pienet hankkeet	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-60 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-60 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: suunnittelemattomien hankkeiden investointimääräraha, voidaan käyttää myös siirtomäärärahana.

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Inarin saamenkielinen päiväkotirakennus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-1 537 629	0	0	0	0
Investoinnit netto	-1 537 629	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päiväkodin valmistuminen

Inarin saamenkiel. päiväkodin jätteiden syväkeräys	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: jätteiden syväkeräys yhdessä suomenkielisen päiväkodin kanssa

Sevettijärven koulurakennus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-99 286			0	0
Investoinnit netto	-99 286	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: muut korjaukset, aluevalaistus?

2027: Käyttövesiputkisto. Lämmitysverkon uudistus.

Sevettijärven koulun korjausinvestoinnit 2026	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-50 000	0	0	0

Investoinnit netto	0	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: muut korjaukset, aluevalaistus?

Sevettijärven koulun korjausinvestoinnit 2027	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-150 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-150 000	0	0

Hanketavoitteet:

2027: Käyttövesiputkisto. Lämmitysverkon uudistus.

Ivalon päiväkoti Eetuntie	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-43 154	0	0	0	0
Investoinnit netto	-43 154	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Piha-alueiden uusiminen ja lisäparkkipaikat

Ivalon päiväkodin lepohuoneiden jäähdytys	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-10 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-10 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: lepohuoneiden jäähdytys

Saariselän päiväkoti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-21 142	0	0	0	0
Investoinnit netto	-21 142	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kota lähimetsään ja sääsuoja (varjopaikka) pihaan

Saariselän päiväkodin äänieristyksen parantaminen ja keittiön ilmastointi	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-10 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-10 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: äänieristysten parantaminen, keittiön jäähdytys

Porosuoja-aita koulu- ja kulttuurikeskus Kaarre	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-250 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-250 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: piha-alueen porosuoja-aitaus 250 000e

Monitoimitalo Kuulas parkki- ja piha-alue	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-150 000	0	0	0
Investoinnit netto	0	-150 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2026: Parkki- ja piha-alue

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Sevettijärven monitoimitalo	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-11 559	0	0	0	0
Investoinnit netto	-11 559	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

-Ei sovellu

Sevettijärven koulurakennus osto	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-93 610	0	0	0	0
Investoinnit netto	-93 610	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättynyt hanke

Ivalon päiväkodin vuorohoitoyksikkö	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-51 137	0	0	0	0
Investoinnit netto	-51 137	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättynyt hanke

Eläinlääkäritalo	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-75 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-75 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kattoremontti

Peräsaajon huoltohalli / konehalli	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-15 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-15 000	0	0

Hanketavoitteet:

2027: hallin (100 m2) lattiapinnan uusinta

Linja-autoaseman siirtokelpoinen odotusrakennus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-105 000	0	0
Investoinnit netto	0	0	-105 000	0	0

Hanketavoitteet:

2027: Siirtokelpoinen odotusrakennus

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Vastuullinen ympärivuotinen matkailu

Toimitilojen tarjonnan lisääminen

Tilapalvelu liikelaitos yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-1 999 368	-575 000	-720 000	-6 200 000	-6 400 000
Investoinnit netto	-1 999 368	-575 000	-720 000	-6 200 000	-6 400 000

Saariselän kehittämisrahasto

Saariselän keh. rahasto / Maa-alueiden myynti	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	496 500	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	496 500	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Maa-alueiden myynti

Budjetointikohde - kiinteät rakenteet ja laitteet / Saariselkä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	-114 750	-2 200 000	-800 000	-1 000 000
Investoinnit netto	0	-114 750	-2 200 000	-800 000	-1 000 000

Hanketavoitteet:

2026: Jouluvalaistuksen uusiminen, asfaltoinnit 2026

2027: Loimurinne, Välimaan asuinalue, Viskitie loma-asuinalue vaihe 1.

2029: Länsipuoli

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Saavutettavuus

Saariselän matkailukeskuksen elinvoimaa tukevat investoinnit	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	128 529	270 000	214 791	0	0
Investointikulut	-259 328	-550 000	-432 350	0	0
Investoinnit netto	-130 799	-280 000	-217 559	0	0

Hanketavoitteet:

2026 EAKR-hanke Saariseläntien ja Laanilantien kevyenliikenteen väylä ja parkkialue

2027 Laanilantie-Kielapolku kevyenliikenteenväylä, Urkinjotoksen parkkialue

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Raitopolun infran saneeraus	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-459 593	0	0	0	0
Investoinnit netto	-459 593	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättyvä

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

Länsipuoli	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Saariselän nelostien länsipuolen asemakaavan kadut ja kevyenliikenteen väylät

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Saavutettavuus

Kiveliöntien jalankulun suunnittelu	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	-15 980	0	0	0	0
Investoinnit netto	-15 980	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Saavutettavuus

Laanilantien uusi jalankulku- ja pyörätie + parkit	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	275 000	275 000	0
Investointikulut	0	0	-550 000	-550 000	0
Investoinnit netto	0	0	-275 000	-275 000	0

Hanketavoitteet:

Laanilantien jalankulkuyhteys Kielapolku - Laanila, haetaan EAKR

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Saavutettavuus

Saariseläntien, Kiveliöntien ja torin valaistuksen uudistaminen	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-300 000	-400 000	0
Investoinnit netto	0	0	-300 000	-400 000	0

Hanketavoitteet:

Päivitetään taajaman pääväylien ja torin katu-, tunnelma- ja teemavalaistus

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Kylien elinvoiman ja viihtyvyyden lisääminen

Uusi Vt4 alikulku (pohjoinen)	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	0	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	500 000	350 000
Investointikulut	0	0	0	-1 000 000	-700 000
Investoinnit netto	0	0	0	-500 000	-350 000

Hanketavoitteet:

Yhteys Elinkeino-ohjelmaan:

- Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen

Saariselän kehittämisrahasto yhteensä	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot	496 500	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	128 529	270 000	489 791	775 000	350 000
Investointikulut	-734 901	-664 750	-3 482 350	-2 750 000	-1 700 000
Investoinnit netto	-109 872	-394 750	-2 992 559	-1 975 000	-1 350 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Investointituotot, omaisuuden myynti	1 007 957	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	156 533	270 000	584 511	1 925 000	1 350 000
Investointikulut	-5 971 531	-3 192 750	-5 365 750	-12 485 000	-11 860 000
Investoinnit netto	-4 807 041	-2 772 750	-4 631 239	-10 410 000	-10 360 000

6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Suunnittelukauden 2027–2029 nettoinvestointien määrä keskimäärin on n. 8,5 milj. euroa.

Ensi vuonna nettoinvestoinnit ovat n. 4,6 milj. euroa. Vuonna 2027 on varauduttu pitkäaikaisen lainanottoon 2,5 milj. euroa. Myös suunnitteluvuosille on suunniteltu lainanottoa 8,4 milj. euroa vuonna 2028 ja 7 milj. euroa vuonna 2029. Lyhytaikaista korotonta tilapäislainaa on edellisten vuosien tapaan varauduttu antamaan mahdollisiin kylien kehittämishankkeisiin yhteensä 0,2 milj. euroa. Kunnanhallitus voi erillispäätöksillä antaa tilapäislainoja mm. kylien EU- tai muihin hankkeisiin.

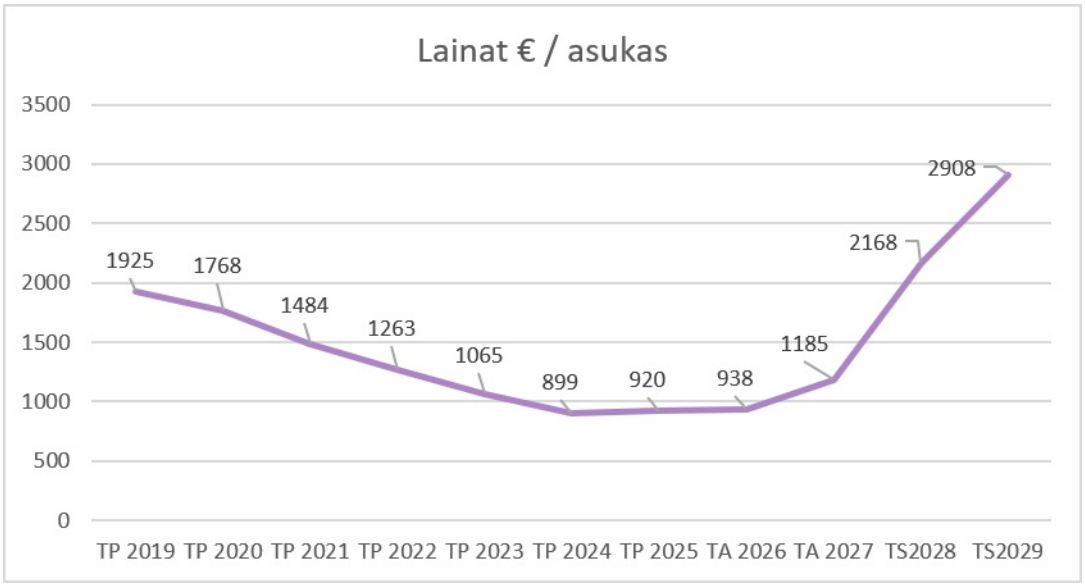
Suunnitelman mukaisia pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ensi vuonna on yhteensä n. 0,6 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä ensi vuoden lopussa on n. 8,7 milj. euroa eli 1 185 €/asukas, mikä on edelleen reippaasti alle valtakunnan tason. Manner-Suomessa vastaava tunnusluku oli vuoden 2025 tilinpäätöksessä keskimäärin 3 595 €/asukas. Inarin konsernin lainakanta vuoden 2025 tilinpäätöksessä oli 4 312 €/asukas. Manner-Suomen vastaava luku oli keskimäärin 7 607 €/asukas. Leasingvuokravastuut kunnassa ovat korkealla tasolla, n. 33,1 milj. euroa.

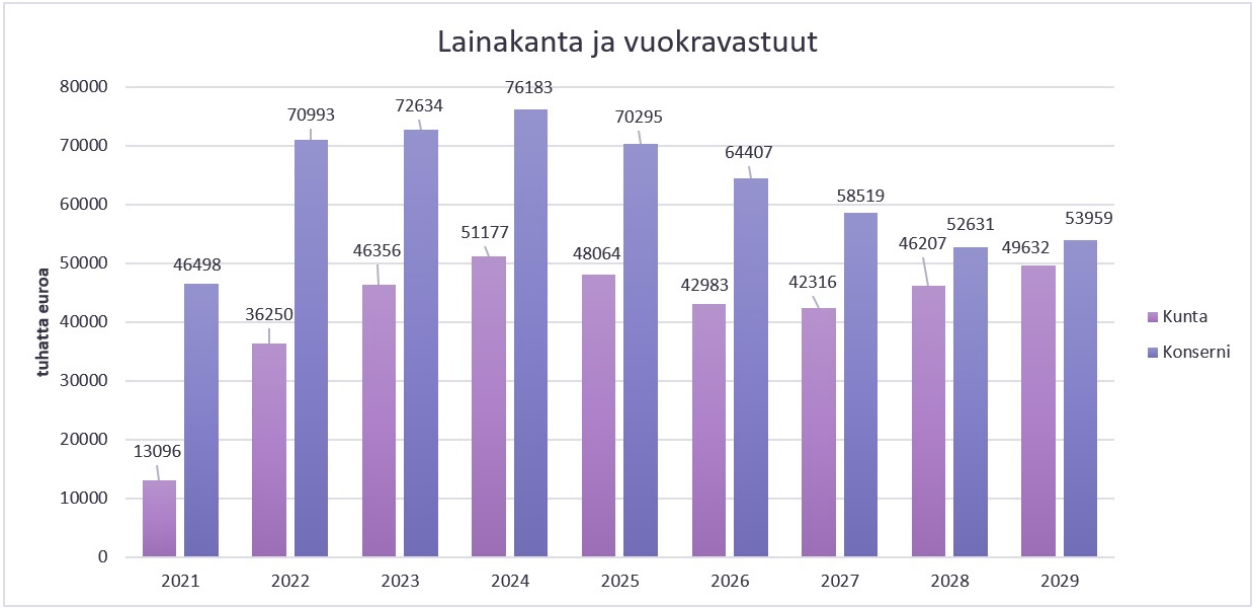
Tavoitteena on kunnan kassan pitäminen riittävän vahvana. Ensi vuonna kunnan maksuvalmiuden arvioidaan olevan n. 59 päivää. Maksuvalmiuden hoidon kannalta riittävänä voidaan pitää noin kahden viikon kassan riittävyyttä.

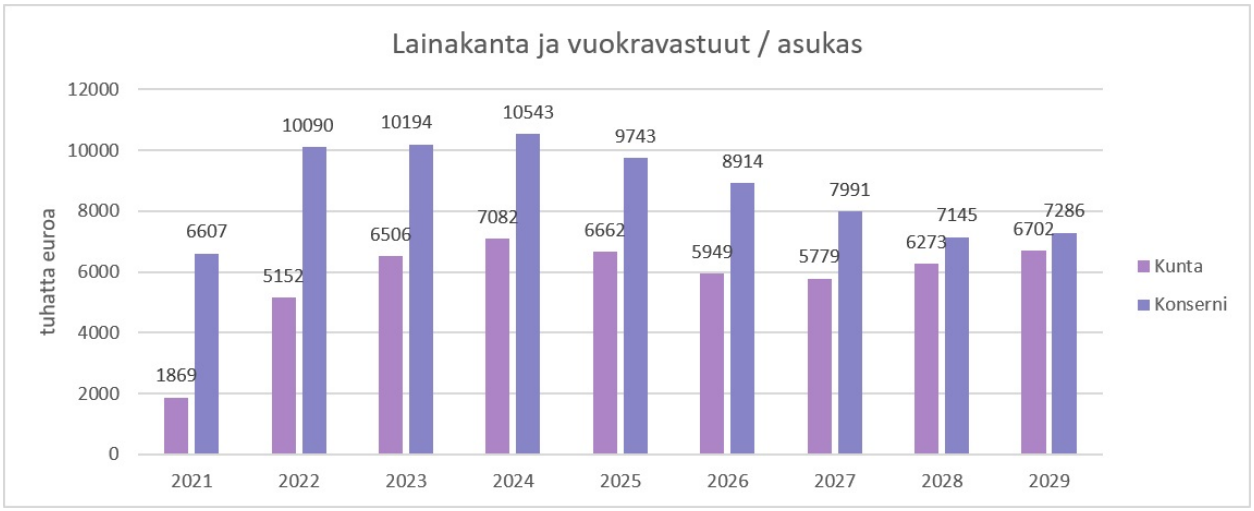
Tunnusluku lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Hyvä, kun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1–2. Jos arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Ensi vuonna Inarin lainanhoitokatteen tunnusluku on 3,06.

Rahoituslaskelma 2027–2029	2025 TP	2026 TA	2026 TE	2027 TA	2028 TS	2029 TS
	€		€	€	€	€
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	**4 669 048**	**2 018 248**	**2 796 978**	**2 110 452**	**1 603 364**	**1 790 734**
Peruskunta	3 448 838	886 763	1 518 111	1 324 698	1 312 132	1 544 233
Tilapalvelu liikelaitos	432 489	1 106 397	657 304	892 660	497 979	432 575
Kalatalouden kehittämisrahasto	54 187	48 701	66 010	-69 319	-72 809	-78 699
Saariselän kehittämisrahasto	733 534	-23 613	555 553	-37 588	-133 938	-107 375
Satunnaiserät						
Tulorahoituksen korjauserät	-403 294	0	-200 000			
Investointien rahavirta						
Investointimenot	**-5 971 531**	**-4 883 000**	**-3 192 750**	**-5 365 750**	**-12 485 000**	**-11 860 000**
Peruskunta	-2 765 051	-1 908 000	-1 953 000	-1 045 000	-3 535 000	-3 760 000
Tilapalvelu liikelaitos	-1 999 369	-625 000	-575 000	-720 000	-6 200 000	-6 400 000
Kalatalouden kehittämisrahasto	-472 210	0	0	-118 400	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	-734 901	-2 350 000	-664 750	-3 482 350	-2 750 000	-1 700 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	**156 533**	**270 000**	**270 000**	**584 511**	**1 925 000**	**1 350 000**
Peruskunta	0	0	0	0	1 150 000	1 000 000
Tilapalvelu liikelaitos	0	0	0	0	0	0
Kalatalouden kehittämisrahasto	28 004	0	0	94 720	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	128 529	270 000	270 000	489 791	775 000	350 000
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov.tulot	**1 007 957**	**150 000**	**150 000**	**150 000**	**150 000**	**150 000**
Peruskunta	343 357	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Saariselän kehittämisrahasto	496 500	0	0	0	0	0
Tilapalvelu liikelaitos	168 100	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-541 286**	**-2 444 752**	**-175 772**	**-2 520 788**	**-8 806 636**	**-8 569 266**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten lisäykset	-153 369					
Antolainasaamisten vähennykset	1 662 207	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	**0**	**3 000 000**	**1 000 000**	**2 500 000**	**8 400 000**	**7 000 000**
Peruskunta	0	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tilapalvelu liikelaitos	0	1 000 000	1 000 000	500 000	6 400 000	6 000 000
Saariselän kehittämisrahasto	0	1 000 000		1 000 000	1 000 000	0
Lyhytaik.lainojen lisäys peruskunta						
Pitkäaik.lainojen vähennys	**-859 856**	**-1 205 094**	**-859 856**	**-599 856**	**-1 109 656**	**-1 430 314**
Peruskunta	-290 000	-339 200	-289 200	-180 000	-325 000	-370 000
Tilapalvelu liikelaitos	-569 856	-815 894	-570 656	-419 856	-584 656	-760 314
Saariselän kehittämisrahasto	0	-50 000			-200 000	-300 000
Lyhytaik. lainojen muutos	298 653					
Oman pääoman muutokset	416 613					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	336					
Vaihto-omaisuuden muutos	0					
Saamisten muutos	-138 638	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Korottomien velkojen muutos	-1 092 812					
Rahoituksen rahavirta	**133 135**	**1 994 906**	**340 144**	**2 100 144**	**7 490 344**	**5 769 686**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**-408 151**	**-449 846**	**164 372**	**-420 644**	**-1 316 292**	**-2 799 580**
Lainakannan muutos						
Lainakanta 31.12.	6 638 919	8 433 825	6 779 063	8 679 207	15 969 551	21 539 237
Asukkaita 31.12.	7 234	7 279	7225	7323	7366	7406
KUNTALAINA €/ASUKAS	**918**	**1 159**	**938**	**1 185**	**2 168**	**2 908**
Kassavarat 1.1.	9 037 845	8 085 414	7 635 568	7 799 939	7 379 296	6 063 004
Kassavarat 31.12.	8 085 414	7 635 568	7 799 939	7 379 296	6 063 004	3 263 424
Kassan riittävyys, pv	68	62	66	59	40	22
Lainanhoitokate	4,84	1,58	2,89	3,06	1,29	1,17

PITKÄAIK. LAINAT	PERUSKUNTA	TILAPALVELU	SAARISELÄN KEHITT.RAH.	KOKO KUNTA YHTEENSÄ	Asukkaita	per/as
2027–2029	€	€	€	€		€/as
TP 2018	3 942 206	6 400 742	2 775 600	13 118 548		1 899
TP 2019	3 160 888	7 526 454	2 593 000	13 280 342		1 925
TP 2020	3 154 890	8 250 073	730 400	12 135 363		1 768
TP 2021	2 343 892	7 510 302	547 800	10 401 994		1 484
TP 2022	1 739 494	6 783 959	365 200	8 888 653		1 263
TP 2023	1 306 686	6 101 631	182 600	7 590 917		1 065
TP 2024	990 000	5 508 775	0	6 498 775		899
TP 2025	700 800	5 938 119	0	6 638 919		920
v. 2026						
*lyhennykset 2026	-289 200	-570 656		-859 856		
*lainanotto 2026		1 000 000		1 000 000		
31.12.2026	**411 600**	**6 367 463**	**0**	**6 779 063**	**7 225**	**938**
v. 2027						
*lyhennykset 2027	-180 000	-419 856		-599 856		
*lainanotto 2027	1 000 000	500 000	1 000 000	2 500 000		
31.12.2027	**1 231 600**	**6 447 607**	**1 000 000**	**8 679 207**	**7 323**	**1 185**
v. 2028						
*lyhennykset 2028	-325 000	-584 656	-200 000	-1 109 656		
*lainanotto 2028	1 000 000	6 400 000	1 000 000	8 400 000		
31.12.2028	**1 906 600**	**12 262 951**	**1 800 000**	**15 969 551**	**7 366**	**2 168**
v. 2029						
*lyhennykset 2029	-370 000	-760 314	-300 000	-1 430 314		
*lainanotto 2029	1 000 000	6 000 000	0	7 000 000		
31.12.2029	**2 536 600**	**17 502 637**	**1 500 000**	**21 539 237**	**7 406**	**2 908**

Lainat € / asukas
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
1925
1768
1484
1263
1065
899
920
938
1185
2168
2908
TP 2019
TP 2020
TP 2021
TP 2022
TP 2023
TP 2024
TP 2025
TA 2026
TA 2027
TS2028
TS2029

Lainakanta ja vuokravastuut
tuhatta euroa
80000
70000
60000
50000
40000
30000
20000
10000
0
13096
46498
36250
70993
46356
72634
51177
76183
48064
70295
42983
64407
42316
58519
46207
52631
49632
53959
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
Kunta
Konserni

Lainakanta ja vuokravastuut / asukas
tuhatta euroa
12000
10000
8000
6000
4000
2000
0
1869
6607
5152
10090
6506
10194
7082
10543
6662
9743
5949
8914
5779
7991
6273
7145
6702
7286
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
Kunta
Konserni

7. KUNTASTRATEGIAN 2030 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontopääoman arvon kasvattaminen	Tunnistetaan kohdekohtaiset luontoarvot ja riippuvuudet päätöksenteossa	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (%)
	Toteutetaan kaavoitusta perustuen kattaviin luontoselvityksiin, osallistamiseen, luonnonmonimuotoisuuden turvaamiseksi ja kulttuurimaisemien huomioimiseksi	Kaavoituksessa on otettu käyttöön relevantit kestävän kehityksen mittarit, Kyllä/Ei
	Selvitetään aktiivisesti vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen ratkaisuja lämmön tuotantoon	Suojeltujen alueiden pinta-ala (m^2) ja osuus kunnan maapinta-alasta
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Laaditaan ympäristörakentamisen sekä huolto- ja kunnossapidon suunnitelmat kestävän kehityksen periaattein (vähähiilisyys)	Kunnossapidon kustannusten kehitys
	Sopeudutaan ja varaudutaan ilmastonmuutokseen paikallisesti mahdollisuuksien mukaan (tulva, lumi- ja vesisateet, kova pakkanen)	Varautumissuunnitelmassa huomioitu sään ääri-ilmiöt, Kyllä/Ei
	Laaditaan kunnalle ilmastosuunnitelma	Ilmastosuunnitelma on laadittu, Kyllä/Ei
Kiertotalouden edistäminen	Nostetaan kierrätysastetta (aktiivinen yhteistyö Lapin Jätehuolto kuntayhtymän kanssa)	Kierrätysasteen kehitys (%)
	Edistetään raaka-aineiden tehokasta hyödyntämistä	Kehityssuunnitelma laadittu, Kyllä/Ei
	Järjestetään opastusta ja tiedotusta yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja jätehuoltoviranomaisen kanssa	Toteutunut valistus, lukumäärä/vuosi
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Huomioidaan luontomatkailukohteissa niin paikalliset tarpeet ja tavat kuin matkailijat säilyttäen koskematonta luontoa ja keskittäen reitistöjä	Palaute reittien kunnosta ja huollosta (yhteenveto aina kauden jälkeen)
	Toteutetaan opastettuja reittejä lähiluontokohteisiin ja lähivirkistysalueille eri käyttötarpeet ja esteettömyys monipuolisesti huomioiden	Kohdennetut käyttöastelaskurit

Kestävä maankäyttö	Vastataan monipuolisella ja kestävällä tonttitarjonnalla elinkeinojen, julkisten toimintojen ja asuinrakentamisen tarpeisiin	Kaavoitettujen uusien tonttien lkm/vuosi Toteutunut rakentaminen/vuosi
	Saariselän maankäyttösuunnitelman päivittäminen	Saariselän kehittämissuunnitelma päivitetty, Kyllä/Ei
	Tunnistetaan alueelliset ominaispiirteet ja kehittämistarpeet; Ivalo, Inari ja Saariselkä sekä kylät ja toteutetaan tarkemman suunnittelun pohjaksi alueellisia kokonaiskuvakartoituksia (”Master Plan”)	Kuntalaiskyselyjen tulokset (asuinviihtyvyys ja tyytyväisyys palveluihin)
	Huomioidaan myös sosiaalinen kestävyys maankäytön suunnittelussa koko kunnan alueella	Tehdyt alueelliset kokonaiskuvakartoitukset verrattuna aluekartoitusten laadintasuunnitelmaan

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Yhteisen tahtotilan määrittely tavoitelluille investoinneille	Elinkeino-ohjelman pohjalta laadittu kuntakonsernin investointiohjelma, Kyllä/Ei
	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen	Uusien rakennuslupien määrä kpl/vuosi
	Toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö	
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Uusien yritysten houkuttelu alueelle esim. testaus, audiovisuaalinen tuotanto, kokoonpano tai muu teollinen toiminta	Alueelle sijoittuneiden uusien yritysten lkm./vuosi
	Koulutus- ja tutkimusyhteistyön vahvistaminen (mm. toinen aste, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset)	Oppilaitosyhteistyön uudet avaukset
	Tutkimustiedon hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Oppilaitosyhteistyön uudet avaukset
	Yritysten hyödyke- ja palvelutuotannon tukeminen	Yritysten liikevaihdon kehittyminen
Osaavan työvoiman saanti	Kuntamarkkinoinnin kohdentaminen paluumuuttajiin	Kunnan asukasmäärän kehitys (%)
	Työvoimatarpeen selvittäminen ja työvoiman pysyvyyden varmistaminen	Kunnan asukasmäärän kehitys (%)

	Saamen kielten ympärille syntyvien työpaikkojen ja saamenkielentaitoisen työvoiman määrän kasvattaminen	Kielilisää saavien työntekijöiden lukumäärä
	Asumis- ja palveluratkaisujen kehittäminen työntekijöille	Asuntojonossa olevien lukumäärä
Vastuullinen ympärivuotinen matkailu	Ympärivuotisuuden edistäminen ja viipymien pidentäminen	Viipymä
	Vastuullisten ja ilmastoviisaiden matkailupalvelujen ja -rakenteiden kehittäminen (ml. reitistöt ja tapahtumat)	Majoituskapasiteetin kuukausittainen käyttöaste (%)
	Matkailumarkkinoinnin tukeminen ja yhteistyön kehittäminen matkailutoimialalla	Vastuullista matkailua tukevat hankkeet
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Pohjoisia luonnonoloja hyödyntävän yritys- ja testaustoiminnan edistäminen	Kehittämishankkeiden lukumäärä
	Luontolähtöisten elinkeinojen ekosysteemin rakentaminen (poro, kala, luonnontuotteet, käsityö, hyvinvointi)	Luontolähtöisten elinkeinojen ekosysteemisuunnitelma laadittu, Kyllä/Ei
	Tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntäminen	Tuotteiden jalostusaste
Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut	Yrityspalvelujen konseptointi ja verkostoyhteistyön kehittäminen (yrittäjäjärjestöt, neuvontaorganisaatiot ja rahoittajat)	Yritysten nettolukumäärä Elinvoimasopimus yrittäjäjärjestön kanssa tehty Kyllä/Ei
	Neuvontapalvelujen tuottaminen alkaville ja kehittyville yrityksille	Suomen yrittäjien kuntabarometrin tulokset
	Työvoimapalvelujen kehittäminen	Haettujen yritystukien määrä (€)
Saavutettavuus	Tietoliikenneyhteyksien parantaminen	Puhelin ja nettiyhteyksien peitto
	Reittilentoyhteyksien määrän kasvattaminen	Suorien lentoyhteyksien lukumäärä
	Vastuullisten matkaketjujen edistäminen	

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea	Saamelaiskulttuuri esillä osana inarilaista arkea lapsesta pitäen	Kunnassa järjestettävien saamelaiskulttuuri- ja saamenkielisten tapahtumien

	Tietoa saamelaisista ja saamenkielisistä palveluista ulkoisessa viestinnässä, henkilöstön perehdytyksessä sekä uusien kuntalaisten tiedottamisessa	Perehdytysmateriaali laadittu, kyllä/ei
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Lisätään saamelaiskulttuurin ja kielten näkyvyyttä (mm. fyysiset opasteet ja verkkoviestintä)	Tehdyt toimenpiteet/vuosi
	Saamenkielisen viestinnän lisääminen suunnitellusti, esim. valtuuston kokousten tulkkaus saamen kielille	Käännöksiin, tulkkaukseen, ilmoituksiin ja viestintään käytetyt € ja henkilöresurssit/vuosi Tavoitettu henkilömäärä saamen kielillä tulkatuissa valtuustostriimeissa/vuosi
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Aktiivinen toiminta saamelaisalueen toimijoiden kanssa lakisääteisten palveluiden rahoituksen varmistamiseksi	Tyytyväisyys saamenkielisiin palveluihin (kysely)
	Saamenkielisen vapaa-aikatoiminnan edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kielipoliittisen ohjelman (kielistrategian) mittareiden analysointi vuosittain, Kyllä/Ei
	Saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä saamen kielen lukio-opetuksen sekä niiden rahoituksen turvaaminen - kunnalla tärkeä rooli uhanalaisten kielten tulevaisuuden turvaamisessa	Valtionavustusten toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa €/vuosi
	Saamenkieliset ja kulttuurinmukaiset palvelut, saamelaisuuden näkeminen voimavarana	Saamenkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä saamen kielen opetuksen määrä (toteutuneet tunnit ja lapsimäärät)
Hyvät väestösuhteet	Luodaan yhdessä turvallinen, avoin ja oppiva keskusteluilmapiiri	Yhdenvertaisuuskyselyn tulokset valtuustokausittain
	Luottamuksen rakentaminen yhdessä	Yhdenvertaisuuskyselyn tulokset valtuustokausittain
Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa	Vuoropuhelu kunnan ja saamelaiskäräjien kesken - yhteisen edunvalvonnan ja yhteistyön kehittäminen	Säännöllinen yhteydenpito tapaamisia/vuosi

	Luontevat polut ja säännöllisyys yhteistyöhön saamelaistoimijoiden kanssa, mm. Saamelaiskäräjät, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Siida sekä yhteistyön varmistaminen Lapin hyvinvointialueen kanssa	Yhteiset vaikuttamistoimenpiteet kpl/vuosi
Saamenkielisten työntekijöiden saatavuuden parantaminen	Saamenkielisten työntekijöiden saatavuus ja pitäminen - hyvät työskentelyolosuhteet ja tuki kielenhuollolle	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisä) kunnassa (%)
	Työntekijöiden motivointi kielikoulutuksiin ja nuorten motivointi varhaiskasvatus- ja perusopetusaloille	Hakijat per avoin saamenkielinen (kelpoisuusehto) työpaikka
	Inarin kunnan veto- ja pitovoima saamenkielisten työntekijöiden osalta	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisä) kunnassa (%)
	Työpaikkailmoituksiin mainita saamen kielilisästä	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisä) kunnassa (%)
	Saamenkielisten työntekijöiden rekrytoinnin kehittäminen yhdessä saamelaiskäräjien kanssa	Hakijat per avoin saamenkielinen (kelpoisuusehto) työpaikka

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Pidämme yllä vahvat peruspalvelut	Tyytyväisyys palveluihin (vuosittainen kysely) – arvosanojen kehitys
	Käytämme palveluissa ja asiakasohjauksessa ymmärrettävää kieltä ja vältämme vaikeiden ammattitermien käyttöä	Tyytyväisyys palveluihin (vuosittainen kysely) – arvosanojen kehitys
	Valmistelemme kylille palvelukonseptit	Kylien palvelukonseptit 2 kpl vuodessa tehty Kyllä/Ei
	Panostamme kunnan henkilöstön työhyvinvointiin	Henkilöstön sairauspoissaolojen seuranta
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Harrastamisen Suomen mallin jatkokehittäminen Inarin kunnan lähtökohdista	Kuinka monella lapsella ja nuorella on harrastus (%)
	Kehitämme harrastuspaikkoja suunnitelmallisesti	Harrastuspaikkojen kehityssuunnitelma tehty, Kyllä/Ei
	Tuemme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvun edellytyksiä	Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys

	Toimimme aktiivisesti yhteistyössä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa lasten ja perheiden varhaisessa tukemisessa	Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämän laatu	Edistämme ikäihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
	Ylläpidämme toimintaedellytyksiä harrastusten, tilojen ja osallistamisen kautta	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
	Kannustamme rakentamaan esteettömiä asuntoja	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Toimimme yhteistyössä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi	HYTE-kertoimen mittareiden kehitys
	Valvomme etujamme palvelujen saatavuudessa	HYTE-kertoimen mittareiden kehitys
	Rakennamme yhteistyön ja toimivat yhdyspinnat Lapin hyvinvointialueen toimintojen kanssa	Arviointi yhteistyön toimivuudesta hyvinvointialueen kanssa (kysely)
Älykäs saavutettavuus	Edistämme henkilökuljetusmahdollisuuksia	Kuljetusten ja yhdistettyjen kuljetusten lukumäärä ja täyttöaste
	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia	Kuljetusten kehityssuunnitelma tehty, Kyllä/Ei
	Edistämme tietoliikenneyhteyksiä	Nettiyhteyksien peitto
Kylien tukeminen	Tuomme esille kyliä nykyistä voimakkaammin ja edistämme kyläyhteistyötä	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Päivitämme kylien turvallisuussuunnitelmat	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Parannamme kylien ensiapu ja alkusammutuskykyä	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Kylien profilointi niiden omista tarpeista ja lähtökohdista	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
Ennakkoarvioinnin toteuttaminen merkittävissä hankkeissa	Arvioimme ennakoivasti merkittävien hankkeiden vaikutuksia paikalliselle yhteisölle	Toteutuneiden päätösten vaikutusten ennakkoarviointien lukumäärä (EVA lkm)